

การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีเบนจามิน
เพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย

สิวิมล นางาม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีเบนจามิน
เพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย

สิวิมล นางาม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

**THE DEVELOPMENT OF BANDURA' S THEORY-BASED
INSTRUCTION TO ENHANCE SOCIAL SKILL
FOREARLY CHILDHOOD STUDENTS**

SIWIMON NA-NGAM

A thesis submitted in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Educational program in Curriculum and Instruction

Academic Year 2016

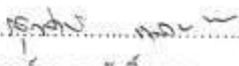
Copyright of BansomdejchaoprayaRajabhat University

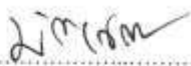
ชื่อเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีแบบดูวาเพื่อส่งเสริมทักษะ
ทางสังคมของเด็กปฐมวัย
ชื่อผู้วิจัย ศิวิมล นางาม
สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร.บังอร เสรีรัตน์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เปรมสุรีย์ เชื่อมทอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีวรรณ เอี่ยมสะอาด)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ หลานมาลา)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.บังอร เสรีรัตน์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เปรมสุรีย์ เชื่อมทอง)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทย์ วัฒนานิมิตกุล)

..... กรรมการและเลขานุการ
(รองศาสตราจารย์สุกอร์ณ์ สัมบริบูรณ์)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

Title	The Development of Bandura's Theory-based Instruction to Enhance Social Skill for Early Childhood Students
Author	Siwimon Na-ngam
Program	Curriculum and Instruction
Major Advisor	Associate Professor Dr.Bang-orn Sereerat
Co-advisor	Assistant Professor Dr.Premsuree Chaumthong
Academic Year	2016

ABSTRACT

The purposes of this quasi-experimental research were 1) to develop Bandura's theory-based instruction to enhance social skill for early childhood students and 2) to compare social skill of early childhood students between before and after learning through the developed instruction. The sample included 38 of Kindergarten 1/1 of Ratchavinitprathombangkae School obtained through purposive random sampling. The research instruments involved lesson plans and social skill evaluation form. Data were collected in the 2nd semester of academic year 2016 and were statistically analyzed in percentage, MEAN, standard deviation and t-test.

The findings revealed as follows.

1) The Bandura's theory-based instruction to enhance social skill for early childhood students was composed of 1) theory/principle/concept 2) objectives 3) learning activities with four steps: step 1 - engagement; step 2 - exploration; step 3 - elaboration and step 4 - evaluation and 4) learning objectives.

2) The social skill of early childhood students after learning through Bandura's theory-based instruction was higher than that before the experiment at significance level .01.

Keywords: Instruction, Bandura's Theory, Social Skill of Early Childhood Students

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดีเพราะได้รับความเมตตากรุณาและความอนุเคราะห์อย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.บังอร เสรีรัตน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เปรมสุริย์ เชื่อมทอง และอาจารย์ทวิศักดิ์ จงประดับเกียรติ โดยได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจแก้ไขข้อบกพร่องซึ่งล้วนแต่เป็นสิ่งที่มิมีประโยชน์อย่างมากในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาตรวจสอบ ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อนำไปปรับปรุงจนเป็นวิทยานิพนธ์ที่สมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.เพ็ญพร ทองคำสุก อาจารย์ยุวรัตน์ จงใจรักษ์ และอาจารย์ปราณี นามวิชัย ที่เสียสละเวลาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ถ่ายทอดความรู้แก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือในการประสานงาน ตลอดจนเพื่อนร่วมรุ่นที่คอยช่วยเหลือ และขอขอบใจนักเรียนชั้นระดับอนุบาลปีที่ 1/1 โรงเรียนราชวินิตประถมบางแค สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ตั้งใจร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เป็นอย่างดีและขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อคุณแม่ครอบครัวและครูอาจารย์ผู้มีพระคุณยิ่งในการให้การศึกษาอันเป็นพื้นฐานสำคัญ คอยให้ความรักกำลังใจและ สนับสนุนเป็นอย่างดีมาโดยตลอด

สิวิมล นางาม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ปรัชญาทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง.....	9
การพัฒนารูปแบบการสอน.....	12
รูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีเบนคูรา.....	14
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2546.....	20
ทักษะทางสังคม.....	38
ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับ โรงเรียนราชวินิตประถมบางแค.....	51
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	53

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	59
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	60
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	61
สมมติฐานของการวิจัย.....	64
ขอบเขตของการวิจัย.....	66
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาใช้รูปแบบการสอน.....	67
ตอนที่ 2 ผลการทดลองใช้รูปแบบการสอน.....	74
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	84
สรุปผลการวิจัย.....	84
อภิปรายผล.....	85
ทักษะทางสังคม.....	87
บรรณานุกรม	89
ภาคผนวก	93
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	94
ภาคผนวก ข หนังสือราชการ.....	96
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์เครื่องมือ.....	100
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	107
ภาคผนวก จ แบบตอบรับและบทความวิจัย.....	143
ประวัติผู้วิจัย	164

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การจัดสาระการเรียนรู้.....	27
2	แบบแผนการทดลอง.....	65
3	การเปรียบเทียบทักษะทางสังคมก่อนและหลังทดลองใช้รูปแบบการสอน.....	74
4	การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (ค่า IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย.....	101
5	การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (ค่า IOC) ของเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรม ที่ต้องการวัดทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย.....	102
6	การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (ค่า IOC) ด้านความสอดคล้อง ของแบบฝึกทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย.....	103
7	การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (ค่า IOC) ขององค์ประกอบการให้คะแนน กับเกณฑ์การให้คะแนนของแบบฝึกทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย.....	104
8	คะแนนแบบฝึกทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนและหลัง การทดลองใช้รูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย.....	105

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบความคิดในการวิจัย.....	8
2	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในตัวบุคคล (P) สภาพแวดล้อม (E) และ พฤติกรรม (B) ในการกำหนดซึ่งกันและกัน.....	15
3	แสดงความสัมพันธ์แบบมีเงื่อนไข และความแตกต่างระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองและความคาดหวังผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น.....	16
4	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองและความคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้น.....	17
5	แสดงการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและสิ่งแวดลอม.....	44
6	ขั้นของการเรียนรู้โดยการเลียนแบบ.....	45
7	ส่วนประกอบของการเรียนรู้ขึ้นการรับมาซึ่งการเรียนรู้.....	46
8	กระบวนการในการเรียนรู้โดยการสังเกต.....	46
9	ขั้นตอนการพัฒนารูปแบบการสอน โดยใช้ทฤษฎีเบนคูราเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคม...	59

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาระดับปฐมวัยหลักสูตรพุทธศักราช 2546 ได้ปรับปรุงและพัฒนาจากหลักสูตรก่อนประถมศึกษาพุทธศักราช 2540 มาเป็นหลักสูตรในปัจจุบันเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบัน เพราะการศึกษาระดับปฐมวัยมีจุดหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยองค์รวมคือพัฒนาผู้เรียนให้ครบทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัยความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, น.26) และเป็น การเตรียมความพร้อมที่จะเรียนรู้และสร้างรากฐานชีวิตให้สามารถพัฒนาไปสู่การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ (ป้องกัน อธิเรกสาร, 2546, น.1) หลักสูตรการศึกษาระดับปฐมวัยจากหลักสูตร พุทธศักราช 2546 เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะการอบรมเลี้ยงดูควบคู่กับการให้การศึกษา พร้อมกันนี้การจัดการศึกษายังครอบคลุมไปถึงเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส เด็กที่มีความสามารถพิเศษ และการเชื่อมต่อระหว่างการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 1 อีกด้วยหากผู้เรียนได้รับการเลี้ยงดูอย่างถูกวิธี ได้รับความรักความอบอุ่นก็จะทำให้เด็กมีความสดชื่นแจ่มใส ร่าเริง มองโลกในแง่ดี ได้ประสานสัมพันธ์กัน มีความสุข มีคุณธรรมจริยธรรมช่วยเหลือตนเองได้ตามวัย อยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ใช้ภาษาได้ตามวัย แก้ปัญหา มีความคิดสร้างสรรค์ซึ่งชมการแสดงออกทางศิลปะและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ มีทักษะในการแสวงหาความรู้จะเกิดผลดีอย่างยิ่งต่อเด็กตลอดชีวิตและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, น.26)

การจัดระบบการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในกลุ่มอายุ 3-5 ปี เด็กต้องได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา มีคุณธรรม จริยธรรม โดยการจัดให้ผู้เรียนมีความรู้ด้านคุณธรรม และมีความพร้อมในการเข้าเรียนต่อในระดับประถมศึกษา (แผนพัฒนาการศึกษาระดับที่ 11, 2555-2559) พัฒนาการทางสังคมของเด็กก่อนวัยเรียนเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาทักษะทางสังคมในระดับประถมศึกษา การจัดสิ่งแวดล้อมให้กับผู้เรียน จึงจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สัมผัสและคุ้นเคยกับสิ่งแวดล้อมด้วยตัวเอง จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่ถาวรอันจะเป็นรากฐานที่จะทำให้ผู้เรียนเจริญเติบโตขึ้นเป็นผู้ที่

มีความมั่นคงทางจิตใจ มีความมั่นใจเป็นตัวของตัวเองรู้จักประดิษฐ์ คิดค้น แสวงหาความรู้ มิใช่แต่คอยลอกเลียนแบบผู้อื่น (Piaget, 1952, p.234 อ้างถึงในกษมา วรวรรณ ณ อุทยา 2536, น.42) ถ้าหากผู้เรียนได้รับการเตรียมความพร้อมทางทักษะทางสังคมตั้งแต่เริ่มเรียนแล้วก็สามารถนำความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาของตนเองและสังคมได้ในอนาคตต่อไป อันเป็นจุดหมายทางการศึกษาในระดับปฐมวัย ดังนั้นการวัดความพร้อมทางการเรียนระดับปฐมวัยก็จะวัดและประเมินพัฒนาการด้านสังคมเป็นหลัก

แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ระบุไว้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา เหมาะสมกับอายุและวุฒิภาวะของเด็ก เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้ คือเด็กได้ลงมือปฏิบัติ เคลื่อนไหว ตำรวจ สังเกต สืบค้น ทดลอง คิดวางแผน ตัดสินใจและนำเสนอความคิด โดยครูเป็นผู้สนับสนุนอำนวยความสะดวกและเรียนรู้ร่วมกับเด็ก การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสังคมสำหรับเด็กปฐมวัย ควรจัดในรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในชีวิตประจำวันผ่านกิจกรรม 6 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรีหรือเล่นตามมุม กิจกรรมกลางแจ้ง และกิจกรรมเกมการศึกษา

ทักษะทางสังคมและอารมณ์มีความสำคัญมากสำหรับเด็กวัย 3 - 6 ปี เพราะการจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีจะต้องได้รับการปลูกฝังตั้งแต่ช่วงวัย 3 - 6 ปี เด็กที่มีทักษะทางอารมณ์และสังคมที่มั่นคงจะเป็นคนที่ประสบความสำเร็จในชีวิตได้ พ่อแม่และคนในครอบครัวจึงช่วยกันพัฒนาให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้จักควบคุมตนเองและรู้จักวิธีการสร้างเพื่อน และการอยู่ในสังคมได้อย่างดีมีมารยาทรู้จักระเบียบวินัยและที่สำคัญต้องรู้จักแบ่งปัน(สุชา จันทร์เอม, 2540, น.50)

แบนดูรา (Bandura, 1977 อ้างถึงใน สุขุมมาลย์ คำหว่าน, 2543, น.7-9) นักจิตวิทยาได้กล่าวว่าพฤติกรรมส่วนใหญ่ของคนในสังคมเกิดจากการเรียนรู้ โดยสังเกตจากตัวแบบทั้งตัวแบบในชีวิตจริงหรือตัวแบบที่เน้นสัญลักษณ์ ทั้งนี้ตัวแบบจะทำหน้าที่ทั้งสร้างหรือพัฒนาพฤติกรรม จริยธรรม และทำหน้าที่ในการระงับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เด็กปฐมวัยจึงเรียนรู้พฤติกรรม จริยธรรมจากตัวแบบผู้ใหญ่และสังคมจึงเป็นตัวแบบที่เด็กดูสังเกตและลอกแบบ การสอน จริยธรรมในแนวคิดนี้คือการสร้างและเลือกตัวแบบที่มีให้เด็กได้สังเกต

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยตามหลักการจึงเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีแบนดูราในการส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย เพื่อนำไปพัฒนาให้เด็กปฐมวัยมีความรู้ ความสามารถและทักษะ

ทางสังคมซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2552 และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน โดยใช้ทฤษฎีเบนคูราเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการใช้รูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีเบนคูรา

สมมติฐานของการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่เรียนโดยใช้รูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีเบนคูรามีทักษะทางสังคมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่เด็กระดับชั้นอนุบาลปีที่1โรงเรียนราชวินิตประถมบางแค เขตบางแค กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 4 ห้องเรียน 152 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่เด็กระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1/1 โรงเรียนราชวินิตประถมบางแค เขตบางแค กรุงเทพมหานครภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 38 คน สุ่มตัวอย่าง 1 ห้องเรียน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ รูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีเบนคูรา

ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะทางสังคม

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

1. เป็นเนื้อหาที่เด็กรับรู้ได้ในชีวิตประจำวันและมีความสัมพันธ์กับหลักสูตรเหมาะสมกับพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กในแต่ละระดับชั้น

2. เป็นเนื้อหาที่ฝึกทักษะทางสังคมให้กับเด็กซึ่งจำแนกได้ 4 ด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

3. เป็นเนื้อหาจากบทเรียน

4. ระยะเวลาในการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการสอนตามแผนการจัดประสบการณ์ที่สร้างขึ้นตามรูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีเบนคูราเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยระยะเวลาในการสอน 5 สัปดาห์ ๆ ละ 4 วัน ๆ ละ 30 นาที รวมทั้งสิ้น 10 ชั่วโมง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้รูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีเบนคูราเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย
2. เด็กปฐมวัยในกลุ่มการทดลองได้พัฒนาความรู้ ความสามารถและการส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็ก
3. ผลการศึกษาครั้งนี้จะเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอน ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปประยุกต์ใช้ ในการเรียนการสอนระดับศึกษาปฐมวัยในส่วนที่เกี่ยวข้องให้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

รูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีเบนคูรา หมายถึง การสอนที่ใช้การสังเกตหรือ การเลียนแบบประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 ขั้นการได้รับมาซึ่งการเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 2 ขั้นการกระทำโดยเชื่อมโยงการเรียนรู้ด้วยการสังเกต โดยการให้ผู้เรียนปฏิบัติตามขั้นตอนปฏิบัติ กิจกรรมตามคำแนะนำในใบกิจกรรมเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มเพื่อนำไปสู่กระบวนการเรียนรู้ทางสังคมโดยใช้ทักษะทางสังคมแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งแวดล้อมและเชื่อมโยงปฏิสัมพันธ์กับ สิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวผู้เรียนเพื่อนำไปใช้ในสภาพสังคมอย่างเหมาะสมสอดคล้องกันจนเกิด พฤติกรรมการเรียนรู้

รูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีเบนคูราเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคม หมายถึง กิจกรรม การเรียนการสอนที่จัดให้กับเด็กระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ซึ่งได้พัฒนามาจากรูปแบบการสอนโดยใช้ ทฤษฎีเบนคูรา โดยมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นกระตุ้นความสนใจใฝ่รู้ของผู้เรียน ซึ่งขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนจะ ใช้กิจกรรมในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในสิ่งที่จะเรียนรู้ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้สอนจัด ขึ้น โดยเน้นใช้สื่อการเรียนรู้ที่เป็นสิ่งที่อยู่รอบตัวผู้เรียน เช่น คำคล้องจอง ปริศนาคำทาย เกมปิดตา ดมกลิ่น นิทาน ดมกลิ่น การฟังจากเสียง และการใช้เพลงผลไม้ไทย เป็นต้น

ขั้นที่ 2 เรียนรู้สู่การปฏิบัติ หมายถึง ขั้นตอนที่ครูผู้สอนถ่ายทอดความรู้และเนื้อหาสาระให้แก่ผู้เรียน โดยเน้นให้เห็นถึงลักษณะสำคัญของสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์เดิมของนักเรียน มาใช้เป็นฐานในการอธิบายความรู้หรือประสบการณ์ใหม่ที่เกิดขึ้น ผู้สอนสามารถใช้เทคนิคเกมการศึกษาและสื่อธรรมชาติเข้ามาเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และทักษะด้านการจำแนกความเหมือนหรือแตกต่างรวมไปถึงสามารถเปรียบเทียบสิ่งที่เรียนรู้จากสื่อธรรมชาติได้อย่างถูกต้อง ผ่านกระบวนการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ในการช่วยจดจำผ่านกิจกรรมแผ่นเกม จนสามารถบรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เมื่อผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ถูกต้องจนสามารถปฏิบัติทักษะต่าง ๆ ตามที่ผู้สอนได้ถ่ายทอดแล้วนั้น ผู้สอนควรให้โอกาสแก่ผู้เรียนได้ฝึกฝนและเรียนรู้อย่างอิสระเพื่อให้เกิดเป็นการเรียนรู้แบบยั่งยืนและสามารถปฏิบัติทักษะนั้นได้ด้วยความชำนาญ

ขั้นที่ 4 ยืนยันความรู้ ขั้นตอนนี้เป็นขั้นพิสูจน์ให้ผู้สอนได้เห็นถึงกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ว่าผู้เรียนสามารถตอบสนองต่อสิ่งที่เรียนรู้มากน้อยเพียงใด บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่ได้ตั้งไว้หรือไม่ โดยขั้นนี้ ผู้สอนอาจใช้ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของผู้เรียนมาเป็นเครื่องมือยืนยันความรู้ได้อีกทางหนึ่ง ได้แก่ ผู้เรียนสามารถที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้เนื้อหาสาระที่เรียนมากับเพื่อนในกลุ่มเดียวกัน หรือเพื่อนต่างกลุ่มได้ อันจะเป็นแนวทางในการนำผลที่ได้จากการเรียนรู้ของผู้เรียนไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมตามวัย

ทักษะทางสังคม (Social Skills) หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกถึงความสามารถของเด็กปฐมวัยในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยสามารถแสดงออกถึงความต้องการของตนเอง ความสามารถควบคุมการกระทำของตนเองและสามารถวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาเลือกการกระทำที่สามารถจัดการกับสิ่งเหล่านั้นได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและทำให้ตนเองดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขรวมทั้งความสามารถของบุคคลในการติดต่อสื่อสารและการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นรอบข้างทั้งโดยการใช้ถ้อยคำ (Verbal) และไม่ใช่ถ้อยคำ (Non-verbal) ซึ่งครอบคลุมในการรับ การส่ง และการควบคุมการสื่อสารระหว่างบุคคล แบ่งออกเป็น 6 ด้านดังนี้

1. การแสดงออกทางอารมณ์ (Emotional Expressivity) หมายถึง ความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นโดยไม่ใช่ถ้อยคำ เป็นการสื่อความหมายทางอารมณ์และภาษาท่าทาง โดยรวมถึงการแสดงเจตคติ ความรู้สึก และพฤติกรรมระหว่างบุคคลโดยไม่ใช่ถ้อยคำ สามารถสื่อความหมายด้วยแววตา ท่าทาง อากัปกริยา อารมณ์ให้บุคคลอื่นสามารถรับรู้และเข้าใจในสิ่งที่ต้องการสื่อออกไปได้อย่างถูกต้อง

2. ความไวในการรับรู้อารมณ์บุคคลอื่น (Emotional Sensitivity) หมายถึง ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจ ตลอดจนสามารถตีความหมายการแสดงออกทางอารมณ์และภาษาท่าทาง

ของบุคคลอื่น โดยที่บุคคลนั้นไม่ต้องใช้ถ้อยคำแสดงออกมา สามารถรับรู้ เข้าใจ และตีความหมาย จากแววตาท่าทาง อากัปกิริยา อารมณ์ของบุคคลอื่นได้

3. การควบคุมทางอารมณ์ของตนเอง (Emotional Control) หมายถึง ความสามารถในการกำกับ ระงับ และปรับอารมณ์ของตนเอง สามารถควบคุมแววตา อากัปกิริยา ท่าทาง อารมณ์ของตนเอง รวมถึงการซ่อน หรือปิดบังความรู้สึกไว้ภายในได้

4. การแสดงออกทางด้านสังคม (Social Expressivity) หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออก ในความสามารถในการติดต่อสื่อสาร และการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น โดยใช้ถ้อยคำ เป็นการสื่อ ความหมายโดยใช้ภาษาพูด ในการเข้าร่วมสนทนา อภิปรายกับบุคคลอื่น สามารถสื่อความหมาย ด้วยคำพูดให้บุคคลอื่นสามารถรับรู้และเข้าใจในสิ่งที่ต้องการสื่อออกไปให้ทราบได้ มีความ คล่องแคล่วในการใช้ถ้อยคำ มีความเป็นมิตรกับบุคคลอื่น มีความสามารถในการเริ่มต้นสนทนากับ บุคคลอื่นได้อย่างเหมาะสม

5. ความไวในการรับรู้ทางสังคม (Social Sensitivity) หมายถึง ความสามารถในการรับรู้ และเข้าใจ ตลอดจนสามารถตีความหมายจากการติดต่อสื่อสาร โดยใช้ถ้อยคำของบุคคลอื่นได้ สามารถรับรู้ เข้าใจ และตีความหมายจากการเข้าร่วมสนทนา การอภิปรายกับบุคคลอื่นได้

6. การควบคุมทางสังคม (Social Control) หมายถึง ความสามารถในการแสดงบทบาท ทางสังคมอย่างเหมาะสม มีทักษะในการแสดงตน และสามารถควบคุมพฤติกรรมการแสดงออก ของตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถเข้าร่วมสนทนา อภิปรายกับบุคคลอื่นได้ อย่างคล่องแคล่วมีไหวพริบ สามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ

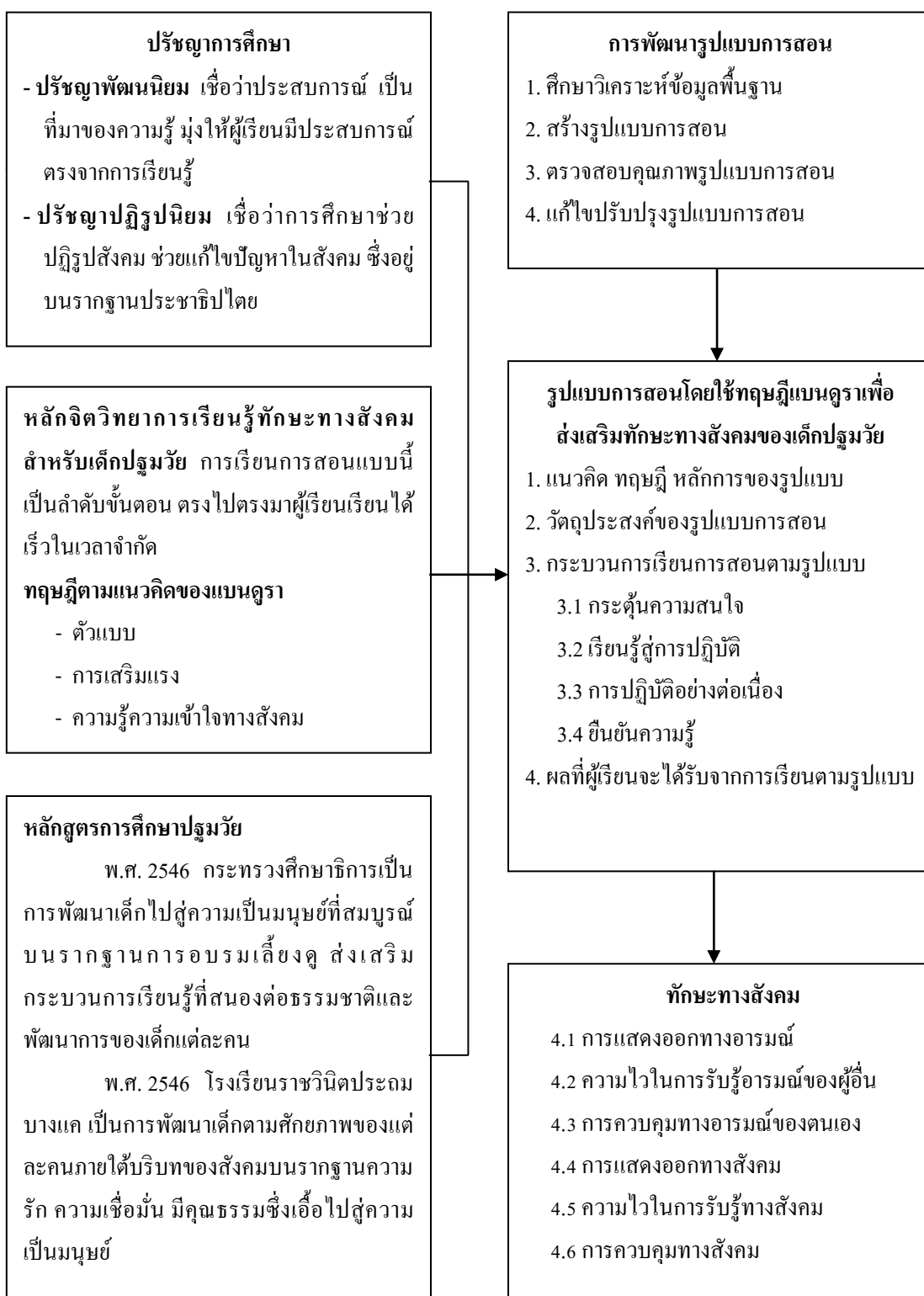
เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กที่มีอายุตั้งแต่ปฏิสนธิถึง 6 ปีบริบูรณ์ การอบรมและเลี้ยงดู แก่เด็กปฐมวัยมีความสำคัญอย่างมากเนื่องจากเด็กวัยนี้ต้องการเรียนรู้ ในสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ด้าน จากบิดา มารดา คนรอบข้างและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะส่งผลให้ เกิดพัฒนาการที่เป็นรากฐานของ บุคลิกภาพ อุปนิสัยและการเจริญเติบโตทั้งทางร่างกายและจิตใจ สมอง สติปัญญา ความสามารถ เพราะเด็กในช่วงตั้งแต่ปฏิสนธิในครรภ์แม่จนถึงช่วงอายุ 4 ปี ระบบประสาทและสมองจะเจริญเติบโตในอัตราสูงสุดและการอบรมปลูกฝังสร้างเสริมพัฒนาการ ทุกด้านให้แก่เด็กในช่วงอายุนี้อาจทำให้เกิดพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา และการ เจริญเติบโตด้านวุฒิภาวะที่เต็มตามศักยภาพและเหมาะสมตามวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าเด็กได้รับความรักและความเอาใจใส่จากคนในครอบครัวรวมถึงคุณครูที่ใกล้ชิดแล้ว ย่อมจะทำให้เด็กมี ภูมิคุ้มกันและสร้างรากฐานทั้งด้านร่างกาย จิตใจอารมณ์ และสติปัญญาที่มีความสมดุล เด็กจะมี พัฒนาการที่เป็นไปอย่างสมวัย พร้อมทั้งจะพัฒนาตนเองให้มีความแข็งแรงทางด้านร่างกาย ความมั่นคงทางจิตใจ ทักษะการรับรู้และเรียนรู้ทางภาษา และพร้อมที่จะเป็นคนดีและคนเก่ง

สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและปกป้องตนเองจากอันตรายอย่างรู้ทัน หากผู้ใหญ่ให้ความรักเอาใจใส่ใกล้ชิดอบรมเลี้ยงดูพร้อมจะตอบสนองความต้องการพื้นฐานที่เปลี่ยนไปตามวัยได้อย่างเหมาะสมให้สมดุลกันทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญาและสังคมแล้ว เด็กจะเติบโตแข็งแรง แจ่มใส มีความมุ่งมั่นทางใจ รู้ภาษา ใฝ่รู้และใฝ่ดีพร้อมที่จะพัฒนาตนเองในขั้นต่อไป ให้เป็น คนเก่งและคนดีอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุขและมีประโยชน์

ความสามารถของเด็กปฐมวัยในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยสามารถแสดงออกถึงความต้องการของตน ความสามารถควบคุมการกระทำของตน และสามารถวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาเลือกการกระทำที่สามารถจัดการกับสิ่งเหล่านั้นได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และทำให้ตนเองดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข

กรอบความคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 กระทรวงศึกษาธิการ ด้านพัฒนาการทักษะทางสังคมหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ปรัชญาพัฒนานิยม ปรัชญาปฏิรูปนิยม การสอนตามทฤษฎีแนวคิดของเบนคูรา รูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมมาพัฒนาเป็นรูปแบบการสอนดังแสดงในภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบความคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีเบนคูราเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุจุดมุ่งหมาย ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยนำเสนอรายละเอียดตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ปรัชญาทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง
2. การพัฒนารูปแบบการสอน
3. รูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีเบนคูรา
4. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546
5. ทักษะทางสังคม
6. ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับโรงเรียนราชวินิตประถมบางแค
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปรัชญาทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

1. ปรัชญาพิพัฒน์นิยม (Progressivism)

คำว่า พิพัฒน์ (Progress) หมายถึง ก้าวหน้าเปลี่ยนแปลงไม่หยุดอยู่กับที่ปรัชญาการศึกษานี้มีชื่อเรียกเป็นหลายอย่าง เช่น พิพัฒน์นิยมพิพัฒนาการนิยมอุปกรณ์นิยม (Instrumentalism) ประสบการณ์นิยม (Experimentalism) และนอกเหนือจากนี้ คำบางเล่มก็เรียกว่า อนุกรมวิธานหรือก้าวหน้านิยม ปรัชญาการศึกษานี้เป็นปรัชญาการศึกษาที่แพร่หลายและเป็นที่ยอมรับทั่วโลกมากที่สุดลัทธิหนึ่งแนวความคิดและการปฏิบัติการทางการศึกษาก็มีแตกต่างกันไปตามแต่ผู้นำไปใช้ จะเข้าใจและแปลความหมายเป็นปรัชญาการศึกษาที่ยึดหลักการของปรัชญาสากลสาขาปฏิบัติการนิยม โดย ชาลส์ เอส เพียซ (Charles S. Pierce) (ทิสนา แซมมณี, 2556, น.26-27) โดยมีความเชื่อว่านักเรียนเป็นบุคคลที่มีทักษะพร้อมที่ปฏิบัติงานได้ ครุฑนั้นเป็นผู้นำทางในด้านการทดลองและวิจัยหลักสูตรเป็นเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับประสบการณ์ต่าง ๆ ของสังคม ต่อมา จอห์น ดิวอี้ (John Dewey อ้างถึงใน ทิสนา แซมมณี, 2556, น.26-27) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจนได้รับความนิยมนต่อมา โดย ดิวอี้เชื่อว่าในกระบวนการที่เด็กพยายามแก้ปัญหาหรือสนองความสนใจของตนเองนั้น เด็กจะต้องลงมือกระทำกรอย่างใดอย่างหนึ่งและในกระบวนการนี้เองทำให้การเรียนรู้เกิดขึ้นหลักการนี้ทำให้เกิดวิธีการเรียนแบบแก้ปัญหา (Problem Solving) หรือเรียนด้วยการปฏิบัติ

(Learning by Doing) ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองและสังคมเพื่อผู้เรียนจะได้ปรับตัวเข้ากับสังคมได้อย่างมีความสุข ไม่ว่าสังคมจะเปลี่ยนไปอย่างไรก็ตาม ผู้เรียนจะต้องรู้จักแก้ปัญหาได้ (สุจิตรา อ่อนค้อม, 2551, น.47) สรุปสาระหลักการสำคัญในการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาพัฒนานิยมได้ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายทางการศึกษา มุ่งพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ และสติปัญญา โดยเน้นให้เด็กเป็นศูนย์กลาง คำนึงถึงความสนใจของเด็กเป็นเกณฑ์ในการจัดการศึกษา จัดหาประสบการณ์หรือวิธีแก้ปัญหา เพิ่มเติมความรู้ให้กว้างขวาง สรุปเป็นหลักเกณฑ์เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในโอกาสต่อไป

2. องค์ประกอบของการศึกษา

2.1 หลักสูตรเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ในชีวิตจริงที่มีความสัมพันธ์กับสังคมนำกระบวนการแก้ปัญหาทางด้านวิทยาศาสตร์มาใช้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาทั้งในบทเรียนและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

2.2 ครูทำหน้าที่แนะแนวทาง ไม่เป็นผู้ออกคำสั่ง มีความรู้ในการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับความสามารถและความต้องการของผู้เรียน จัดสภาพโรงเรียนและห้องเรียนให้พร้อมที่จะศึกษาเล่าเรียน

2.3 ผู้เรียน ผู้เรียนมีอิสระในการเลือกตัดสินใจ ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองและทำงานร่วมกันเพื่อให้การเรียนการสอนตรงกับความถนัด ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียน

2.4 โรงเรียน ทำหน้าที่เป็นแบบจำลองสังคมและชีวิตที่ดั่งงาม โดยการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับบุคลิกภาวะของผู้เรียน สร้างบรรยากาศที่เป็นประชาธิปไตยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ มีความพร้อมและเข้าใจสังคมอย่างดีพอที่จะออกไปพัฒนาสังคมได้

2.5 กระบวนการเรียนการสอน เป็นการสอนที่ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง (Child Centered) โดยให้ผู้เรียนมีบทบาทมากที่สุด ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริงและเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ปรัชญานี้เชื่อว่า ประสบการณ์ของมนุษย์เป็นที่มาของความรู้ ทุกสิ่งในโลกจะเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ดังนั้น ความรู้ที่เป็นจริงแน่นอนย่อมเป็นไปได้ยาก ปรัชญานี้ได้แนวคิดมาจากชาร์ลส์ เอสเพียส์ (Charles S.Piesce) แต่ผู้ที่ทำให้ปรัชญานี้แพร่หลายคือจอห์น ดิวอี้ (John Dewey) ซึ่งนักปรัชญากลุ่มนี้ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรเนื้อหา ผู้สอน ผู้เรียน และวิธีการสอนสรุปได้ดังนี้ (กิริติ บุญเจือ, 2527, น.74)

1. หลักสูตรและเนื้อหา เป็นหลักสูตรที่เน้นเด็ก หรือกิจกรรมเป็นศูนย์กลาง มีเนื้อหาที่มุ่งให้ผู้เรียนเข้าใจตนเอง สังคม และมีชีวิตที่มีความสุขทั้งในปัจจุบันและอนาคต มีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งเด็กแต่ละคนจะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2. ผู้สอนออกแบบแผนการเรียนรู้ที่ชุมชน สังคม สถานศึกษาร่วมกัน และเกื้อหนุนซึ่งกันและกันเป็นผู้ให้คำแนะนำ คำปรึกษา และคอยสนับสนุนให้เด็กเรียนรู้ เข้าใจ เห็นคุณค่าและศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

3. ผู้เรียนรู้อย่างมีความสุข มีอิสระที่จะเลือกและตัดสินใจในสิ่งที่ตนเองถนัดและสนใจมีส่วนร่วมในกิจกรรมในการช่วยเหลือให้คำปรึกษาหารือกับเพื่อนในกลุ่ม มุ่งให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงจากการเรียนรู้ที่จะแก้ปัญหาตนเอง และสังคม เน้นความสนใจและแรงจูงใจโดยยึดผู้เรียนและการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นสำคัญ

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษามุ่งพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ และสติปัญญา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนสามารถลงมือปฏิบัติจริง คำนี้ถึงความสนใจของเด็กเป็นเกณฑ์ในการจัดการศึกษา จัดหาประสบการณ์หรือวิธีแก้ปัญหา โดยมีผู้สอนเป็นผู้แนะแนวทางและสร้างบรรยากาศที่เป็นประชาธิปไตยให้กับผู้เรียน

2.ปรัชญาปฏิรูปนิยม (Reconstructionism)

เป็นปรัชญาที่เชื่อว่าการศึกษามีส่วนสัมพันธ์กับสังคม มีบทบาทช่วยปฏิรูปสังคมและช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ของสังคม โดยการพัฒนาและสร้างระเบียบใหม่ของสังคมซึ่งอยู่บนรากฐานของระบบประชาธิปไตย เป็นสังคมที่มีความเสมอภาคและเป็นธรรมมากขึ้น ผู้นำปรัชญาสาขานี้คือ จอร์จ เคาน์ต (George Count) ฮาโรลด์ รุกก์ (Garold Rugg) และธีโอดอร์ บรามเมลล์ (Theodore Brameld) ดังที่ กิรติ บุญเจือ (2527, น.76) ได้สรุปสาระเกี่ยวกับหลักสูตร เนื้อหาผู้สอน ผู้เรียน และวิธีสอนดังนี้

1. หลักสูตรและเนื้อหา ปรับปรุงพัฒนา สร้างความเสมอภาค ความเป็นธรรมและระเบียบวินัยให้กับสังคม โดยอยู่บนรากฐานของระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2. ผู้สอน เป็นผู้จัดความรู้ อำนวยความสะดวก และเป็นตัวกลางที่จะสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับโรงเรียน

3. ผู้เรียน ปลุกฝังให้ตระหนักถึงคุณค่าของสังคม เรียนรู้การทำงานร่วมกัน รู้จักวิเคราะห์ทางเลือกที่เหมาะสมเพื่อแก้ไขปัญหาของสังคมในปัจจุบันและอนาคต

4. วิธีสอน มุ่งพัฒนาคน และชีวิตให้เกิดประสบการณ์ การเรียนรู้ด้วยการกระทำอย่างเต็มความสามารถ สอนให้รู้จักเข้าใจ และใช้เหตุในการแก้ปัญหา

สรุปได้ว่าปรัชญาการศึกษา หมายถึง แนวคิดที่เกี่ยวกับองค์ประกอบสำคัญของการศึกษาคือหลักสูตรเนื้อหา ผู้สอน ผู้เรียน และวิธีการสอนจะเห็นว่าทั้งปรัชญาพัฒนานิยมและปรัชญาปฏิรูปนิยมมีความเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ทฤษฎีแบบบูรณาการเป็นอย่างดี

ซึ่งผู้วิจัยได้นำหลักปรัชญาต่างๆ มาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนารูปแบบการสอน โดยใช้ ทฤษฎีเบนคูราเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย

การพัฒนารูปแบบการสอน

นวรรตน์ สมนาม (2546, น.20) กล่าวว่าไว้ว่าการพัฒนารูปแบบการสอนมี 2 ขั้นตอน ขั้นตอนแรกเป็นการพัฒนารูปแบบความคิด ขั้นที่ 2 เป็นการทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบความคิดในขั้นแรก จะต้องสร้างรูปแบบการสอนขึ้นมาโดยศึกษาค้นคว้าทฤษฎี แนวความคิด หลักการ รูปแบบการสอนที่ผู้คิดค้นไว้แล้วพิจารณาว่า การที่จะสามารถจัดการสอนให้บรรลุผลอย่างดี มีคุณภาพและประสิทธิภาพจะต้องดำเนินการอย่างไรบ้าง มีขั้นตอน มีองค์ประกอบหรือกิจกรรมใดเขียนรูปแบบออกมา องค์ประกอบหรือกิจกรรมต่างๆ เหล่านั้นจะต้องผ่านการพิจารณากลั่นกรอง เลือกเฟ้นด้วยความมั่นใจว่ามีความจำเป็นต่อการบรรลุผลอย่างมากควรมีทฤษฎี แนวความคิด หรือผลวิจัยยืนยันในผลขององค์ประกอบว่า รูปแบบดังกล่าวให้ผลอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ ควรนำไปทดลองใช้สอน ตรวจสอบดูผลที่เกิดขึ้นอาจปรับปรุงองค์ประกอบ หรือกิจกรรมที่มีปัญหาซึ่งจะทำให้ได้รูปแบบการสอนที่สมบูรณ์ขึ้น

บุญชม ศรีสะอาด (2553, น.20) กล่าวว่าไว้ว่าการสร้างหรือการพัฒนารูปแบบนั้นผู้วิจัยจะสร้างหรือพัฒนารูปแบบการสอนขึ้นมาก่อน เป็นรูปแบบตามสมมุติฐาน โดยการศึกษาค้นคว้า ทฤษฎี แนวความคิด รูปแบบ (ที่มีผู้พัฒนาไว้แล้วในเรื่องเดียวกันหรือเรื่องอื่นๆ) และผลการศึกษา หรือวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งจะช่วยให้สามารถกำหนดองค์ประกอบ หรือตัวแปรต่างๆ ภายในรูปแบบรวมทั้ง ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ หรือตัวแปรเหล่านั้น หรืออันดับก่อนหลังของแต่ละ องค์ประกอบในรูปแบบการพัฒนารูปแบบนั้นจะต้องใช้หลักของเหตุผลเป็นรากฐานสำคัญและการศึกษาค้นคว้าจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนารูปแบบอย่างยิ่ง ผู้วิจัยอาจคิดโครงสร้างของรูปแบบขึ้นมาก่อนแล้วปรับปรุง โดยการศึกษาค้นคว้าทฤษฎี แนวคิดรูปแบบหรือผลวิจัยที่เกี่ยวข้อง หรือ ทำการศึกษาขององค์ประกอบย่อยหรือตัวแปรแต่ละตัว แล้วคัดเลือกองค์ประกอบประสิทธิภาพของรูปแบบก็ได้

สรุปได้ว่าการพัฒนารูปแบบการสอนนั้นขั้นตอนแรก ผู้วิจัยจะต้องเขียนรูปแบบขึ้นมาก่อน หรือรูปแบบที่มีผู้คิดค้นไว้แล้ว โดยศึกษาค้นคว้าทฤษฎีแนวความคิด หลักการ ดำเนินการ ขั้นตอนกิจกรรมการสอนอย่างไร ซึ่งควรมีผลการวิจัยยืนยันประสิทธิภาพ เมื่อได้รูปแบบแล้วขั้นตอนต่อไป เป็นการตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบด้วยการนำไปทดลองใช้สอนตรวจสอบผลที่เกิดขึ้น

1. ความหมายของรูปแบบการสอน

บุญชม ศรีสะอาด (2540, น.140) ได้กล่าวไว้ว่ารูปแบบการสอนมีความหมาย 2 แนวใหญ่ แนวแรกมองรูปแบบการสอนเป็นกิจกรรมหรือวิธีสอน ส่วนแนวที่ 2 มองรูปแบบการสอนกว้างว่า โดยมองว่าเป็น โครงสร้างที่แสดงถึงองค์ประกอบต่างๆในการสอนที่จะนำมาใช้ร่วมกันเพื่อให้เกิดผลแก่ผู้เรียนตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

วิโรจน์ วัฒนานิมิตกุล (2540, น.52) ได้สรุปเป็นนิยามของรูปแบบการสอนไว้ดังนี้รูปแบบการสอนหมายถึง แบบแผนของการสอนที่กำหนดไว้ล่วงหน้าโดยจัดทำขึ้นอย่างมีจุดมุ่งหมายเฉพาะ การสอนที่ชัดเจน ประกอบด้วยองค์ประกอบต่างๆทางการสอน ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมายเนื้อหา ขั้นตอนการสอน การประเมินผล และกิจกรรมสนับสนุนอื่นๆที่มีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายในการสอนนั้นๆ

วรรณิ โสมประยูร (2546, น.10-14) กล่าวว่ารูปแบบกระบวนการสอนหมายถึงกรอบกระบวนการสอน (Teaching process frame) หรือแบบแผนการสอนเอาไว้อย่างมีระเบียบและเป็นระบบ ทุกชั้นจะมีความสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่องและในชั้นจะชี้แนะ หรือบ่งบอกถึงพฤติกรรมการเรียนรู้การสอนที่ทำให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้

อารีวรรณ เอี่ยมสะอาด (2545, น.31) ได้อธิบายและให้ความหมายไว้ว่า รูปแบบการสอนเป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ในเนื้อหาวิชานั้นๆแล้วแต่ครูประจำวิชาจะเลือกใช้รูปแบบการสอนแบบไหน ซึ่งมากมายรูปแบบ

นวรรตน์ สมนาม (2546, น.64-64) ได้กล่าวถึงความหมายของรูปแบบการสอนไว้ว่า หมายถึงแนวทางการเรียนการสอนที่จัดไว้อย่างมีระบบที่ได้มาจากปรัชญา ทฤษฎี หลักการ และแนวคิด โดยอาศัยเทคนิคและวิธีสอนเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จตามจุดประสงค์ต่างๆ ที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่ารูปแบบการสอน หมายถึงการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบขั้นตอนที่สัมพันธ์ ที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนที่กำหนดไว้

2. หลักเกณฑ์ในการเลือกรูปแบบการสอน

กาญจนา เกียรติประวัติ (2528, น.152) ได้เสนอแผนการจัดกิจกรรมโดยใช้หลัก 7 ประการ ดังนี้

1. ผู้เรียนมีความสำคัญมากกว่าเนื้อหาวิชา นั่นคือการเน้นพัฒนาการบุคลิกภาพ
2. หน่วยที่ต้องใช้เวลาข้ามวันในการทำกิจกรรมดีกว่าหน่วยสั้นๆที่เสร็จในเวลาเรียน
3. กิจกรรมการเรียนควรมีปัญหาในชีวิตจริง ความต้องการ ความสนใจของผู้เรียนเป็นเกณฑ์

4. การเรียนด้วยกระบวนการกลุ่ม
5. ใช้กระบวนการประชาธิปไตย
6. คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
7. สร้างบรรยากาศการทำงานที่น่าพึงพอใจแก่ผู้เรียน

นวัตน์ สมนาม (2546, น.64-65) ได้กล่าวถึงเกณฑ์ที่จะใช้พิจารณาในการเลือกรูปแบบการสอนไว้ดังนี้

1. รูปแบบการสอนนั้นควรเหมาะสมกับสภาพ โรงเรียน ห้องเรียน และลักษณะพิเศษของผู้สอน
 2. รูปแบบการสอนที่เลือกใช้ควรครอบคลุมเนื้อหาวิชา วิธีการสอน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 3. รูปแบบการสอนควรมีความยืดหยุ่น สามารถนำไปปรับใช้กับวิชาอื่นๆ ได้สนองความแตกต่างของผู้เรียนได้
 4. เลือกใช้รูปแบบการสอนให้เหมาะสมกับอุปกรณ์ที่พอจะนำมาใช้หรือผลิตขึ้นได้ ค่าใช้จ่ายไม่สูงเกินไป
 5. รูปแบบการสอนที่นำมาใช้ควรมีผลวิจัยสนับสนุนประสิทธิผลของรูปแบบการสอน
- สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้สอนกับผู้เรียนจะต้องวางแผนการเรียนรู้ร่วมกัน ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมตามความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในช่วงเวลาที่เหมาะสมผู้สอนใช้การประเมินผลตามสภาพจริง

รูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีเบนดูรา

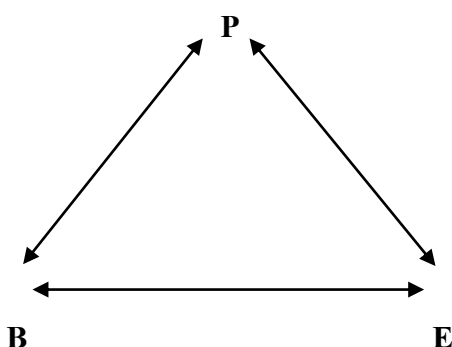
1. ความหมายของรูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีเบนดูรา

ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้การรับรู้ความสามารถของตนเอง (Perceived Self - Efficacy) เป็นแนวคิดที่พัฒนามาจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning theory) ของอัลเบิร์ต เบนดูรา (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2541, น.23) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่เกี่ยวกับการปรับตัวเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภายในโดยไม่จำเป็นต้องมีการแสดงออกแต่การได้มาซึ่งความรู้ใหม่ ๆ ก็ถือว่าการเรียนรู้ได้เกิดขึ้นแล้วและการแสดงออกของพฤติกรรมจะสะท้อนให้เห็นการเรียนรู้ แม้ความรู้จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมแต่ความรู้อย่างเดียวไม่สามารถอธิบายการแสดงพฤติกรรมของบุคคลได้ครอบคลุมมีการศึกษาที่ยืนยันว่าความรู้จะนำไปสู่การปฏิบัติได้ต้องผ่านความรู้ลึกลับ (Self referent thoughts) ของบุคคลก่อนการรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทาง

ความคิดและเป็นตัวเชื่อมระหว่างความรู้และการกระทำมีบทบาทสำคัญในการเป็นศูนย์กลางทางจิตใจและก่อให้เกิดความรู้สึกว่า “ฉันทำได้”

ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเอง

แนวความคิดเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy) อัลเบิร์ตแบนดูรา ซึ่งได้ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับการการที่ตัวบุคคลมีการรับรู้สมรรถนะจิตความสามารถของตนเอง (Perceived Self-Efficacy) ว่าเป็นพฤติกรรมที่ตัวบุคคลเมื่อกำลังทำกิจกรรมหรืองานอย่างใดอย่างหนึ่งภายใต้อิทธิพลของสถานการณ์นั้นสามารถรับรู้หรือตัดสินใจความสามารถของตนเองได้ นอกจากนี้Banduraยังได้นำแนวความคิดนี้เข้าไปผนวกกับพฤติกรรมที่เกิดจากปรับเปลี่ยนความคิด (Cognitivebehavior) หรือการเรียนรู้ทางสังคม และได้ขยายเพิ่มเติมถึงพฤติกรรมที่เกิดขึ้น ว่าเกิดจากสาเหตุปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องด้วยกัน 3 อย่าง คือ ปัจจัยภายในตัวบุคคล (Personal factor) ปัจจัยด้านพฤติกรรม (Behavioral factor) และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (Environment factor) จากความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกันและกัน (Reciprocal determinism) บนพื้นฐานของหลักการเชิงเหตุและผลสามารถแสดงให้เห็นเป็นแผนภาพความสัมพันธ์ของปัจจัยทั้ง 3 ประการดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในตัวบุคคล (P) สภาพแวดล้อม (E)

และพฤติกรรม (B) ในการกำหนดซึ่งกันและกัน

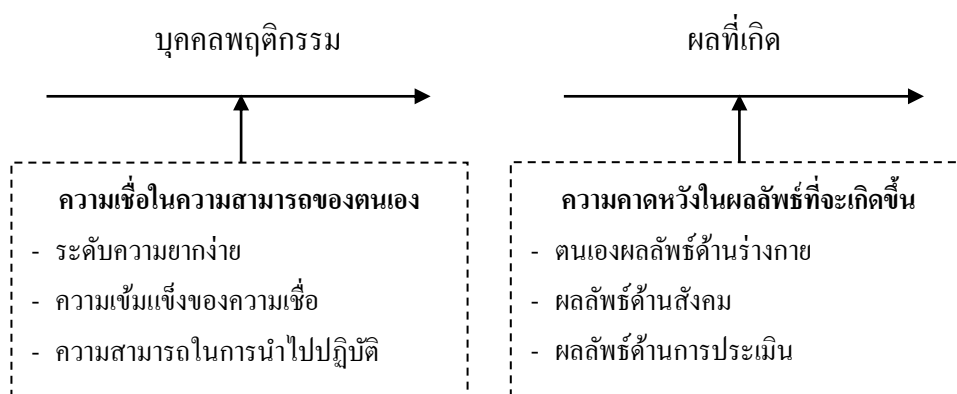
(Bandura, 1977 อ้างถึงในสุรางค์ โคว์ตระกูล, 2548, น.240)

สรุปความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเองไว้ว่า หมายถึง ความมั่นใจในตนเองของบุคคลว่าจะสามารถปฏิบัติการกิจที่กำหนดให้ได้สำเร็จหรือไม่

จากการให้ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเองข้างต้นสรุปได้ว่าการรับรู้ความสามารถของตนเอง หมายถึง คุณลักษณะส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเองต่อการตัดสินใจความสามารถในการแสดงพฤติกรรมของตนเองในสถานการณ์เฉพาะเจาะจง โดยสามารถประเมินได้ว่าตนเองจะประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใดในสถานการณ์นั้น ซึ่งการรับรู้

ความสามารถของตนเองมีผลต่อการเลือกกระทำ ความพยายามและอดทนต่อความยากลำบาก เพื่อให้การกระทำนั้นประสบผลสำเร็จ และยังสามารถใช้ทำนายพฤติกรรมของบุคคลได้

อัลเบิร์ต แบนดูรา มีความเชื่อว่าการรับรู้สมรรถนะของแต่ละบุคคล ย่อมมีการปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นมีผลทำให้สมรรถนะความสามารถของแต่ละบุคคลไม่คงที่การแสดงออกของรูปแบบพฤติกรรมจึงเป็นไปตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ดังนั้น การรับรู้สมรรถนะจึงเป็นสิ่งที่ช่วยกำหนดพฤติกรรมและประสิทธิภาพของตัวบุคคล กล่าวคือหากเราสามารถรับรู้ได้ว่าเรามีความมานะพยายาม อุตสาหะ ไม่ท้อแท้ต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นก็จะส่งผลให้สามารถประสบความสำเร็จได้จากพฤติกรรมของแต่ละบุคคลที่มีการรับรู้สมรรถนะความสามารถของตัวเองที่แตกต่างกัน Bandura จึงจำลองรูปแบบดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 แสดงความสัมพันธ์แบบมีเงื่อนไข และความแตกต่างระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองและความคาดหวังผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น

(Bandura, 1997, p.22)

ดังนั้นสรุปได้ว่าบุคคลจะกระทำพฤติกรรมหรือไม่ขึ้นอยู่กับว่าตนเองรับรู้ว่ามี ความสามารถมากพอที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นหรือไม่และเมื่อกระทำพฤติกรรมนั้นแล้วจะได้ผล ตามที่ตนเองต้องการหรือไม่และคาดหวังว่าตนเองมีความสามารถมากพอที่จะกระทำพฤติกรรมนั้น หรือไม่ถ้าบุคคลเรียนรู้ว่าการกระทำนั้นทำให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองแต่คาดหวังว่า ตนเองมีความสามารถไม่เพียงพอที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นก็จะไม่ทำพฤติกรรมนั้นเพื่อหลีกเลี่ยง ความผิดหวังหรือความล้มเหลวและความคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้นนั้นมีความสัมพันธ์กันมาก โดยที่ความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสองนี้มีผลต่อการตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรมของบุคคลนั้นๆ ซึ่งจะเห็นได้จากภาพที่ 4

ความคาดหวังกับผลที่จะเกิดขึ้น

		สูง	ต่ำ
การรับรู้ความสามารถ ของตนเอง	สูง	มีแนวโน้มที่จะทำแน่นอน	มีแนวโน้มที่จะไม่ทำ
	ต่ำ	มีแนวโน้มที่จะไม่ทำ	มีแนวโน้มที่จะไม่ทำแน่นอน

ภาพที่ 4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเอง

และความคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้น

(Bandura, 1986, p.395-398)

กล่าวคือถ้าบุคคลมีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงและมีความคาดหวังเกี่ยวกับผลที่จะเกิดสูงบุคคลนั้นมีแนวโน้มที่จะทำพฤติกรรมนั้นแน่นอนในขณะที่เดียวกันถ้าบุคคลนั้นมีการรับรู้ความสามารถของตัวเองต่ำและความคาดหวังในผลที่จะเกิดต่ำบุคคลนั้นมีแนวโน้มที่จะไม่กระทำกิจกรรมนั้นแน่นอนแต่ถ้ามีเพียงด้านใดสูงหรือต่ำบุคคลนั้นมีแนวโน้มจะไม่แสดงพฤติกรรม การรับรู้ความสามารถของตนเองแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันจะผันแปรไปตามรูปแบบ 3 มิติ (Dimension) ดังนี้

มิติที่ 1 มิติที่เกิดขึ้นตามขนาดหรือระดับความยากง่ายของพฤติกรรม (Magnitude or level) หมายถึงการตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถในการกระทำพฤติกรรมของแต่ละบุคคลจะมีแตกต่างกัน ซึ่งบางทีอาจจะถูกจำกัดจากระดับความยากง่ายของงานที่บุคคลเชื่อว่าจะสามารถทำได้และเลือกกระทำในสถานการณ์นั้น ๆ การรับรู้ความสามารถของบุคคลในระดับใดวัดได้โดยเปรียบเทียบกับระดับความต้องการทำงานที่แสดงให้เห็นในขั้นที่ท้าทายหรือมีสิ่งใดขัดขวางให้การกระทำนั้นไม่ประสบผลสำเร็จถ้าไม่มีอุปสรรคเกิดขึ้นกิจกรรมนั้นก็จะเป็นสิ่งที่ง่ายต่อการกระทำและทุกคนจะมีความรู้สึกรับรู้ความสามารถของตนเองสูงเหมือนกัน

มิติที่ 2 มิติตามความเข้มแข็งหรือมั่นใจ (Strength) หมายถึงความเชื่อมั่นของบุคคลว่าตนมีความสามารถที่จะกระทำกิจกรรมนั้นได้สำเร็จถ้าความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองมีความเข้มแข็งน้อยบุคคลจะไม่มี ความมั่นใจในความสามารถของตนเองเมื่อประสบกับสถานการณ์ที่ไม่เป็นไปตามความคาดหวังในขณะที่บุคคลที่มีความเข้มแข็งหรือเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองอย่างเหนียวแน่นจะมีความอดสาหะใช้ความพยายามมากขึ้นที่จะกระทำกิจกรรมแม้ว่าจะประสบกับสถานการณ์ที่มีความยุ่งยากหรือมีอุปสรรคมากมายเพียงใดก็ตามทำให้กิจกรรมที่เลือกกระทำนั้นมีแนวโน้มที่จะประสบผลสำเร็จ

มิติที่ 3 มิติความเป็นสากล (Generality) หมายถึงความสามารถในการนำประสบการณ์ที่ตนเองเคยประสบผลสำเร็จในการเผชิญกับสถานการณ์บางอย่างมาก่อนมาใช้ในการปฏิบัติกิจกรรม

ที่คล้ายคลึงกันในสถานการณ์ใหม่บุคคลจะตัดสินความสามารถของตนเองบางสถานการณ์หรือบางกิจกรรมเท่านั้น ซึ่งจะผันแปรไปตามจำนวนของมิติที่แตกต่างกันระดับความคล้ายคลึงกันของกิจกรรมรูปแบบที่แสดงออกถึงความสามารถ (พฤติกรรมความรู้ความเข้าใจความรู้ลึก) ลักษณะของสถานการณ์และลักษณะเฉพาะของบุคคลที่มีทำที่ต่อพฤติกรรมนั้นโดยตรง

2. วิธีการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง

การพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองนั้น Bandura ได้เสนอแหล่งข้อมูลในการสร้างการรับรู้ความสามารถของตนเองโดยคนที่คนเราจะสร้างการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งนั้นเกิดจากการเรียนรู้ข้อมูลที่ได้จากแหล่งต่าง ๆ 4 แหล่งดังนี้

1. ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ (Mastery Experiences) ซึ่ง Bandura เชื่อว่าเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถตนเองเนื่องจากว่าประสบการณ์โดยตรง ความสำเร็จทำให้เพิ่มความสามารถของตนเองดังนั้นในการที่จะพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองนั้นจำเป็นต้องฝึกให้เขามีทักษะพร้อม ๆ กับการทำให้เขารับรู้ว่าเขามีความสามารถที่จะกระทำเช่นนั้นซึ่งจะส่งผลทำให้บุคคลใช้ทักษะที่ได้รับมาฝึกได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดบุคคลที่รับรู้ว่าคุณมีความสามารถนั้นจะไม่ยอมแพ้อะไรง่าย ๆ แต่จะพยายามทำงานต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายที่ต้องการ

2. การใช้ตัวแบบ (Modeling) การที่ได้สังเกตประสบการณ์ (Vicarious experience) ที่ประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวจากการกระทำในเรื่องใดเรื่องหนึ่งย่อมมีผลต่อการรับรู้ความสามารถของผู้สังเกตในเรื่องนั้น ๆ ด้วยโดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าตัวแบบนั้นมีลักษณะหรืออยู่ในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกับผู้สังเกตมากเท่าไรก็ยังมีอิทธิพลมากขึ้นการที่ได้สังเกตตัวแบบแสดงพฤติกรรมที่มีความซับซ้อนและได้รับผลลัพธ์ที่พึงพอใจก็จะทำให้ผู้สังเกตรู้สึกว่าเขาจะสามารถที่จะทำให้ตนเองไปถึงยังจุดมุ่งหมายได้หากมีความเพียรพยายาม ตั้งใจ ไม่ท้อถอย ซึ่งการใช้ตัวแบบเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ต้องประกอบไปด้วยกระบวนการตัวแบบทั้ง 4 ดังนี้

กระบวนการที่ 1 กระบวนการเอาใจใส่ (Attentional process) การเอาใจใส่ถือเป็นตัวแบบที่มีความสำคัญ เพราะบุคคลที่มีพฤติกรรมเพียงการสังเกตเพียงอย่างเดียวหรือไม่สนใจรับรู้อย่างตั้งใจแล้ว การเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ก็น้อยลงหรือไม่สามารถเกิดขึ้นได้สิ่งที่ส่งผลต่อกระบวนการเอาใจใส่ สามารถจำแนกได้เป็น 2 องค์ประกอบคือองค์ประกอบของตัวแบบเองตัวแบบที่มีความสมบูรณ์ ชัดเจนในลักษณะที่แสดงออก จะเป็นตัวแบบที่บุคคลสนใจ

กระบวนการที่ 2 กระบวนการเก็บจำ (Retention processes) บุคคลต้องจดจำลักษณะของตัวแบบแล้วแปลงข้อมูลจากตัวแบบเป็นรูปของสัญลักษณ์และจัดโครงสร้าง เพื่อให้จดจำง่ายการที่

บุคคลมีการเก็บจำจึงสามารถแสดงพฤติกรรมเลียนแบบทันทีหรือแสดงพฤติกรรมเลียนแบบภายหลังการสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบผ่านไประยะเวลาหนึ่ง

กระบวนการที่ 3 กระบวนการกระทำ (Production processes) เป็นกระบวนการที่ผู้สังเกตแปลงสัญลักษณ์ที่เก็บจำไว้ขึ้นมาเป็นการกระทำที่ได้ข้อมูลย้อนกลับจากการกระทำของตนเอง และเทียบเคียงการกระทำกับภาพที่จำได้จะช่วยบุคคลรับข้อมูลและนำมาเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองจากสิ่งที่สังเกตเห็นนั้นจนเป็นที่พอใจ

กระบวนการที่ 4 กระบวนการดึงดูดใจใจ (Motivational processes) เป็นพฤติกรรมของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่สังเกตเห็นจากบุคคลที่เป็นแบบอย่าง โดยทั้งนี้บุคคลนั้นจะแสดงออกมาในเชิงรูปธรรม กริยาอาการหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยภายนอกที่มากระทบ การสังเกตบุคคลที่เป็นแบบอย่างนั้น หากผู้สังเกตมีความชอบพอหรือพึงพอใจยอมที่จะพฤติกรรมดึงดูดใจให้เลียนแบบได้ค่อนข้างสูง เพราะภายในใจมีความคาดหวังหรือตั้งผลที่จะเกิดว่าสิ่งที่จะเป็นผลลัพธ์ตอบกลับมาจะเป็นที่น่าพอใจเช่นกันด้วย

ประเภทของตัวแบบ แบนดูราเสนอได้เป็น 2 ประเภทดังนี้ (Bandura, 1977, p.80-81) คือ ประเภทที่ 1 ตัวแบบที่เป็นบุคคลจริง ๆ (Live modeling) คือตัวแบบที่บุคคลได้มีโอกาสสังเกตและมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงและประเภทที่ 2 ตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ (Symbolic modeling) คือตัวแบบที่เสนอผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ การ์ตูน หนังสือ ภาพพลิก เป็นต้น (สมโภชน์ เอี่ยมสุภานิต, 2541, น.37)

ตัวแบบที่ทำให้บุคคลมีการสังเกตนั้นจะมีลักษณะเด่นชัดทำให้ผู้สังเกตเกิดความพึงพอใจ พฤติกรรมที่แสดงออกไม่ซับซ้อนมีความเป็นไปได้ดึงดูดใจให้ปฏิบัติตามและมีคุณค่าในการใช้ประโยชน์

3. การใช้คำพูดชักจูง (Verbal Persuasion) เป็นการบอกว่าคุณคนนั้นมีความสามารถที่จะประสบความสำเร็จได้ซึ่ง Bandura ได้กล่าวว่าการใช้คำพูดชักจูงนั้นไม่ค่อยจะได้ผลนักในการที่จะทำให้คนเราสามารถพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองซึ่งถ้าจะให้ได้ผลควรจะใช้ร่วมกับการทำให้บุคคลมีประสบการณ์ของความสำเร็จซึ่งอาจจะต้องค่อย ๆ สร้างความสามารถให้กับบุคคลอย่างค่อยเป็นค่อยไปและให้เกิดความสำเร็จตามลำดับขั้นตอนพร้อมทั้งการใช้คำพูดชักจูงร่วมกันก็ย่อมจะได้ผลดีในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง

4. การกระตุ้นทางอารมณ์ (Emotional Arousal) การกระตุ้นทางอารมณ์มีผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองบุคคลที่ถูกกระตุ้นอารมณ์ทางลบเช่นการอยู่ในสภาพที่ถูกข่มขู่จะทำให้เกิดความวิตกกังวลและความเครียดนอกจากนี้อาจจะทำให้เกิดความกลัวและจะนำไปสู่การรับรู้ความสามารถของตนเองต่ำลงถ้าอารมณ์ลักษณะดังกล่าวเกิดมากขึ้นก็จะทำให้บุคคลไม่สามารถที่

จะแสดงออกได้คืออันจะนำไปสู่ประสบการณ์ของความล้มเหลวซึ่งจะทำให้การรับรู้เกี่ยวกับความสามารถของตนเองต่ำลงไปอีกแต่ถ้าบุคคลสามารถลดหรือระงับการถูกระตุ้นทางอารมณ์ได้ จะทำให้การรับรู้ความสามารถตนเองดีขึ้นอันจะทำให้การแสดงออกถึงความสามารถดีขึ้น

3. ประโยชน์ของรูปแบบการสอนแบบโดยใช้ทฤษฎีเบนคูรา

การศึกษาถึงการรับรู้และพฤติกรรมที่แสดงออกมาในรูปแบบต่างของเบนคูรา พบว่า ส่วนใหญ่เน้นรูปแบบจากการเลียนแบบพฤติกรรมจากบุคคลต้นแบบหรือตัวอย่างแบบ ซึ่งตัวอย่างของรูปแบบมีทั้งตัวบุคคลจริง เช่น ครู เพื่อนนักเรียน บุคคลรอบข้าง และตัวแบบที่เป็นสื่อ ได้แก่ การดูโทรทัศน์ ภาพยนตร์การ์ตูนหนังสือการ์ตูนซึ่งไม่ว่าจะเป็นการรับรู้พฤติกรรมจากตัวอย่างแบบใดหากการเรียนรู้นั้นเกิดขึ้นโดยใช้วิธีการสังเกต จะทำให้ผู้เลียนแบบเข้าถึงทั้งกระบวนการทางพุทธิปัญญา และขึ้นการกระทำ

การเรียนรู้โดยการสังเกต ประกอบด้วย 2 ชั้น คือ ชั้นการรับมา ซึ่งการเรียนรู้เป็นกระบวนการทางพุทธิปัญญา และชั้นการกระทำ ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลมีทั้งตัวแบบในชีวิตจริงและตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ เพราะฉะนั้นพฤติกรรมของผู้ใหญ่ในครอบครัว โรงเรียน สถาบันการศึกษา และผู้นำในสังคมประเทศชาติและศิลปิน ดารา บุคคลสาธารณะ ย่อมต้องตระหนักในการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เพราะย่อมมีผลต่อพฤติกรรมของเยาวชนในสังคมนั้น ๆ

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, น.1-4)

หลักการ

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการตลอดจนการเรียนรู้ อย่างเหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัย ทำให้เด็กสามารถที่จะได้รับการพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นอย่างครบถ้วนทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม อย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสมตามวัย ซึ่งพัฒนาการเหล่านี้ ได้กำหนดไว้เป็นหลักการ ดังนี้

1. เด็กในระดับชั้นปฐมวัยทุกประเภท ต้องได้รับการดูแลและส่งเสริมให้มีพัฒนาการและกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมและครอบคลุม

2. การดูแลด้านการศึกษาและอบรมในระดับชั้นปฐมวัย ต้องยึดหลักคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญโดยมีบริบทวิถีชีวิตของความแตกต่างทางด้านบุคคล ชุมชนท้องถิ่น สังคม และวัฒนธรรมเข้ามาเป็นพื้นฐานการจัดกระบวนการ

3. ใช้กิจกรรมที่มีความหลากหลายและการเล่นที่เหมาะสมกับวัยในการเสริมสร้างพัฒนาการของเด็ก

4. ฝึกให้เด็กสามารถใช้ชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพผ่านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม

5. สถาบันครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาต้องให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันในการช่วยพัฒนาเด็กปฐมวัยในทุกๆ ด้าน

1. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา เด็กจะได้รับการพัฒนา ด้านร่างกายอารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัยที่วัย ความสามารถของแต่ละบุคคล

จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี มุ่งให้ผู้เรียนมีพัฒนาการ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคลจึงกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

1. มีพัฒนาการทางด้านร่างกายเป็นไปตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
2. มีความแข็งแรงและคล่องแคล่วว่องไวในการใช้กล้ามเนื้อทั้ง 2 ส่วนอย่างมีประสิทธิภาพ
3. มีจิตใจที่แข็งแรงสมบูรณ์ และมีความสุข
4. มีคุณธรรมจริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม
5. มีสุนทรียะสามารถแสดงออกทางด้านดนตรีและศิลปะได้อย่างถูกต้อง การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย
6. สามารถดูแลและช่วยเหลือตนเองได้อย่างเหมาะสมกับวัย
7. มีความรักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
8. สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และเข้าใจบทบาทตนเอง สามารถปฏิบัติตนในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
9. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
10. มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
11. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

12. มีเจตคติการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยเป็นแนวการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งที่มีข้อกำหนดการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณภาพไว้อย่างชัดเจน ซึ่งมีความหมายและความสำคัญดังนี้ กรมวิชาการ (2546, น.1) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษา เป็นแผนหรือแนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาผู้เรียน ให้มีความรู้ความสามารถ โดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตน รวมทั้งลำดับขั้นตอน มวลประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ สะสมซึ่งช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติ ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในโรงเรียน ชุมชน สังคมและโลกอย่างมีความสุข ดังนั้นจะเห็นได้ว่าหลักสูตรสถานศึกษา มีความหมายโดยรวมหมายถึง เอกสารสำคัญของสถานศึกษาที่แสดงการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด ดังนั้นในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จึงต้องคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ และจัดให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความพร้อมเอกลักษณ์ และภูมิปัญญาท้องถิ่น

หน่วยศึกษานิเทศก์ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาประถมศึกษา (2546, น.3-4) ได้ให้ความสำคัญว่า เป็นแนวให้สถานศึกษา สามารถดำเนินการจัดการศึกษาได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับปรัชญาที่เป็นจุดเน้นของตนเอง และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ตลอดจนเกิด ความสนใจที่ชัดเจนร่วมกัน ระหว่างผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทำให้สามารถดำเนินการนำหลักสูตร ไปสู่การปฏิบัติได้ถูกต้อง และมีความเป็นเอกภาพ หลักสูตรสถานศึกษามีบทบาทใน การเป็นข้อกำหนดที่ทุกคนในสถานศึกษาต้องปฏิบัติตาม เพื่อพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดโดยคำนึงถึงความถนัด ความสนใจ ความต้องการของเด็ก สภาพความต้องการของสถานศึกษาและชุมชนเป็นเอกสารที่มีไว้เพื่อให้บุคคลภายนอกหรือหน่วยงานต่าง ๆ ได้ทราบแนวทางในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

สรุปได้ว่าหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เปรียบดังหัวใจของการศึกษา เพราะเป็นแนวทางกำหนดการปฏิบัติของครูให้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความเจริญงอกงาม มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข และยังเป็นการจัดทำขึ้นเพื่อสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมเศรษฐกิจ บริบทของท้องถิ่น ชุมชนและธรรมชาติ

2. หลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนราชวินิตประถมบางแค

โรงเรียนราชวินิตประถมบางแคได้พัฒนาหลักสูตรปฐมวัยร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ในโครงการนำร่องจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) โดยบูรณาการกับทฤษฎีและกิจกรรมกลุ่มปฏิบัติการจิตวิทยามนุษย์นิยม เน้นกระบวนการพัฒนาจิตใจเป็นฐานสำคัญของพัฒนาการเด็กปฐมวัยปรับเปลี่ยน แนวทาง

พฤติกรรมนิยมเป็นกระบวนการพัฒนาแบบมนุษย์นิยม เดินตามแนวคิดจิตวิทยาพัฒนาการและบุคลิกภาพ มาตรฐานของหลักสูตร ผสมผสานวิธีการจัดประสบการณ์แบบไฮสโคป วอลดอร์ฟ มอนเตซอร์รี และกระบวนการสร้างคนในแนวทางปฏิสัมพันธ์ สังคมเชิงสร้างสรรค์อนุรักษนิยม ปัญญาและวัฒนธรรมไทย เพื่อให้การศึกษาปฐมวัยเป็นกระบวนการเสริมสร้างคุณค่าและศักดิ์ศรีของเด็กเต็มตามศักยภาพธรรมชาติและวัย เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

โรงเรียนราชวินิตประถมบางแค ที่นำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมาเป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุหลักสำคัญตามแนวคิดจิตวิทยามนุษย์นิยม และเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ซึ่งแต่ละโรงเรียนจะต้องมีแผนงานและการดำเนินงานที่จะนำแนวคิดนี้มาปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนดังนี้

ปรัชญาการศึกษา

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐานการบอมนเลี้ยงดูการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน ภายใต้บริบทของสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเชื่อมั่นให้ความไว้วางใจ และความเข้าใจของบุคคลรอบข้าง เพื่อสร้างบุคลิกภาพพื้นฐาน ซึ่งนำไปสู่ความเป็นมนุษย์

วิสัยทัศน์

ภายใต้บริบททางสังคม และสถานการณ์การปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติ ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 กำหนดทิศทางการศึกษาเพื่อการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีการพัฒนาทุกด้านอย่างสมดุล และเต็มตามศักยภาพของบุคคล เพื่อเป็นฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศชาติ

แนวคิดสำคัญเกี่ยวกับบุคคล คือ มนุษย์ทุกชีวิตมีศักดิ์ศรีมีค่าประเสริฐยิ่งควรได้รับความรัก การเอาใจใส่อบรมเลี้ยงดู ให้การศึกษาให้เกิดการเรียนรู้ในการพัฒนาตนเอง ให้เจริญงอกงามเต็มตามศักยภาพตามวัยในทุกด้าน ร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนราชวินิตประถมบางแคมุ่งให้เด็กเกิดความรู้และพัฒนาคนให้เกิดประสิทธิผลเต็มที่ในชีวิต จึงได้พิจารณาการให้การบอมนเลี้ยงดูและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตรงกับศักยภาพ และสมรรถภาพของแต่ละวัยผู้เรียนที่ระบุไว้ในจิตวิทยาพัฒนาการบุคลิกภาพเชิงมนุษย์นิยม นักจิตวิทยามนุษย์นิยม ได้กำหนดอย่างชัดเจนให้เด็กวัย 3-5 ปี อยู่ในช่วงวัย “สร้างตน” ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่เด็กวัยแรกเกิด วัยเด็ก และวัยแรกรุ่ง ช่วงอายุ 0-14 ปี เป็นช่วงวัยที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นช่วงสร้างทั้งโครงสร้างทางร่างกาย จิตใจ และเป็นช่วงวัยเดียวที่

นักจิตวิทยายืนยันว่า เป็นวัยที่พร้อมด้วยศักยภาพที่จะเรียนรู้การสร้างลักษณะนิสัย และพัฒนาบุคลิกภาพพื้นฐานที่มีพลังเข้มแข็งด้วยคุณธรรมจริยธรรม และวินัยในตนเอง บุคลิกภาพพื้นฐานที่ครองคุณธรรมจริยธรรม วินัยและความสมบูรณ์พร้อมทางด้านร่างกาย และสติปัญญาที่สร้าง และสั่งสมเป็นทุนไว้ได้ในช่วงวัยนี้เป็นรากฐานสำคัญ เป็นเสมือนขุมทรัพย์ที่ยิ่งใหญ่ ซึ่งเยาวชนวัยนี้จะนำคิดตัวไปแสดงและใช้เสริมสร้างทักษะและกระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพและบุคลิกภาพในวัยต่อไป ให้เจริญชีวิตที่มีประสิทธิผลสูงสุด

หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย (3-5 ปี)

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับความรัก การอบรมเลี้ยงดูให้การศึกษา เกิดการเรียนรู้ และเจริญเติบโตมีพละทานามัยที่สมบูรณ์ พร้อมทั้งร่างกายและจิตใจได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล และมีบุคคลรอบข้างอยู่ร่วมกับเด็กด้วยการสื่อสารปฏิสัมพันธ์ทางบวก มีความรู้ความเข้าใจในพัฒนาการในแต่ละช่วงวัยมีความสามารถในทักษะ และกระบวนการอบรมเลี้ยงดู และจัดการศึกษาให้เด็กได้พัฒนาตนเอง กาย ใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา อย่างสมดุล และเต็มตามการเรียนรู้ของเด็กในช่วงวัย 3-5 ปี โดยกำหนดหลักการ ดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาการที่ครอบคลุมความต้องการ ความเจริญ และพัฒนาการตามวัยของเด็กทุกด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา
2. ยึดหลักการเลี้ยงดูและการให้การศึกษาที่เน้นศักยภาพในการเรียนรู้วิถีชีวิตของเด็กได้ตามวัย ตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการเชิงมนุษยนิยม ตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
3. พัฒนาเด็กโดยองค์รวม ผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
4. จัดกิจกรรมและประสบการณ์เรียนรู้ ในเชิงวิถีมานุษยนิยม เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพพื้นฐานให้แข็งแกร่งด้วยค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม วินัย ความรับผิดชอบ และศักดิ์ศรีในตน ให้สามารถเจริญชีวิตที่มีคุณภาพและมีความสุข
5. ประสานสัมพันธ์ความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

เป้าหมาย

เด็กวัย 3-5 ปี เป็นเด็กที่มีพัฒนาการอยู่ในช่วงวัยสร้างตน และพัฒนาโครงสร้างที่แข็งแรงมั่นคง และศักยภาพที่จะเรียนรู้การสร้างลักษณะนิสัย บุคลิกภาพพื้นฐานมีคุณธรรม จริยธรรม และวินัยในตนเอง ซึ่งถือเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์มา กำหนดเป็นเป้าหมายหลักในการจัดหลักสูตรให้เด็กเรียนรู้และพัฒนาตนเองดังต่อไปนี้

1. มีสุขภาพที่สมบูรณ์แข็งแรงร่างกายเจริญเติบโตที่ตามวัย
2. มีจิตใจที่ดีงามด้วยความรักและศักดิ์ศรีในตน รู้จักมองตนเองทางบวก มองว่าตนน่ารัก เชื่อถือได้ไว้วางใจได้ มองเห็นตนมีคุณค่า เผชิญปัญหาได้ด้วยตนเอง
3. มีมโนธรรม รู้ผิด รู้ถูก ควบคุมอารมณ์ มีวินัย รับผิดชอบ ปฏิบัติตามวัฒนธรรมและประเพณีไทย ยึดมั่นในศาสนาและพระมหากษัตริย์ เอาใจใส่ ต่อธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมรอบตัว
4. แสดงตน เป็นธรรมชาติ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่าง มีความสุข ร่าเริง แจ่มใส สามารถกล่าวถึงตนด้วยความภูมิใจ มีความสำเร็จ มีจินตนาการ สร้างสรรค์ เชื่อมมั่นในตนเอง ฟัง พูด และใช้ภาษาสื่อสาร มีคุณธรรม จริยธรรม สง่างามในทุกที่ ในสังคม
5. มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ใฝ่เรียน มีทักษะในการแสวงหาความรู้

ระยะเวลาเรียน

ใช้เวลาในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก 1-3 ปีการศึกษา โดยประมาณทั้งนี้ขึ้นกับอายุเด็กที่เริ่มเข้าสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

การจัดประสบการณ์เรียนรู้

1. เน้นการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา
2. การมองตน และการรู้จักตนในทางบวก

การจัดกิจกรรมประจำวัน

การจัดกิจกรรมให้สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี ครูผู้สอนสามารถจัดรูปแบบของกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน เพื่อช่วยให้ครูและนักเรียนรู้และเข้าใจว่าในแต่ละวันมีการทำกิจกรรมอะไรบ้าง เมื่อใดและอย่างไรรูปแบบกระบวนการจัดกิจกรรมประจำวัน มีหลักการและขอบข่ายที่ควรคำนึงถึง ดังนี้

1. หลักการจัดรูปแบบของกิจกรรมประจำวัน

1.1 การจัดกิจกรรมต้องคำนึงถึงความเหมาะสมของระยะเวลาในการจัดให้สอดคล้องกับวัยของเด็กในแต่ละวัน

1.2 ไม่ควรใช้เวลามากกว่า 20 นาที กรณีการจัดรูปแบบกิจกรรมที่ต้องระดมความคิด ทั้งกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่

1.3 การจัดรูปแบบกิจกรรมที่ให้ความอิสระ สามารถเลือกเล่นได้อย่างเสรีของเด็กในวัยนี้ควรให้เวลาทำกิจกรรม 40-60 นาที

1.4 กิจกรรมควรมีความสมดุลทั้งในห้องและนอกห้องเรียน กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่

2. ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวัน ต้องให้ครอบคลุมสิ่งต่อไปนี้

2.1 การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่ เคลื่อนไหว และความคล่องแคล่วในการใช้วัยวะต่างๆ

2.2 การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เป็นการฝึกให้เด็กได้มีทักษะด้านร่างกาย เสริมสร้าง และพัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก รวมไปถึงการฝึกความสัมพันธ์ของมือและการมองเห็น

2.3 การพัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ รวมไปถึงการสร้างค่านิยมคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เด็กสามารถแสดงออกมาซึ่งพฤติกรรมอันดีทั้งต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น ความกล้าแสดงออก มีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต รู้จักประหยัดอดออม มีเมตตา กรุณา รู้จักเอื้อเฟื้อแบ่งปัน และเป็นผู้มีมารยาท สามารถปฏิบัติตนได้ตามรูปแบบของวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่ตนเองนับถือ

2.4 การพัฒนาด้านสังคมนิสัย เป็นการปลูกฝังให้เด็กรู้จักการช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นในการทำกิจกรรมชีวิตประจำวัน รักการทำงาน สามารถแสดงพฤติกรรมออกมาได้อย่างเหมาะสม อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และรู้จักการป้องกันภัยให้แก่ตนเองและผู้อื่น

2.5 การพัฒนาการคิด เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดรวบยอด สังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์ แก้ปัญหา

2.6 การพัฒนาภาษา เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสนำภาษาในการสื่อสาร ถ่ายทอด ความรู้สึก ความนึกคิด ความรู้ความเข้าใจสิ่งต่างๆ ที่เด็กมีประสบการณ์

การจัดสาระการเรียนรู้

พัฒนาการตามธรรมชาติเชิงจิตวิทยาเด็กวัย 3-5 ปี เป็นข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อช่วยในการพิจารณาจัดสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์สำคัญให้ถูกต้องตามวัย เพื่อให้มีโอกาสนำมาพัฒนาตนเอง เติบโตตามศักยภาพในซึ่งอาจเกิดขึ้นเร็วหรือช้ากว่าเกณฑ์กำหนดไว้สำหรับเด็กแต่ละคนและสมควรได้รับการส่งเสริมให้พัฒนาอย่างต่อเนื่องภายใต้การดูแลติดตามของครูและบุคลากรรอบข้าง เพื่อส่งเสริมให้เจริญก้าวหน้าหรือช่วยเหลือและแก้ไขได้อย่างทันท่วงทีและเหมาะสม สาระที่ควรเรียนรู้ เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อในการจัดกิจกรรม ให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ดังนั้นครูผู้สอนจะต้องเป็นผู้จัดรูปแบบกิจกรรมที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวัยของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความสนใจและความต้องการในการเรียนรู้ด้วย เมื่อครูผู้สอนสามารถกำหนดรายละเอียดของเนื้อหาสาระกิจกรรมได้แล้ว การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ของผู้เรียนก็จะเกิดขึ้นตามมาเป็นลำดับ ทั้งนี้อาจมีการปรับให้เนื้อหาและประสบการณ์ที่ผู้เรียนจะได้รับ ให้เป็นไปตามบริบทของสิ่งแวดล้อมและ

ลักษณะพื้นฐานชุมชน ท้องถิ่น และการนำไปใช้ได้ในชีวิตจริงของผู้เรียน เนื้อหาที่ผู้สอนควรจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนแบบบูรณาการ มีดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, น.9)

ตารางที่ 1 การจัดสาระการเรียนรู้

สาระที่ควรเรียนรู้	หน่วยการเรียนรู้
1. รู้จักตนเองนักเรียนควรได้เรียนรู้ในการจดจำชื่อ - นามสกุล ของตนเอง อธิบายรูปร่างลักษณะของตนเอง ตลอดจนรู้จักอวัยวะส่วนต่างๆของร่างกายรู้จักวิธี ป้องกันและดูแลร่างกายของตนเองให้สะอาดและ ปลอดภัยสามารถเรียนรู้ที่จะเรียนเล่นหรือปฏิบัติ กิจกรรมต่าง ๆ ได้ทั้งแบบเดี่ยวและแบบกลุ่มสามารถ แสดงออกถึงความรู้สึกความคิดเห็นและแสดงออกซึ่ง มารยาทที่ดีได้	- ตัวฉัน - ครอบครัวของฉัน - ความรัก ความคิด และภาพลักษณ์ ทางบวก
2. นักเรียนควรได้เรียนรู้ถึง สมาชิกในครอบครัว โรงเรียนท้องถิ่นรวมทั้งบุคคลที่มีโอกาสได้พบปะมี ปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวันของนักเรียนรู้จักการวางตัว ด้านความประพฤติที่ดีและแสดงออกด้านพฤติกรรมที่ ถูกต้องเหมาะสมตามกาลเทศะและวัฒนธรรมไทย	- โรงเรียนของฉัน - ชุมชน - บุคคลสำคัญในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ - กิจกรรม ประเพณีต่าง ๆ ในวันสำคัญ - การฟัง พูด และการสื่อสาร ปฏิสัมพันธ์ทางบวก
3. ธรรมชาติ เด็กควรจะได้เรียนรู้สิ่งมีชีวิตรอบตัว รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของโลกที่แวดล้อมเด็กตาม ธรรมชาติ เช่น ฤดูกาล กลางวัน กลางคืน ฯลฯ	- ธรรมชาติรอบตัว - การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
4. สิ่งต่าง ๆ รอบตัว เด็กควรที่จะได้รู้จัก สี ขนาด รูปร่าง รูปทรง น้ำหนัก ผิวสัมผัสของสิ่งต่างๆ รอบตัว สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ การเดินทางติดต่อสัมพันธ์ และการสื่อสารต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน	- สิ่งต่าง ๆ รอบตัว - การคมนาคมและการสื่อสาร

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สาระที่ควรเรียนรู้	หน่วยการเรียนรู้
5. หนูอยากเรียนรู้ เด็กควรได้เรียนรู้การรู้จักตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนและควบคุมตนเองได้ มีวิธีการเรียนรู้ สืบค้นวิธีการคิดด้วยเหตุ และผล และสืบค้นเรื่องราวที่สนใจหรืออยากรู้ อย่างเป็นระบบและกระบวนการ	- เรื่องที่เด็กเลือก หรืออยากเรียนรู้ ตามความต้องการ - ค้นหาความต้องการ - เต็มรัก และศักดิ์ศรีในตน

การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

1. การจัดสภาพแวดล้อม

สภาพแวดล้อมมีความสำคัญต่อเด็ก เพราะจะช่วยเสริมความสนใจที่จะเรียนรู้ อยากรู้ ต้องการสัมผัสกับสิ่งต่างๆ แวดล้อมรอบตัว ให้เด็กสามารถเล่น มีประสบการณ์ตรง และทำกิจกรรมต่างๆ ซึ่งต้องคำนึงถึงความปลอดภัย และความสะอาด ให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่นมั่นใจ

สื่อและแหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน ถือว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาและการเรียนรู้ของเด็ก ตามหลักการของไฮสโคป จัดสื่อได้อย่าง “เพียงพอ” ในมุมต่างๆ ทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน

2. การประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการเด็กอายุ 3-5 ปี เป็นการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็ก โดยถือเป็นกระบวนการต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน ทั้งนี้ให้มุ่งนำข้อมูลการประเมินมาพิจารณา ปรับปรุง วางแผนการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาตามเป้าหมายของหลักสูตร ยึดหลักดังนี้

1. ประเมินพัฒนาการของเด็กครบทุกด้านและนำผลมาพัฒนาเด็ก
2. ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี
3. สภาพการประเมิน ควรมีลักษณะเช่นเดียวกับการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน
4. ประเมินอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน เลือกใช้เครื่องมือ และจัดบันทึกไว้เป็นหลักฐาน
5. ประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการหลากหลาย เหมาะสมกับเด็ก รวมทั้งใช้แหล่งข้อมูลหลาย ๆ ด้าน ไม่ใช่แบบทดสอบ

สำหรับวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ที่เหมาะสมและควรใช้กับเด็กในช่วงอายุ 3-5 ปี ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนา การสัมภาษณ์ การบันทึกคำพูด การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็กที่เก็บอย่างมีระบบ

สรุปได้ว่า หลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนราชวินิตประถมบางแค เป็นหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นการพัฒนาเด็กตามศักยภาพของแต่ละคนภายใต้บริบทของสังคม อยู่บนรากฐานของความรัก ความเชื่อมั่น ความเข้าใจของบุคคลรอบข้าง เพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีการพัฒนาทุกด้านอย่างสมดุล เพื่อเป็นฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศชาติ

3. การจัดประสบการณ์และกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย

แนวการจัดประสบการณ์ระดับการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วยปรัชญาการศึกษาปฐมวัย หลักการ จุดหมาย คุณลักษณะตามวัย ระยะเวลาเรียน สาระการเรียนรู้ ได้แก่ ประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้มีทั้งหมด 4 สาระ คือ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่ ธรรมชาติรอบตัว และสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก การจัดประสบการณ์ โครงสร้างตารางกิจกรรมประจำวัน ขอบข่ายของกิจกรรม หลักการจัดกิจกรรม การวัดและการประเมินพัฒนาการมีรายละเอียด(กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, น.8-17) ดังนี้

หลักการ

เด็กทุกคนมีสิทธิ์ที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนกับพ่อแม่ ผู้เรียนกับผู้เลี้ยงดูหรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดู และการให้การศึกษาผู้เรียนระดับปฐมวัย เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุล และเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนดหลักการดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการการเรียนรู้ และพัฒนาการที่ครอบคลุมผู้เรียนระดับปฐมวัยทุกประเภท
2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของผู้เรียนตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
3. พัฒนาผู้เรียน โดยองค์รวมผ่านการเล่น และกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยสามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข
5. ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัวชุมชนและสถานศึกษาในการพัฒนาผู้เรียน ดังนั้นการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นระยะที่สำคัญยิ่งของชีวิตทั้งนี้เพราะเป็นช่วงที่เหมาะสมในการวางรากฐาน และเสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ

รัฐได้กำหนดสถานะความต้องการพื้นฐานและการบริการสำหรับเด็กและเยาวชน โดยระบุว่าผู้เรียนทุกคนจะต้องได้รับการตอบสนองขั้นพื้นฐานเพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างรอบด้านเพื่อให้การพัฒนาบรรลุถึงศักยภาพของความเป็นมนุษย์โดยสมบูรณ์และใช้ชีวิตอย่างเป็นประโยชน์ต่อตนเองต่อผู้อื่นและสังคม ในทำนองเดียวกันกับแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 9 (2545-2549) ได้กล่าวถึงนโยบายในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนระดับปฐมวัยว่าเพื่อให้ผู้เรียนในกลุ่มอายุ 3-5 ปี ได้รับการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา มีคุณธรรมจริยธรรม โดยการจัดให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรมและมีความพร้อมในการเข้าเรียนต่อในระดับประถมศึกษาสำหรับการจัดการศึกษาอนุบาล 3 ในห้องกิจกรรมกลุ่มส่วนท้องถิ่นดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา 2544

คุณลักษณะตามวัย

คุณลักษณะตามวัยเป็นความสามารถตามวัย หรือพัฒนาการตามธรรมชาติเมื่อผู้เรียนมีอายุถึงวัยนั้น ๆ ผู้สอนจำเป็นต้องทำความเข้าใจในคุณลักษณะตามวัยของผู้เรียนอายุ 3-5 ปี เพื่อนำไปพิจารณา จัดประสบการณ์ให้เด็กแต่ละวัย ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ขณะเดียวกันจะต้องสังเกตผู้เรียนแต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อนำข้อมูลไปช่วยในการพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามความสามารถและเต็มตามศักยภาพ พัฒนาการเรียนรู้ในแต่ละช่วงอายุอาจเร็วหรือช้ากว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และการพัฒนาการจะเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ถ้าสังเกตพบว่าผู้เรียนไม่มีความก้าวหน้าอย่างชัดเจนต้องพาผู้เรียนไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญหรือแพทย์เพื่อช่วยเหลือและแก้ไขได้ทันเวลาที่

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้สำหรับเด็กช่วงอายุ 3-5 ปี เนื้อหาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ต้องมีเนื้อหาสาระที่ประกอบไปด้วย องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ทั้งนี้ เพื่อเป็นไปในการเสริมสร้างและส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ซึ่งมีความสำคัญในการจะทำให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ การจัดสาระการเรียนรู้หรือเนื้อหา ต้องเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก ครอบครัว บุคคลที่ใกล้ชิด สถานที่ รวมไปถึงสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวและธรรมชาติรอบตัว ที่เป็นบริบทที่มีความเกี่ยวข้องและปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน

ผู้สอนหรือผู้จัดการศึกษา อาจนำสาระการเรียนรู้มาจัดในลักษณะหน่วยการสอนแบบบูรณาการหรือเลือกใช้ชีวิตการที่สอดคล้องกับปรัชญาและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยสาระการเรียนรู้กำหนดเป็น 2 ส่วนดังนี้

ประสบการณ์สำคัญ

ประสบการณ์สำคัญเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาผู้เรียนทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะที่สำคัญสำหรับการสร้างองค์ความรู้โดยให้

ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุ สิ่งของบุคคลต่างๆ ที่อยู่รอบตัว รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ไปพร้อม ๆ กัน

สาระที่ควรรู้

สาระที่ควรรู้ เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ไม่เน้นการท่องจำเนื้อหาผู้สอนสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัยความต้องการและความสนใจของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์สำคัญที่ระบุไว้ข้างต้น ทั้งนี้อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้ โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของผู้เรียนสาระที่ผู้เรียน 3-5 ปี ควรรู้ มีดังนี้

เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก ผู้เรียนควรได้เรียนรู้ประสบการณ์ผ่านกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจดจำชื่อ - นามสกุลของตนเอง อธิบายรูปร่างลักษณะของตนเองตลอดจนรู้จักอวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกาย รู้จักวิธีป้องกันและดูแลร่างกายของตนเองให้สะอาดและปลอดภัยอย่างถูกต้องตามหลักสุขลักษณะ สามารถเรียนรู้ที่จะเรียน เล่น หรือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้ทั้งแบบเดี่ยวและแบบกลุ่ม สามารถแสดงออกถึงความรู้สึก ความคิดเห็นของตนต่อผู้อื่น และแสดงออกซึ่งมารยาทที่ดีได้

นักเรียนควรได้เรียนรู้และจดจำสมาชิกในครอบครัว โรงเรียน ท้องถิ่น รวมทั้งบุคคลที่มีโอกาสได้พบปะมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวันของนักเรียน รู้จักการวางตัวด้านความประพฤติที่ดีและแสดงออกด้านพฤติกรรมที่ถูกต้อง เหมาะสม ตามกาลเทศะ และวัฒนธรรมไทยสามารถเรียนรู้ถึงสิ่งที่อยู่รอบตัวของผู้เรียนทั้งสิ่งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติโลกที่เราอาศัย เช่น การนับเวลา การรู้จักกลางวันและกลางคืน ฤดูกาล นอกจากนี้ผู้เรียนยังควรได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าในการรับรู้ วรรณคดี รูปร่างรูปทรง ขนาด น้ำหนัก การสัมผัสสิ่งต่างๆ มีความรู้ความเข้าใจในการใช้สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะและสามารถอธิบายสื่อสารถึงสิ่งที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวันได้

การจัดประสบการณ์

รูปแบบของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กอายุ 3-5 ปีจะต้องไม่จัดในเชิงรูปแบบของรายวิชา แต่เน้นกระบวนการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ไปพร้อมกับการเล่นกิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และรู้จักผ่านประสบการณ์ตรง เกิดเป็นทักษะและความรู้จนสามารถพัฒนาด้านร่างกายอารมณ์จิตใจสังคมและสติปัญญาอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม

การจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับผู้เรียนอายุ 3-5 ปี สามารถนำมาจัดกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบเป็นการช่วยให้ทั้งผู้สอนและผู้เรียนทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใดและอย่างไรการจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายของกิจกรรมประจำวันดังนี้

1. หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมของผู้เรียน โดยการจัดกิจกรรมต้องคำนึงถึงความเหมาะสมของระยะเวลาในการจัดให้สอดคล้องกับวัยของเด็กในแต่ละวัน ไม่ควรใช้เวลามากกว่า 20 นาที กรณีการจัดรูปแบบกิจกรรมที่ต้องระดมความคิด ทั้งกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ การจัดรูปแบบกิจกรรมที่ให้ความอิสระ สามารถเลือกเล่นได้อย่างเสรีของเด็กในวัยนี้ ควรให้เวลาทำกิจกรรม 40-60 นาที นอกจากนี้กิจกรรมควรมีความสมดุลและสม่ำเสมอทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ซึ่งควรเป็นกิจกรรมที่สร้างพัฒนาการหลากหลายด้าน ได้แก่ กิจกรรมพัฒนากล้ามเนื้อเล็กและใหญ่ กิจกรรมพัฒนาความเป็นผู้นำและผู้ตาม กิจกรรมที่ใช้ความคิดและทักษะปฏิบัติ

ตารางกิจกรรมประจำวันกำหนดไว้โดยประมาณ ดังนี้

08.00 - 08.15น. รับเด็กเป็นรายบุคคล ตรวจสอบภาพ บันทึกคำพูดเด็กพาเด็กไปห้องน้ำ

08.15 - 08.30น. เคารพธงชาติ สวดมนต์ไหว้พระ ทำกิจกรรมหน้าเสาธงกิจกรรม
กายบริหาร

08.30 - 08.40น. สักรวจการมาโรงเรียน สนทนาข่าวและเหตุการณ์

08.40 - 09.00น. การเคลื่อนไหวและจังหวะ

09.00 - 10.00น. กิจกรรมสร้างสรรค์และกิจกรรมเสรี

10.00 - 10.10น. พักรับประทานอาหารว่าง

10.10 - 10.30น. กิจกรรมเสริมประสบการณ์

10.30 - 11.00น. กิจกรรมกลางแจ้ง

11.00 -12.00น. พักรับประทานอาหารกลางวัน แปรงฟัน

12.00 -14.00 น. นอนพัก

14.00 -14.20 น. เก็บที่นอนล้างหน้า ทาแป้ง

14.20 -14.30 น. พักลับนาฬิกา ดื่มนม นำถังขยะในห้องไปเทที่ถังขยะใหญ่

14.30 -14.50 น. กิจกรรมเกมพัฒนาการเรียนรู้

14.50 -15.00 น. สรุปกิจกรรมการเรียนรู้ของวัน ร้องเพลงลา ร้องเพลงขอบพระคุณ

คุณครู นักเรียนเก็บอุปกรณ์การเรียนใส่กระเป๋า เตรียมรองเท้า และกลับบ้าน

ตารางกิจกรรมประจำวันสามารถยืดหยุ่นและปรับให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนบริบทของ เวลาสถานการณ์ประเพณีวัฒนธรรมสภาพของชุมชนและท้องถิ่นแต่ทั้งนี้ต้องมีการจัดให้ครบ ทุกกิจกรรม

1. ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน

1.1 การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เน้นให้เกิดพัฒนาการในด้านความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ ใหญ่แก่ผู้เรียน โดยเน้นกิจกรรมที่ใช้การเคลื่อนไหวและความคล่องแคล่วของอวัยวะต่าง ๆ ดังนั้น รูปแบบกิจกรรมที่จัดควรเป็นกิจกรรมที่เน้นการเล่นอย่างอิสระของผู้เรียน ได้แก่ การเล่นกลางแจ้ง การเล่นเครื่องเล่นในสนาม และการเคลื่อนไหวร่างกายประกอบจังหวะดนตรี

1.2 การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เน้นให้เกิดพัฒนาการในด้านการใช้ประสาทสัมผัสของ มือและตาในการสัมผัสและการมองเห็น รับรู้สิ่งต่าง ๆ รูปแบบกิจกรรมที่ควรจัดให้แก่ผู้เรียนเพื่อ เสริมสร้างพัฒนาการด้านนี้ ได้แก่ การต่อภาพ การให้ผู้เรียนช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย การหยิบจับหรือใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น ช้อนส้อม อุปกรณ์เครื่องเขียน อุปกรณ์ศิลปะ และเครื่องเล่น ต่าง ๆ ที่มีพื้นผิวสัมผัส

1.3 การพัฒนาอารมณ์ เน้นการพัฒนาด้านจิตใจ รวมไปถึงการสร้างค่านิยมคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เด็กสามารถแสดงออกมาซึ่งพฤติกรรมอันดีทั้งต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น ความกล้าแสดงออก มีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต รู้จักประหยัดอดออม มิเมตตากรุณา รู้จักเอื้อเฟื้อแบ่งปัน และเป็นผู้มีมารยาท สามารถปฏิบัติตามได้ตามรูปแบบของ วัฒนธรรมไทยและศาสนาที่ตนเองนับถือ ตลอดจนสามารถตัดสินใจเลือกรับหรือตอบสนองต่อ ความต้องการในสิ่งที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

1.4 การพัฒนาด้านสังคมนิสัย เน้นกิจกรรมที่เป็นการปลูกฝังให้เด็กรู้จักการช่วยเหลือ ตนเองและผู้อื่นในการทำกิจกรรมชีวิตประจำวัน รักการทำงาน สามารถแสดงพฤติกรรมออกมาได้ อย่างเหมาะสม อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และรู้จักการป้องกันภัยให้แก่ตนเองและผู้อื่น การจัดกิจกรรมด้านนี้ควรให้เด็กได้ฝึกปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเองอย่างสม่ำเสมอ ได้แก่ การรับประทานอาหาร การนอน การขับถ่าย การอาบน้ำ การทำความสะอาดร่างกาย นอกจากนี้ควร ฝึกในด้านการปฏิบัติตามกฎกติกา ข้อตกลงเมื่อต้องทำงานร่วมกับผู้อื่น

1.5 การพัฒนาการคิด เน้นกิจกรรมที่พัฒนากระบวนการทักษะทางด้านความคิด ให้ผู้เรียนสามารถคิดได้อย่างเป็นระบบ มีการสังเกต จำแนกแยกแยะและเปรียบเทียบสิ่งต่าง ๆ ได้ อย่างถูกต้อง สามารถเรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จัดหมวดหมู่ของสิ่งต่าง ๆ รวมถึงการแก้ปัญหา ที่เกิดขึ้น

1.6 การพัฒนาภาษาเพื่อให้ผู้เรียน ได้มีโอกาสใช้ภาษาสื่อสารถ่ายทอด ความรู้สึก ความนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ที่ผู้เรียนมีประสบการณ์ จึงควรจัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนรักการอ่าน และบุคลากรที่แวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.7 การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและเห็นความสวยงามสิ่งต่างๆ รอบตัวโดยใช้กิจกรรมศิลปะและดนตรีเป็นสื่อใช้การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ให้ประดิษฐ์สิ่งของอย่างอิสระตามความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนเล่นบทบาทสมมติในมุมเล่นต่าง ๆ เล่นน้ำเล่นทราย เล่นก่อสร้างสิ่งต่าง ๆ เช่น แท่งไม้ รูปทรงต่าง ๆ

คู่มือการจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 สำหรับผู้เรียนอายุ 3-5 ปี จัดทำขึ้นสำหรับผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาผู้เรียนวัย 3-5 ปี ในสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัยที่มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาผู้เรียน สามารถนำปรัชญาการศึกษาปฐมวัยและหลักการของหลักสูตรลงสู่การปฏิบัติ บรรลุผลจุดหมายของหลักสูตรตามที่ต้องการให้ผู้เรียนวัยอายุ 3-5 ปี ได้พัฒนาทุกด้านอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกายอารมณ์ จิตใจ สังคม และ สติปัญญา เอกสารนี้มี 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ประกอบด้วยแนวคิด หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย และสาระของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

ตอนที่ 2 เป็นการจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วยขั้นตอนการจัดการศึกษาปฐมวัย การจัดประสบการณ์ การเขียนแผนการจัดประสบการณ์ สื่อส่งเสริมการพัฒนาการเรียนการประเมินพัฒนาการ และการจัดสภาพแวดล้อมสำหรับผู้เรียนระดับปฐมวัยนอกจากนี้ยังได้เพิ่มเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือผู้เรียนที่มีปัญหา บทบาทผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตร รวมทั้งการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ และการเชื่อมต่อการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ไว้ในตอนี่ 2 อีกด้วย

แนวทางการนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่แผนการจัดประสบการณ์

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตระหนักในความสำคัญของการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 สู่หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ให้ครูสามารถใช้หลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงดำเนินการจัดทำเอกสารแนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยสู่แผนการจัดประสบการณ์ โดยได้เสนอแนะขั้นตอนการจัดทำอย่างละเอียดเพื่อให้

สถานศึกษานำไปใช้เป็นแนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยและจัดประสบการณ์ สำหรับผู้เรียนได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย

ความหมายและความสำคัญของการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

การจัดประสบการณ์ หมายถึง การจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์ และการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในภายนอกห้องเรียนระดับปฐมวัย โดยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากการเล่น การลงมือปฏิบัติซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีและเพื่อส่งเสริมพัฒนาการให้ครบทุกด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, น.16) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนได้ให้ความหมายของการจัดประสบการณ์ไว้ว่า เป็นขอบข่ายที่ครูจะต้องจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาให้ครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา โดยมีให้อ่านเขียนได้เหมือนในระดับประถมศึกษา แต่เป็นการปูพื้นฐานหรือพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ เช่น ทักษะในการสังเกตโดยผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2548, น.24) ได้ให้ความหมายของการจัดประสบการณ์ไว้ว่าเป็นการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนระดับปฐมวัยเพื่อส่งเสริมพัฒนาการให้ครบทุกด้าน มิใช่มุ่งจะให้อ่าน เขียนได้เช่นระดับประถมศึกษา แต่จะเป็นการปูพื้นฐานให้ค้ำจนถึงวัยและความสามารถของผู้เรียน และจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการให้พร้อมที่จะเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

ทั้งนี้จะต้องมีการจัดสิ่งแวดล้อมรอบตัวผู้เรียนที่มีคุณลักษณะและคุณสมบัติที่เหมาะสม อันจะเป็นสถานการณ์ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนทำกิจกรรม เพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์นั้น ๆ และเกิดประสบการณ์ต่างๆ ตามจุดมุ่งหมายของผู้จัดเตรียม (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2527, น.194) การจัดประสบการณ์ที่ดีสำหรับผู้เรียนระดับปฐมวัย ต้องช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ทักษะและมีทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมและสามารถเรียนรู้ นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

สรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์ หมายถึง การจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนระดับปฐมวัย เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน และจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนการจัดประสบการณ์ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับวัย และความสามารถของผู้เรียนเป็นหลัก

ความสำคัญของการจัดประสบการณ์สำหรับผู้เรียนระดับปฐมวัย

เนื่องจากผู้เรียนระดับปฐมวัยมีการพัฒนาการอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การส่งเสริมประสบการณ์โดยให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติเองเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางจึงมีความสำคัญมากดังที่ Dewey ได้กล่าวไว้ว่า (Dewey, 1998 อ้างถึงในจักรสิน พิเศษสาทร, 2521, น.232) ผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้ได้ดีเมื่อการเรียนการสอน และประสบการณ์ที่จัดให้กับ ผู้เรียนเป็นประสบการณ์ตรง ผู้เรียนจะได้รับการฝึกคิดการแก้ปัญหา

การแสดงออกอย่างอิสระและสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการจัดประสบการณ์นั้น ๆ มาใช้ในการแก้ปัญหาของตนเองและส่วนรวมด้วย

การจัดประสบการณ์ตามแผนการจัดประสบการณ์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 มีดังนี้

1. เป็นการจัดกิจกรรม เพื่อให้ครอบคลุมพัฒนาการผู้เรียนทั้ง 4 ด้านคือ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ทำให้พัฒนาการของผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้เจริญขึ้น
2. ครอบคลุมมวลประสบการณ์ที่จำเป็นและเกี่ยวข้อง โดยตรงกับผู้เรียน
3. การจัดประสบการณ์ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนั้นมีหลากหลายรูปแบบ ทั้งนี้ควรคำนึงถึงว่ากิจกรรมเหมาะสมกับบางเนื้อหา นอกจากนี้ยังต้องนึกถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลการจัดประสบการณ์จึงต้องมีความยืดหยุ่นและประยุกต์ใช้ตลอดเวลา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, น.30)

ความสำคัญของการจัดประสบการณ์และจัดกิจกรรมสำหรับผู้เรียนปฐมวัยก็คือการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิดและได้แสดงออกอย่างอิสระร่วมกับเพื่อนและสื่อต่างๆ โดยนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ต่อไปการจัดประสบการณ์และกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย

ความสำคัญ ลักษณะ และวิธีเขียนแผนการจัดประสบการณ์

การเขียนแผนการประสบการณ์มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะการเขียนแผนการจัดประสบการณ์หมายถึงการที่ครูวางแผนการจัดกิจกรรมร่วมกับเด็กไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ และมีขั้นตอน เพื่อเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมเป็นการส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียน ให้ครบทั้ง 4 ด้านและสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ให้บรรลุตามจุดหมายที่ตั้งไว้

ลักษณะของแผนการจัดประสบการณ์ แผนการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยมีหลายรูปแบบครูผู้สอนควรเลือกให้เหมาะสมกับบริบทวัย และความแตกต่างของผู้เรียน สารการเรียนรู้ไม่แยกเป็นรายวิชาเหมือนระดับประถมศึกษาแต่จะเป็นแผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการในแต่ละวันผู้เรียนจะต้องได้รับการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการครบทั้ง 4 ด้านไปพร้อม ๆ กันคือ ในแต่ละวันผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ครบ 6 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการเคลื่อนไหว และจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมกลางแจ้ง และกิจกรรมเกมการศึกษา การจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมนั้นก็จะใช้เวลาแตกต่างกัน เช่น กิจกรรมที่ครูเลือกไม่ควรใช้เวลาเกิน 20 นาที แต่กิจกรรมที่ผู้เรียนเลือกและสนใจควรใช้เวลาระหว่าง 40-60 นาที

วิธีการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ มีขั้นตอนดังนี้

1. ชื่อหัวเรื่อง / ชื่อหน่วย ควรเป็นเรื่องที่ได้จากการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา (วิเคราะห์การเรียนรู้รายปี) แล้วนำมาหลอมรวมเป็นชื่อหน่วยที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน
2. วัน เวลา ที่ใช้ต้องตรงกับสภาพจริง
3. สาระสำคัญ ควรเขียนให้มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งตามรายการ 4 ข้อดังนี้
 - 3.1 เป็นลักษณะของสาระการเรียนรู้นั้น ๆ
 - 3.2 เขียนบอกความหมายในรูปการทำ
 - 3.3 เขียนบอกลักษณะแห่งประโยชน์
 - 3.4 เขียนบอกเชิงเป็นเหตุเป็นผล
4. จุดประสงค์ เขียนตามประสบการณ์สำคัญและเขียนให้ครอบคลุมพัฒนาการผู้เรียนซึ่งในแผนการจัดประสบการณ์หนึ่ง ๆ อาจไม่ครบทุกพัฒนาการก็ได้แต่เมื่อจบหน่วย จบสัปดาห์ผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาการครบทุกด้าน และการเขียนจุดประสงค์แต่ละกิจกรรมก็จะแตกต่างกัน ครูผู้สอนต้องดูที่หลักการของแต่ละกิจกรรม
5. เนื้อหา สาระการเรียนรู้ ควรเขียนให้ครอบคลุม 2 เรื่องที่ใช้สอนในแต่ละครั้ง
 - 5.1 สาระที่ควรเรียนรู้
 - 5.2 ประสบการณ์สำคัญ
6. กิจกรรมเขียนให้เห็นกระบวนการการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และควรมีการบูรณาการทั้งประสบการณ์สำคัญ และสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม
7. สื่อ / แหล่งการเรียนรู้สื่อควรเน้นสื่อที่เป็นประเภทของจริงเป็นส่วนใหญ่และควรใช้แหล่งเรียนรู้บ้าง โดยเฉพาะกิจกรรมเสริมประสบการณ์แหล่งเรียนรู้จะช่วยขยายประสบการณ์เพิ่มขึ้น
8. การประเมินผล เมื่อเสร็จสิ้นในการจัดกิจกรรมแล้ว ผู้สอนควรมีการประเมินผลตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในทันที หลักและวิธีการประเมินผลที่ใช้ ได้แก่
 - 8.1 วิธีการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน
 - 8.2 วิธีการสนทนากับผู้เรียน
 - 8.3 การให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการปฏิบัติจริง
 - 8.4 การตรวจชิ้นงานหรือผลงานของผู้เรียน

9. กิจกรรมเสนอแนะ/ภาคผนวกการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น การใช้ นิทาน การเล่นเกม การใช้เพลงประกอบ หากมีอยู่ในแผนการจัดประสบการณ์ ก็สามารถนำมาใช้ในภาคผนวกได้

10. ความเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย เมื่อจัดทำ แผนการจัดประสบการณ์เสร็จ ครูผู้สอนต้องส่งแผนการจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้บริหารหรือผู้ที่ ได้รับมอบหมายตรวจสอบถึงความเหมาะสม ถูกต้องของรูปแบบและกิจกรรม และให้ความเห็น หรือข้อเสนอแนะในการใช้แผนก่อนสอนเป็นรายสัปดาห์

11. บันทึกผลหลังสอนเป็นการบันทึกผลหลังจากที่ครูนำแผนการจัดประสบการณ์ไปจัด กิจกรรมร่วมกับผู้เรียนเรียบร้อยแล้ว ซึ่งการบันทึกผลหลังสอนจะต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ว่า เด็กบรรลุจุดประสงค์หรือไม่เพียงใด โดยบอกเป็นภาพรวม เช่นอาจจะบอกถึงปัญหาอุปสรรคหรือ ข้อเสนอแนะในกรณีที่การจัดกิจกรรมไม่เป็นไปตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

สรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์และกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยจะต้องจัดให้ผู้เรียนครบ ทั้ง 6 กิจกรรมในแต่ละวันคือ กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะกิจกรรมสร้างสรรค์กิจกรรมเสรี กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมกลางแจ้ง และกิจกรรมเกมการศึกษาที่จัดแบบบูรณาการ โดยใช้การสอนหลายรูปแบบเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ตามความสามารถที่แตกต่างกัน เป็น รายบุคคล และกิจกรรมแต่ละวันจะต้องส่งเสริมพัฒนาการผู้เรียนทุกด้าน ไปพร้อมๆกันอย่าง เหมาะสม

ทักษะทางสังคม

1. ความหมายของทักษะทางสังคม

โดยได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้พรณี ชูทัยเจนจิต (2538) ได้ให้ความหมายของทักษะ ทางสังคมไว้ว่าเป็นการพูดหรือการแสดงออกของเด็กที่แสดงถึงความรู้สึกรู้สึกของตนเอง ในขณะที่เด็ก ทำกิจกรรมร่วมกัน กิจกรรมที่เด็กทำนั้นเป็นกิจกรรมที่สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีในการอยู่ร่วมกับสังคม ได้อย่างมีความสุขเช่นการให้ความร่วมมือเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นเคารพกฎกติกาของการเล่น เคารพสิทธิของผู้อื่น ใช้คำพูดสุภาพ เห็นอกเห็นใจเพื่อน มีความอดกลั้น รู้รักสามัคคี รู้จักแสดง ความรักเพื่อนการช่วยเหลือแบ่งปัน มีความมานะบากบั่น มีน้ำใจต่อเพื่อน ไม่ทำลายสิ่งของและรู้จัก เก็บรักษา

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2547, น.132) ได้กล่าวถึงความหมายของทักษะทางสังคมไว้ว่าเป็น การเรียนรู้ทางสังคมเกี่ยวกับการเรียนรู้ตนเองการเรียนรู้ผู้อื่นเรียนรู้การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและ การอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข ทักษะทางสังคมเป็นการแสดงออกของบุคคล หรือกลุ่ม

บุคคลซึ่งเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กัน โดยการปฏิสัมพันธ์นี้ต้องอาศัยการปรับตัวด้วยการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่พบ เด็กต้องได้รับการฝึกฝน เพื่อให้มีศาสตร์และศิลป์ทางสังคมถ้าเด็กมีปฏิสัมพันธ์ด้านสังคมมากการมีสังคมของเด็กจะมีมากขึ้นด้วย

พัชรี ผลโยธิน (2551, น.33) ได้กล่าวว่าทักษะทางสังคมหมายถึง ทักษะด้านสังคมในการติดต่อผู้อื่นเด็กเริ่มจะเรียนรู้วิธีการติดต่อกับพ่อแม่ของตนเองก่อนหลังจากนั้นจะติดต่อกับบุคคลที่อยู่ไกลตัวออกไปทั้งเด็กและผู้ใหญ่รวมทั้งเรื่องของการอยู่ร่วมกับผู้อื่นและการมีมารยาททางสังคม

วิลาสลักษณ์ ชววลลิต (2542, น.40) ได้ให้ความหมายของทักษะทางสังคมว่าเป็นความสามารถจัดการกับอารมณ์ในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลได้ดีสามารถทำนายสภาพการทางสังคมและบุคคลที่เกี่ยวข้องได้อย่างแม่นยำมีปฏิสัมพันธ์ที่ราบรื่น ได้สามารถใช้ทักษะเหล่านี้ในการชักจูงและเป็นผู้นำในการประนีการประนอมและการยุติข้อโต้แย้งเพื่อการร่วมมือและทำงานเป็นทีมได้

จาโรลิเมค (John Jarolimek, 1967, p.4-7) ได้อธิบายและให้ความหมายของทักษะทางสังคมไว้ 3 ประการ คือ

1. การอยู่ร่วมกันและการทำงานร่วมกับผู้อื่นการยอมรับการนับถือในสิ่งที่ถูกต้องของผู้อื่นและการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา
2. การรู้จักควบคุมตนเองและรู้จักตัดสินใจด้วยตัวเอง
3. การร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์กับผู้อื่น

สรุปได้ว่าทักษะทางสังคมหมายถึงการเรียนรู้ทางสังคมเรียนรู้ตัวเองและเรียนรู้ผู้อื่น การแสดงออกของเด็กโดยการพูดที่แสดงถึงความรู้สึกของตนเองในขณะที่เด็กทำกิจกรรมร่วมกัน กิจกรรมที่เด็กทำนั้นเป็นกิจกรรมที่สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดี เช่น การให้ความร่วมมือ มีความรับผิดชอบเป็นตัวของตัวเองสามารถเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ซึ่งการเรียนรู้เป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น การรู้จักใช้และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่เหมาะสมสามารถรู้จักและเข้าใจความรู้สึกความต้องการของจิตใจหรือความต้องการต่างๆของคนที่เราเกี่ยวข้องกับ รวมทั้งรู้จักการสร้างสานสายสัมพันธ์ให้มั่นคงด้วยความรักความเอาใจใส่ความเอื้ออาทรต่อผู้อื่นอย่างต่อเนื่อง การรู้จักแสดงออกอย่างเหมาะสมต่อสถานการณ์ต่างๆ ทักษะทางสังคมนั้นเป็นความสามารถที่เราสามารถรู้จักเข้าใจความรู้สึกความต้องการทางจิตใจหรือความต้องการต่างๆ ของคนที่เราเกี่ยวข้องกับ เพื่อการอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข

2. ความสำคัญของทักษะทางสังคม

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2551, น.131) ได้กล่าวถึงความสำคัญของทักษะทางสังคมไว้ว่าเป็นการเรียนรู้การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและการอยู่ร่วมกับสังคม รู้จักคำว่าเพื่อน การเป็นเพื่อนที่ดี

การเป็นมิตรและการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม เด็กเรียนรู้สังคมไม่เพียงแต่ทักษะทางสังคมที่ดีเด็กต้องเรียนรู้สังคมแวดล้อมรอบตัวด้วย

อุมาพร ดังคสมบัติ (2546, น.302) กล่าวว่าผู้มีทักษะทางสังคมถือได้ว่าเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้เด็กเห็นและให้เด็กมีโอกาสฝึกหัดทักษะที่ได้เรียนรู้จนคุ้นเคยเพราะการได้เห็นตัวแบบตั้งแต่เล็กและได้มีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่นนอกกรอบคร่ำบ่อย ๆ จะทำให้เด็กมีทักษะทางสังคมที่ดีสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ลาซารัส (Lazarus, 1969 อ้างถึงใน ผกา สัตยธรรม, 2550, น.2) ให้ความสำคัญของทักษะทางสังคมว่า ผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีสามารถสร้างสัมพันธภาพที่อบอุ่นและเป็นมิตรกับผู้อื่นได้ มีความใกล้ชิดสนิทสนมกับผู้อื่น ได้ มีความรักความผูกพัน โดยไม่รู้สึกรู้ว่าต้องสูญเสียความเป็นตัวของตัวเอง สามารถให้และรับความรัก มีการยอมรับ มีความเข้าใจและจริงจังต่อกัน ไม่มีการเสแสร้งไวต่อความรู้สึกและความต้องการของผู้อื่น ไม่เอาเปรียบหรือเรียกร้องจากผู้อื่นมากเกินไปเป็นผู้ให้อยู่เสมอ ๆ

ทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่และครูควรปลูกฝังให้เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนไทย ร่วมกับทักษะอื่น ๆ อย่างเหมาะสมเพื่อเป็นใบเบิกทางสำคัญสู่ความสุข ความสำเร็จของเด็กต่อไปในอนาคตรวมทั้งเพื่อการปฏิบัติต่อกันในสังคมอย่างถูกต้องเหมาะสม อันเป็นเหตุที่นำมาซึ่งความสงบสุขของสังคมในภาพรวมในการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กประเด็นสำคัญอย่างหนึ่งคือความเข้าใจถึงขั้นของการพัฒนาการตามวัยและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนที่แม้ว่าจะเป็นเด็กที่มีความสามารถพิเศษก็อาจมีพัฒนาการทางสังคมล่าช้ากว่าเด็กทั่วไปอย่างไรก็ตามครูควรเข้าใจขั้นพัฒนาการของเด็กปกติเพื่อเป็นเกณฑ์การทำความเข้าใจให้ง่ายขึ้นเด็กในวัยประถมศึกษาซึ่งเป็นเด็กที่มีอายุอยู่ระหว่าง 6-12 ปี นั้นเป็นเด็กที่มีพัฒนาการทางด้านต่างๆ พัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งรวมถึงพัฒนาการทางด้านสังคมด้วยโดยที่เด็กจะมีการพบปะทางสังคมมากยิ่งขึ้นเด็กจะเวลาร่วมกับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่พ่อแม่มากขึ้นถึงแม้ว่าพ่อแม่จะมีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูเด็กก็ตามบุคคลอื่นก็มีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูเด็กพอๆ กับพ่อแม่ เด็กในวัยนี้เป็นวัยที่สำคัญในการเตรียมตัวเพื่อเข้าสู่วัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ที่จะสามารถรับผิดชอบตัวเองได้ เช่นเริ่มเรียนรู้ในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นการให้ความเป็นเพื่อนกับบุคคลอื่นเป็นต้นสังคมของเด็กวัยนี้จะเริ่มอยู่กับกลุ่มและกับเพื่อนวัยเดียวกันเด็กจะเริ่มเรียนรู้การอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น เริ่มเรียนรู้มารยาททางสังคมและนิสัยเหมือนเด็ก ๆ จะเริ่มลดลงสุขุมมาล เกษมสุข (2535, น.12-14) กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะทางสังคมดังนี้

1. ทักษะการทำงานกลุ่ม หมายถึง ความสามารถ ความชำนาญของนักเรียนในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเป็นคณะ ได้อย่างราบรื่นและเกิดผลงานที่มีประสิทธิภาพซึ่งสมาชิกทุกคนจะต้องให้ความร่วมมือกล้าคิดกล้าทำและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นและส่วนรวม

2. ทักษะการแสวงหาความรู้ หมายถึง ความสามารถและความชำนาญของนักเรียนในการได้มาซึ่งความรู้และได้รับความรู้ข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่างๆ และนำไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้

3. ทักษะการสื่อสารหมายถึงความสามารถของนักเรียนในการติดต่อกันอย่างมีประสิทธิภาพก่อให้เกิดการรับรู้เรื่องราวที่มีความหมายร่วมกันและมีการตอบสนองต่อกัน

4. ทักษะการแก้ปัญหาหมายถึง ความสามารถในการแก้ไขสถานการณ์ต่าง ๆ โดยใช้ความรู้ความคิดและประสบการณ์เพื่อการแก้ปัญหาจากสิ่งที่ไม่ได้พบในชีวิตประจำวัน คือปัญหาเกี่ยวกับตนเองปัญหาที่เกิดขึ้นกับทุกคนและปัญหาที่เกิดขึ้นกับส่วนรวมจากองค์ประกอบของทักษะทางสังคมดังกล่าวสรุปได้ว่าทักษะทางสังคมเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญของบุคคลซึ่งควรจะได้รับการศึกษาฝึกฝนและปลูกฝังให้เกิดขึ้นตั้งแต่วัยเด็กเพื่อให้เด็กทุกคนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสังคมสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างสงบสุขและสร้างประโยชน์ให้แก่สังคม เด็กทุกคนควรได้รับการฝึกฝนให้เกิดทักษะทางด้านสังคมให้มากที่สุด

สรุปได้ว่าทักษะทางสังคมมีความสำคัญเป็นอย่างมากที่จะช่วยพัฒนาให้บุคคลและสังคมเพื่อให้เป็นสมาชิกของสังคมที่มีทักษะที่จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขซึ่งทำให้สังคมเกิดความสงบสุขและเจริญก้าวหน้าต่อไป

3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะทางสังคม

ทักษะทางสังคมเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งสำหรับเด็กปฐมวัยเพราะเด็กต้องได้ทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ๆ ได้อย่างมีความสุขสนุกสนาน มีจิตใจเบิกบานร่าเริงแจ่มใสเข้ากับกลุ่มเพื่อนได้ ซึ่งนักจิตวิทยาได้กล่าวถึงทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยได้หลายทฤษฎี ดังนี้

1. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมประภคิต (Learning theory of socialization) เป็นทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการสังคมประภคิต หรือ “ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม” เป็นทฤษฎีที่อธิบายเกี่ยวกับการที่บุคคลได้รู้จักมารยาทและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ทางสังคมโดยผ่านตัวแทนของสังคม ทำให้บุคคลเกิดการเรียนรู้และปฏิบัติตาม ขบวนการสังคมประภคิตนี้เป็นการควบคุมภายใน (Internal control) เป็นขบวนการที่ช่วยกล่อมเกล้าให้บุคคลได้รับการอบรมตั้งแต่เกิดจากกลุ่มต่างๆ ที่แวดล้อมอยู่ เช่น การอบรมในครอบครัว โรงเรียน และกลุ่มเพื่อน ขบวนการสังคมประภคิตเป็นการเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคม ค่านิยม เจตคติ ซึ่งเกิดจากการปะทะสังสรรค์ (Interaction) ของคนให้สามารถทำงาน

ประสานสัมพันธ์กันได้ดีขึ้น มีทักษะความคล่องแคล่วว่องไว มีความแข็งแรงมากยิ่งขึ้นภายใน
 กลุ่มการปฏิสัมพันธ์นั้นอาจจะกระทำโดยตรงหรืออาจจะเรียนรู้ทางอ้อมก็ได้ เช่น จากการดู
 โทรทัศน์และอ่านหนังสือ เป็นต้นคำถามว่า “เด็กเรียนรู้การแยกแยะได้อย่างไรว่าสิ่งใดดี-ไม่
 ควรทำ-ไม่ควรทำ” และ “ขบวนการสังคมประกิดเกิดขึ้นได้อย่างไร?” ความถามเหล่านี้เป็นคำถาม
 เกี่ยวกับการรู้ทางสังคมว่าเด็กหรือคนเราเรียนรู้สิ่งต่างๆ ทางสังคมอย่างไร การที่จะตอบคำถาม
 เหล่านี้ได้จะต้องเข้าใจทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม มีทฤษฎีเกี่ยวกับขบวนการทางสังคมประกิดอยู่
 หลายทฤษฎี เช่น ทฤษฎีการปั้น พฤติกรรมและการให้แรงเสริมโดยตรง (Behavioral Shaping and
 Direct Reinforcement) เป็นการปั้น (Shaping) พฤติกรรมที่ต้องการ (พฤติกรรมที่มุ่งใจให้เกิดขึ้น)
 โดยการให้รางวัล หรือลงโทษเพื่อให้เด็กแสดงพฤติกรรมนั้นเป็นไปตามที่เราต้องการ คนหรือสัตว์
 อาจมีพฤติกรรมบางอย่างที่เราต้องการ เราสามารถสอนให้แสดงพฤติกรรมนั้นอีกได้โดยให้แรง
 เสริม (Reinforcement) ทันทีที่เห็นเขาแสดงพฤติกรรมเช่นนั้น เช่น เมื่อเขาเริ่มปฏิบัติตามที่เรา
 ต้องการก็จะให้รางวัลหรือแม่แต่ปฏิบัติในสิ่งที่ใกล้เคียงที่เราต้องการเราก็ให้รางวัล ซึ่งอาจจะเป็น
 การชมเชยหรืออาจให้สิ่งของเป็นของขวัญกำลังใจก็ได้ ซึ่งจะทำให้เขายังแสดงพฤติกรรมเป็นไป
 ตามที่เราต้องการมากขึ้นจนเป็นนิสัย (จิราภรณ์ เต็งไตรรัตน์และคณะ, 2544, น.345)

2. ทฤษฎีจิตสังคม (Psychosocial Theory) อีริกสัน (Erikson, 1963 อ้างถึงใน พรณิ
 ชูทัยเจนจิต, 2538, น.104) ได้กล่าวว่า บุคลิกภาพของคนเรามีโอกาสพัฒนาได้ในทางบวกและทาง
 ลบ ซึ่งในแต่ละขั้นตอนของการพัฒนานั้น ถ้าบุคคลใดได้รับการเลี้ยงดูที่เหมาะสมก็จะสามารถ
 พัฒนาเป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ มีสุขภาพจิตดี มีชีวิตที่มีความสุข แต่ถ้าบุคคลใดได้รับการเลี้ยงดู
 ที่ไม่เหมาะสมก็จะทำให้คนๆ นั้นพัฒนาขึ้นมาเป็นผู้ที่มีปัญหาทางการปรับตัว แต่ละขั้นตอนของ
 การพัฒนาการจะได้รับอิทธิพลจากขั้นที่มาก่อน และในแต่ละขั้นจะมีโอกาสพัฒนาขึ้นมากน้อย
 เพียงใดขึ้นอยู่กับปฏิสัมพันธ์ที่แต่ละคนมีต่อตนเองและสิ่งแวดล้อม ซึ่งอีริกสันได้กำหนดขั้น
 พัฒนาการทางสังคมของมนุษย์ไว้ 8 ขั้นตอน แต่จะขอกล่าวถึงเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย
 ซึ่งมีอยู่ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นความไว้วางใจ - ความไม่ไว้วางใจ (Trust vs. Mistrust) อายุของเด็กในขั้นนี้จะ
 อยู่ในระหว่างแรกเกิดถึง 1 ปี เด็กจะพัฒนาเกี่ยวกับความรู้สึกเชื่อมั่นถ้าเด็กได้รับสิ่งจำเป็นและ
 ต้องการ โดยเฉพาะเรื่องอาหารและการรับความรักความสนใจจากมารดา ความพึงพอใจที่เด็กได้รับ
 ในระยะนี้จะทำให้เด็กพัฒนาการทางร่างกายอย่างรวดเร็วการจับของเล่น การเดินรวมทั้งการฟัง
 การพูดของเด็กเด็กจะเกิดความเชื่อมั่นในตนเองในทางตรงกันข้าม ถ้าเด็กไม่ได้รับความพอใจและ
 ความสำเร็จในช่วงนี้เด็กจะพัฒนาความรู้สึกไม่เชื่อมั่นขาดความไว้วางใจและติดตัวไปจนโต

ขั้นที่ 2 ขั้นความเป็นตัวของตัวเอง- ความไม่มั่นใจในตัวเอง (Autonomy vs. Doubt) อายุของเด็กในขั้นนี้อยู่ระหว่าง 1 ขวบ ถึง 3 ขวบ พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อของเด็กในวัยนี้จะแข็งแรงขึ้น เด็กสามารถใช้กล้ามเนื้อส่วนต่างๆ ของร่างกายในการทำกิจกรรมได้อย่างดี ส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมที่แสดงออกมาในเชิงความสามารถและมีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น แต่ทั้งนี้ก็ยังต้องอาศัยความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ในบางกิจกรรมที่มีความสำคัญ ในช่วงวัยนี้ หากเด็กได้รับการปลุกฝังจากผู้ใหญ่ในการห้ามปรามหรือไม่ให้กระทำการเรียนรู้อยู่บ่อยครั้งหรือมากเกินไป จะทำให้เด็กมีพฤติกรรมกลัวต่อการทำกิจกรรมและเกิดความไม่มั่นใจในตัวเองเมื่อต้องทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น

ขั้นที่ 3 ขั้นความคิดริเริ่ม - ความรู้สึกผิด (Initiative vs. Guilt) พัฒนาการในขั้นนี้เกิดขึ้นกับเด็กอายุ 3-6 ขวบ ซึ่งเด็กจะมีพฤติกรรมในการปฏิบัติเชิงค้นหาทักษะความสามารถของตนเองว่าอยู่ในระดับใด โดยเด็กที่ได้รับการเอาใจใส่และส่งเสริมให้ใช้ความสามารถที่มีอยู่ของตน จะส่งผลให้เกิดการพัฒนากระบวนการคิดแบบริเริ่มสร้างสรรค์ พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกมาให้เห็น ได้แก่ การมีจินตนาการสูง ชอบเล่นและทดลอง ชอบเลียนแบบและสมมติตัวเอง อยากรู้ อยากเห็น นอกจากนี้ในช่วงที่เด็กมีอายุ 4-5 ขวบ ยังเป็นช่วงที่เด็กมีความพร้อมสูงในการพัฒนาทักษะด้านการรับรู้สิ่งต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากเป็นช่วงที่เด็กมีพลังมาก พัฒนาการในช่วงวัยนี้ที่เด่นชัด ได้แก่ พฤติกรรมการให้ความร่วมมือกับเพื่อนหรือผู้อื่นในการทำกิจกรรมต่าง ๆ รู้จักสิ่งที่เป็นที่ยอมรับทางสังคม ตลอดจนการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีของสังคม

จากทฤษฎีของอีริกสัน เด็กจะมีพัฒนาการทางด้านสังคมเปลี่ยนแปลงไปตามขั้นตอน เด็กอายุ 3-6 ปี เป็นวัยที่เริ่มเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว พยายามทำทุกอย่างด้วยตัวเอง พฤติกรรมทางสังคมของเด็กจะดีได้นั้น ต้องขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็กด้วย ถ้าสิ่งแวดล้อมดีเด็กก็จะมีพฤติกรรมไปในทางที่ดี ถ้าสิ่งแวดล้อมไม่ดีเด็กก็จะมีพฤติกรรมที่ไม่ดีตามไปด้วย ดังนั้นจึงควรจัดให้เด็กอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี การที่เด็กได้รับการสนับสนุนให้ได้ใช้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่และอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี จะช่วยให้เด็กได้รับพัฒนาการได้อย่างถูกต้อง

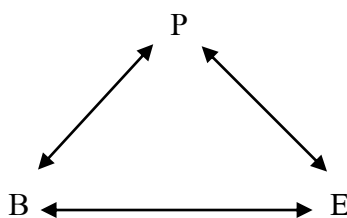
3. ทฤษฎีแนวทางการพัฒนาด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างบุคคล (Interpersonal-Social Interaction Theory) ซัลลิแวน (Sullivan, 1966 อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2547, น.11) ได้แบ่งขั้นตอนพัฒนาการออกเป็น 6 ขั้น แต่ในที่นี้จะกล่าวเฉพาะที่เกี่ยวกับเด็กปฐมวัยคือ ในช่วงปฐมวัยเป็นระยะที่เด็กได้พัฒนาทักษะการเคลื่อนไหว และทักษะทางภาษาซึ่งช่วยให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่นได้อย่างอิสระและกว้างขวางมากยิ่งขึ้น เด็กก็จะเรียนรู้วิธีการที่จะปฏิบัติกับบุคคลอื่น เพื่อที่จะทำให้ตัวเองรู้สึกมั่นคงและปลอดภัย เด็กเริ่มรู้สึกถึงสิ่งที่ทำให้รู้สึกกังวลและสามารถขจัดความวิตกกังวลนั้นได้ ในขณะที่เดียวกันเด็กจะเรียนรู้

การถูกจำกัดอิสรภาพจากประสบการณ์ ความคิดเห็นของตนที่กำลังเจริญงอกงามอยู่ด้วย ในวัยนี้ เด็กจะมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างมีความหมาย การเล่นร่วมกับผู้อื่นเป็นประสบการณ์ที่ช่วยให้เด็กได้เรียนรู้การปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นต่อไป

จากทฤษฎีการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างบุคคลของซัลลิเวน (Sullivan) เด็กอายุระหว่าง 1 ขวบครึ่งถึง 2 ปี จนถึง 5 หรือ 6 ปี เมื่อได้ร่วมเล่นกับเพื่อน เด็กจะได้เรียนรู้การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในขณะที่เล่นร่วมกันหรือทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน การจัดกิจกรรมหรือของเล่นให้กับเด็กที่เหมาะสมจะช่วยส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กวัยนี้ได้เป็นอย่างดี เพราะเด็กเรียนรู้ได้ดีโดยผ่านทักษะการเล่น ดังนั้นผู้วิจัยจึงจัดกิจกรรมกลางแจ้งซึ่งช่วยให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เด็กจะได้เรียนรู้การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมให้เกิดขึ้นกับเด็กปฐมวัยต่อไป

4. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) แบนดูรา (Albert Bandura) นักจิตวิทยา มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด (Stanford University) ประเทศสหรัฐอเมริกาได้นำเสนอทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม โดยเน้นความสำคัญของบริบทสังคมและพฤติกรรมที่เด็กสังเกตและเลียนแบบ ทั้งนี้แบนดูราเชื่อว่าการเรียนแบบเปรียบ เสมือนเครื่องมือสำคัญของการพัฒนาการด้านสังคมของเด็ก เด็กจะเรียนรู้ทางสังคมผ่านการสังเกตตัวแบบในสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก และเมื่อมีการแสดงตัวแบบที่มีความแตกต่างกันหลายๆ ตัวแบบเด็กจะสังเกตรวมเอาลักษณะต่างๆ ของตัวแบบแต่ละตัวที่ต่างกัน นำมาผสมผสานกันใหม่กลายเป็นรูปลักษณะของตัวเอง

แบนดูรา (Bandura, 1977 อ้างถึงใน สุรางค์ โคว์ตระกูล, 2548, น.238) ให้ความสำคัญของการปฏิสัมพันธ์ของอินทรีย์และสิ่งแวดล้อม และถือว่าการเรียนรู้ก็เป็นผลของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและสิ่งแวดล้อม โดยผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อกันและกัน แบนดูราได้ถือว่าคุณสมบัติที่ต้องการจะเรียนรู้และสิ่งแวดล้อม เป็นสาเหตุของพฤติกรรมและได้อธิบายการมีปฏิสัมพันธ์ ดังในผังแสดงการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมดังนี้

P = บุคคล (ตัวแปรที่เกิดจากผู้เรียน เช่น ความคาดหวังของผู้เรียน ฯลฯ)

B = พฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคล

E = สิ่งแวดล้อม

ภาพที่ 5 แสดงการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและสิ่งแวดล้อม

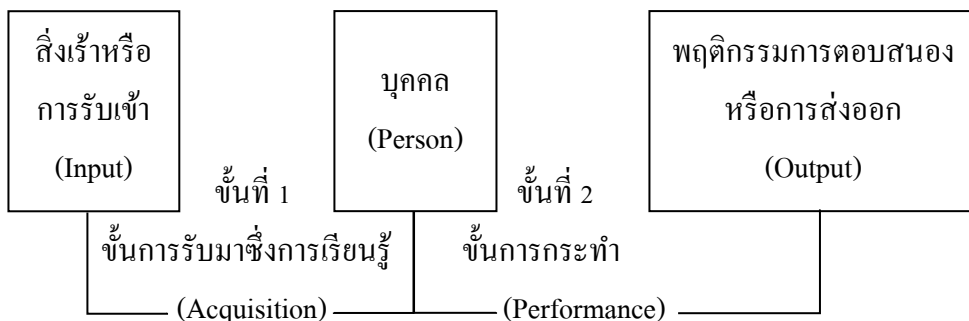
แบนดูรา (Bandura, 1986, p. 12)

แบนดูรา ได้ให้ความแตกต่างของการเรียนรู้ (Learning) และการกระทำ (Performance) ถือว่าความแตกต่างนี้สำคัญมาก เพราะคนอาจจะเรียนรู้อะไรหลายอย่างแต่ไม่ได้กระทำ เช่น พฤติกรรมตอบสนองต่อการเรียนรู้ ซึ่งผู้แสดงออกหรือกระทำสม่ำเสมอ พฤติกรรมที่เรียนรู้แต่ไม่เคยแสดงออกหรือกระทำ และพฤติกรรมที่ไม่เคยแสดงออกทางการกระทำเพราะไม่เคยเรียนรู้จริงๆ

พฤติกรรมของมนุษย์ (Behavior) มีปฏิสัมพันธ์กับปัจจัย 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยทางปัญญา (Intellectual factors) ปัจจัยส่วนบุคคลอื่นๆ (Personal factors) และอิทธิพลของสภาพแวดล้อม (Environmental influences) ปัจจัยทั้ง 3 มีอิทธิพลเชิงเหตุ-ผล ซึ่งกันและกัน (Reciprocal causation) ดังนั้น ในชีวิตจริงของมนุษย์นอกจากจะได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมแล้วมนุษย์ยังมีอิทธิพลต่อสิ่งแวดล้อมด้วยนอกจากนี้ความคิดความเชื่อและคาดหวังยังมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมมนุษย์ด้วย

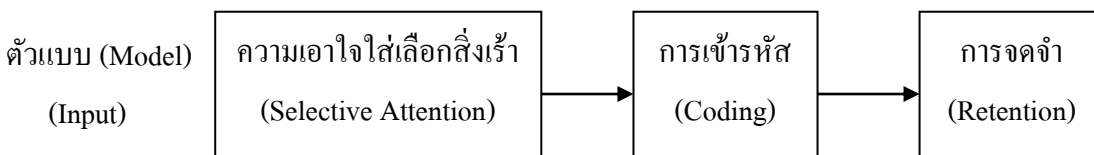
แบนดูรา ไม่เชื่อว่าพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจะคงตัวอยู่เสมอ ที่นี้เป็นเพราะสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และทั้งสิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน ตัวอย่างเช่น เด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว ก็คาดหวังว่าผู้อื่นจะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวต่อตนด้วย ความคาดหวังนี้ส่งเสริมให้เด็กแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวและสิ่งที่ตามมาก็คือว่า เด็กคนอื่น (แม้ว่าจะไม่ก้าวร้าว) ก็แสดงพฤติกรรมตอบสนองแบบก้าวร้าวด้วย และเป็นเหตุให้เด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นการย้ำความคาดหวังของตน สรุปได้ว่า “เด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว จะสร้างบรรยากาศก้าวร้าวรอบๆ ตัว จึงทำให้เด็กคนอื่นที่มีพฤติกรรมอ่อนโยนไม่ก้าวร้าวแสดงพฤติกรรมตอบสนองก้าวร้าว เพราะเป็นการแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งแวดล้อมที่ก้าวร้าว”

แบนดูรากล่าวว่า การเรียนรู้จากสังคมด้วยการรู้คิดจากการเลียนแบบมี 2 ชั้น คือชั้นแรกเป็นชั้นการได้รับมาซึ่งการเรียนรู้ (Acquisition) ทำให้สามารถแสดงพฤติกรรมได้ ชั้นที่ 2 เรียกว่าชั้นการกระทำ (Performance) ซึ่งอาจจะกระทำหรือไม่กระทำก็ได้ ดังในภาพ (Figure) ต่อไปนี้

ภาพที่ 6 ชั้นของการเรียนรู้โดยการเลียนแบบ

(Bandura, 1977, p.79)

ภาพที่ 7 ส่วนประกอบของการเรียนรู้ขึ้นการรับมาซึ่งการเรียนรู้

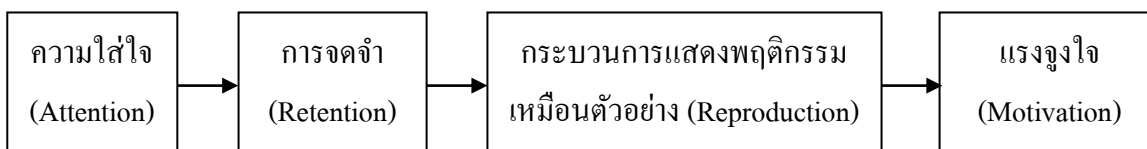
(Bandura, 1977, p.38)

จากแผนผังจะเห็นว่า ส่วนประกอบทั้ง 3 อย่างของการรับมาซึ่งการเรียนรู้เป็นกระบวนการทางพุทธิปัญญา (Cognitive Processes) ความเอาใจใส่ที่เลือกสิ่งเร้ามีบทบาทสำคัญในการเลือกตัวแบบ

สำหรับขั้นการกระทำ (Performance) นั้นขึ้นอยู่กับผู้เรียน เช่น ความสามารถทางด้านร่างกาย ทักษะต่างๆ รวมทั้งความคาดหวังที่จะได้รับแรงเสริมซึ่งเป็นแรงจูงใจ

แบนดูรา (Bandura, 1977 อ้างถึงใน สุรางค์ โคว์ตระกูล, 2548, น.240) ได้อธิบายเพิ่มเติมถึงกระบวนการที่สำคัญในการเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการเรียนรู้โดยตัวแบบว่ามีทั้งหมด 4 อย่างคือ

1. กระบวนการความใส่ใจ (Attention)
2. กระบวนการจดจำ (Retention)
3. กระบวนการแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวอย่าง (Reproduction)
4. กระบวนการจูงใจ (Motivation)

ภาพที่ 8 กระบวนการในการเรียนรู้โดยการสังเกต

(Bandura, 1977, p.23)

5. ทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมของฮาวิกเซอร์สท (Havighurst's Theory of Social Development) ได้รับอิทธิพลแนวความคิดจากอิริคสันเกี่ยวกับลักษณะพัฒนาการในแต่ละช่วงวัยของบุคคล โดยเข้าได้อธิบายว่า ในแต่ละช่วงวัยของชีวิตนั้นมีงานประจำ ซึ่งเป็นงานที่เด็กควรทำในแต่ละช่วงชั้นนั้น ๆ การที่เด็กไม่สามารถปฏิบัติงานให้ลุล่วงหรือสำเร็จได้นั้น จะทำให้เกิดการส่งผลต่อพฤติกรรมปรับตัวของเด็กในเชิงลบ ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ได้มีผู้นำเสนอผลงานเกี่ยวกับลำดับขั้นของพัฒนาการทางสังคมสำหรับเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. เด็กปฐมวัยสามารถสร้างทักษะกระบวนการคิดแบบรวบยอดของตนเองได้ โดยเป็นกระบวนการคิดที่เกี่ยวกับสภาพความจริงของสังคมและสิ่งที่อยู่รอบๆ ตัวของเด็ก ได้แก่ การรู้จักและเรียนรู้ถึงความสำคัญของพ่อ แม่ โรงเรียน เพื่อน ตลอดจนสิ่งของต่างๆ ที่เกี่ยวข้องรอบตัวเด็ก

2. เด็กสามารถที่จะสร้างพฤติกรรมเชิงความสัมพันธ์ เรียนรู้ที่จะมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับบุคคลในครอบครัวและบุคคลอื่นในสังคม นอกจากนี้ เด็กในวัยนี้ยังมีพฤติกรรมชอบเลียนแบบบุคคลอื่นที่ตนเองได้เห็นด้วย

3. เด็กสามารถที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ถูกกับสิ่งที่ผิดและเริ่มพัฒนาการทางจริยธรรม

ทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมของฮาวิกเฮอ์สท (Havighurst) ได้เสนอพัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัย ว่าเด็กวัยนี้มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัว เรียนรู้การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม อันนำไปสู่การเรียนรู้ทางวัฒนธรรม จริยธรรมในการส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยจึงต้องสอดคล้องกับพัฒนาการตามวัยของเด็ก ผู้วิจัยจึงได้ใช้กิจกรรมกลางแจ้งเป็นกิจกรรมที่พัฒนาความคิดรวบยอด และเสริมสร้างการเรียนรู้รวมถึงการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น และส่งเสริมพัฒนาการทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย

4. องค์ประกอบทักษะทางสังคม

มีผู้กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะทางสังคมไว้ต่าง ๆ กันดังนี้

นาวิน เข็มทอง (2550, น.17) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะทางสังคมว่าประกอบด้วย

1. การรับรู้สิทธิของผู้อื่น
2. การเคารพนับถือบุคคลอื่น
3. ให้ความช่วยเหลือและยอมรับความช่วยเหลือต่าง ๆ
4. แสดงความคิดเห็นและฟังความคิดเห็นของคนอื่น
5. วิพากษ์วิจารณ์และยอมรับคำวิพากษ์วิจารณ์
6. ยอมรับข้อตกลงของหมู่คณะ
7. มีความรับผิดชอบต่อบ้าน โรงเรียน และหมู่คณะ
8. เคารพในทรัพย์สินสมบัติทั้งที่เป็นของตัวเองและที่เป็นของสาธารณะ
9. แสดงให้เห็นเป็นตัวอย่างในความดีริเริ่มและความเป็นเอกราช
10. ส่งเสริมและแนะนำผู้อื่นในทางที่เป็นประโยชน์
11. รู้จักการเป็นผู้นำและการเป็นผู้ตาม

12. ยอมรับและรักษามาตรฐานไว้ให้มั่นคง
13. ให้เป็นที่ไว้วางใจของหมู่คณะได้
14. รู้จักแบ่งปันทรัพย์สินสมบัติที่ได้มาตามสมควร
15. รู้จักปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่

วราภรณ์ รัควิชัย (2533, น.22) ได้กล่าวถึงทักษะทางสังคมของเยาวชนไทยในทศวรรษหน้า ตามทรรศนะของนักสังคมศาสตร์ว่าประกอบด้วย

1. เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนเอง
2. ใช้สิทธิเสรีภาพอย่างมีคุณธรรม
3. ปฏิบัติตนตามบทบาทและหน้าที่ต่าง ๆ ในสังคมอย่างถูกต้องทั้งทางโลกและทางธรรม 9

4. ควรสนใจข่าวสารและรับรู้การเปลี่ยนแปลง ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ
5. ทำหน้าที่พลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย
6. รู้จักอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
7. ทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ
8. รู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีในระบอบประชาธิปไตย
9. มีความรู้ความเข้าใจ ในการเมืองแบบประชาธิปไตย
10. มีทักษะการแก้ปัญหาาร่วมกันเป็นกลุ่มด้วยวิธีแห่งปัญญา
11. มีทักษะการจัดการแบบประชาธิปไตย

ประนอม สุรัสวดี (2539,น.15) ได้กล่าวถึงทักษะทางสังคมที่สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันและควรฝึกให้เด็กสามารถปฏิบัติได้จริงๆ ดังนี้ทักษะในการปฏิบัติตนในสังคม มารยาทในสังคมการแต่งกาย การรู้จักค่านิยมในสังคมตลอดจนมีความรู้กฎ ระเบียบข้อบังคับ กฎหมาย และความต้องการของสังคมจะได้ประพฤติปฏิบัติได้ถูกต้อง ไม่เกิดการขัดแย้งขึ้น ทักษะเหล่านี้ครอบคลุมไปถึงการดำรงชีวิตในสังคม หมายถึง การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและการครองชีพที่ ถูกหลักเกณฑ์ด้วยการปลูกฝังค่านิยมให้เด็กเป็นพลเมืองดีมีคุณภาพนั้น ควรเน้นถึงการปฏิบัติจริง ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ต้องการมากที่สุด ทั้งนี้ต้องฝึกให้เขามีทักษะการใช้เหตุผล(Reasoning Skills) และต้องรู้จักคิดประยุกต์ให้ดีกว่าเดิมการรับของใหม่มาต้องรู้จักนำมาไตร่ตรอง (Digest) เลือกสิ่งที่ดีมีประโยชน์มาดัดแปลงและปรับปรุงใช้ให้เหมาะสมกับสังคมของตน

5. แนวทางและหลักการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย

ปัจจัยด้านครอบครัว ครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่มีบทบาทสำคัญต่อเด็กปฐมวัย ตั้งแต่เกิดจนเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ เป็นรากฐานสำคัญต่อการพัฒนาเด็ก ปัจจัยด้านครอบครัวที่

ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม คือ 1) ลักษณะภายในครอบครัว และ 2) การอบรมเลี้ยงดู (จริยา สันตानนท์, 2553, น.19)

1. ลักษณะครอบครัว

ครอบครัวไทย มีลักษณะเป็นครอบครัวขยาย โดยเฉพาะในชนบทมีบางครอบครัวที่เป็นครอบครัวเดี่ยว ในครอบครัวขยายเด็กได้อยู่กับพ่อแม่ พี่น้องปู่ย่าตายายหรือลุงป้าหน้าอา บ้านเรือนจะอยู่ใกล้กันเป็นกลุ่ม ทำให้เด็กมีเพื่อนที่อยู่ในวัยใกล้เคียงกัน การดำเนินชีวิตประจำวันของครอบครัวจะสอดแทรกให้เข้ากับวัฒนธรรมประเพณี และทรัพยากรในท้องถิ่น ซึ่งมีผลต่อพัฒนาการของเด็ก

ลักษณะครอบครัว มีผลต่อพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจและสังคมของเด็กปฐมวัย

1.1 ครอบครัวที่อยู่อาศัยในเมืองใหญ่ เมืองเล็ก หรือชนบท จะมีความเป็นอยู่และการดำเนินชีวิตของบุคคลในครอบครัวแตกต่างกัน ส่งผลต่อสมาชิกของครอบครัว ในเมืองใหญ่มักมีความเป็นอยู่ที่เร่งรัดมีการแข่งขันสูง ซึ่งมีผลทำให้สมาชิกในครอบครัวเกิดความเครียดได้ การดูแลเด็กอาจบกพร่อง ย่อมส่งผลกระทบต่อพัฒนาการเด็กอย่างเลี่ยงไม่ได้

1.2 ครอบครัวมีปัญหาทางเศรษฐกิจ มีความเป็นอยู่ที่ขาดแคลน อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการแตกแยกในครอบครัว และเด็กได้รับผลกระทบอย่างใหญ่หลวงจากการตัดสินใจและการกระทำของพ่อแม่ส่งผลต่อการเลี้ยงดูเด็กทั้งร่างกายและจิตใจ

1.3 ครอบครัวที่อยู่อาศัยภายในบ้านที่มีลักษณะต่างกัน มีผลต่อคุณภาพของการอยู่ร่วมกัน บางครอบครัวอยู่รวมกันทั้งครอบครัวในห้องเพียงห้องเดียว ในขณะที่บางครอบครัวมีบริเวณที่อยู่เป็นสัดส่วน บางครั้งต้องการความเป็นส่วนตัวก็สามารถทำได้ ดังนั้น ความเป็นอยู่ในครอบครัวย่อมส่งผลกระทบต่ออารมณ์ ความรู้สึกและจิตใจของสมาชิกในบ้าน

1.4 ครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกมากย่อมแตกต่างกับครอบครัวที่มีสมาชิกน้อยและมีผลต่อเด็กในด้านอารมณ์ จิตใจและสังคม เช่น ครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกมาก อาจมีผลดีต่อเด็กในแง่การรู้จักปรับตัวอยู่ในสังคม หรือเข้ากับบุคคลในวัยต่างๆ ได้ดีกว่าเด็กในครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกน้อย หรือในอีกมุมมองหนึ่ง ครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกน้อย คือ มีเพียงพ่อแม่ลูก เด็กมักจะได้รับความรัก ความเอาใจใส่จากพ่อแม่อย่างใกล้ชิด ย่อมส่งผลต่อจิตใจและความรู้สึกของเด็กในทางบวกมากกว่าเด็กที่อยู่ในครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกมาก ซึ่งอาจได้รับการดูแลเอาใจใส่ไม่ทั่วถึง

1.5 ครอบครัวที่ย้ายบ้านบ่อย อาจทำให้เกิดความเครียดกับเด็กปฐมวัยและก่อให้เกิดปัญหาทางพฤติกรรมต่างๆ เช่น ก้าวร้าว เบื่ออาหาร หดหู่ หวาดกลัว เพราะเด็กต้องปรับตัวทุกครั้งที่มีการย้าย หรือต้องสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนใหม่

1.6 ครอบครัวที่พ่อแม่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน มีน้ำใจช่วยเหลือกันหรือมีความสมานฉันท์ ย่อมก่อให้เกิดผลดีต่อสมาชิกในครอบครัว ทั้งยังเป็นพื้นฐานที่มั่นคงสำหรับเด็กในการออกไปสู่สังคมภายนอกบ้าน ส่วนครอบครัวที่พ่อแม่ขัดแย้ง ทะเลาะกันอยู่เสมอ ย่อมส่งผลให้เด็กเกิดความเครียด และรู้สึกไม่ปลอดภัยในชีวิต

จากที่กล่าวมา ลักษณะครอบครัวที่เด็กอาศัยอยู่จึงมีความสำคัญ และมีผลทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อการพัฒนาอารมณ์ จิตใจและสังคมของเด็กปฐมวัย ทั้งนี้ลักษณะครอบครัวที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจและสังคม ของเด็ก จะเป็นครอบครัวที่มีสมาชิกในครอบครัวมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน มีน้ำใจเอื้ออาทรและมีความรู้สึกปลอดภัยในชีวิต

2. การอบรมเลี้ยงดู

การอบรมเลี้ยงดู คือ การกระตุ้นการตอบสนองแก่เด็กเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้นำไปสู่การพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ปฐมวัยเป็นวัยที่ต้องการการดูแลเอาใจใส่จากพ่อแม่ และผู้เลี้ยงดูเด็กที่ใกล้ชิด ซึ่งเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูด้วยวิธีการอันเหมาะสม เด็กจะเติบโตอย่างมีคุณภาพมีสุขภาพจิตดี และมีบุคลิกภาพที่ดี ทั้งนี้หลักสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูคือ เมื่อถึงเวลาที่เหมาะสมในแต่ละวัยควรให้โอกาสเด็กได้เริ่มพัฒนา เช่น ฝึกให้เด็กรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น เมื่อเด็กอายุ 3 ปี ฝึกให้เด็กช่วยเหลือตนเอง ควรเริ่มเมื่อเด็กอยู่ในวัย 2-3 ปี เพราะเด็กกำลังพัฒนาความเป็นตัวของตัวเองและอยากมีส่วนร่วมทำกิจกรรมในบ้าน หรือฝึกความรับผิดชอบเมื่อเด็กอายุ 3 ปี เป็นต้น ทั้งนี้วิธีการที่พ่อแม่ควรปฏิบัติต่อเด็ก (ศรีธรรม ฐานะภูมิ, 2535, น.11 อ้างถึงใน พัชรี ผลโยธิน, 2551, น.42) มีดังนี้

1. สนใจอบรมดูแลเด็กด้วยความรักความเข้าใจ
2. ใช้เหตุผลในการอบรม และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก
3. ใช้หลักการอบรมทางสายกลาง ไม่มากไม่น้อยเกินไป ไม่ช้าไม่เร็วเกินไป
4. มีความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ไม่คาดหวังหรือบังคับเด็กจนเกินไปแต่ยอมรับและตอบสนองอย่างเหมาะสมกับความต้องการของเด็ก
5. มีความอดทนในการแก้ไขสิ่งบกพร่อง และส่งเสริมสิ่งที่ดีแก่เด็ก
6. อบรมด้วยความสม่ำเสมอ
7. ให้โอกาสเด็กได้มีประสบการณ์การเรียนรู้และฝึกการปรับตัว
8. ฝึกให้เด็กรู้จักช่วยเหลือตัวเองและมีความรับผิดชอบ
9. อบรมให้รู้จักผิด ชอบ ชั่ว ดีและปลูกฝังคุณธรรม

กรมวิชาการ (2545 อ้างถึงใน พัชรี ผลโยธิน, 2549, น.42-43) ได้เสนอกิจกรรมที่พ่อควรปฏิบัติเพื่ออารมณ์ จิตใจและสังคมดังนี้

1. สัมผัสโอบกอดเด็กบ้าง ให้ความใกล้ชิด ความอบอุ่นและความเมตตา
2. ใช้เหตุผลในการอบรม และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก
3. ใช้หลักการอบรมทางสายกลาง ไม่มากไม่น้อยเกินไป ไม่ซ้ำ
4. ใช้วาจาสุภาพไพเราะ อ่อนหวานในการสนทนากับเด็ก
5. ให้เด็กมีโอกาสเล่นกับเพื่อนต่างวัย
6. ให้เด็กเรียนรู้ว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิด ให้กำลังใจ ชมเชยเมื่อทำดี ทำถูกต้อง
7. เป็นแบบอย่างที่ดีและปฏิบัติต่อเด็กอย่างมีเหตุมีผล
8. สอนให้เด็กมีความรัก เห็นอกเห็นใจและช่วยเหลือผู้อื่น
9. เล่าเรื่องราว หรืออ่านหนังสือนิทานดีๆ แทรกคุณธรรมเมื่อมีโอกาส
10. เลือกรายการโทรทัศน์ให้เด็กดู และไม่ให้ดูมากเกินไป
11. พ่อแม่ และผู้ใหญ่ทุกคนในบ้านต้องปฏิบัติเป็นแนวเดียวกันอย่างสม่ำเสมอ

เด็กแต่ละคนมีบุคลิกภาพที่แตกต่างกัน เนื่องมาจากสิ่งแวดล้อมและการอบรมเลี้ยงดูจากผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิดกันเด็ก การให้ความรัก ความอบอุ่นแก่เด็กอย่างเหมาะสม สม่ำเสมอ ตลอดจนความรู้สึกลำพุด และการแสดงออกที่ดี จะทำให้เด็กรู้สึกมั่นคง ปลอดภัยและอารมณ์ดี เช่นเดียวกับการส่งเสริมให้เด็กปรับตัวเข้ากับคนอื่นได้นั้น ผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิดจะต้องช่วยให้เด็กมีความรู้สึที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น โดยการเริ่มยอมรับในสิ่งที่เด็กเป็น ไม่เปรียบเทียบเด็กกับเด็กอื่นหรือตำหนิอย่างรุนแรง แต่อธิบายเหตุผลด้วยคำพูดที่ไพเราะอ่อนโยน เด็กจะนำไปปฏิบัติต่อกับผู้อื่นด้วยเช่นกัน

นอกจากนี้ นักวิทยาศาสตร์ยังค้นพบว่า สัมผัสที่ให้ความรักความอบอุ่น ความผูกพันที่แม่ลูกมีต่อกัน รวมถึงสัมผัสสภาพที่ดีภายในครอบครัว จะช่วยให้เด็กสามารถปรับตัว และจัดการความเครียดในชีวิตประจำวันทั้งปัจจุบันและอนาคตได้ และเด็กที่อยู่ในครอบครัวที่มีความรักและความอบอุ่นจะสามารถควบคุมสถานการณ์เมื่อเกิดความเครียดได้

สรุปได้ว่า พัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัย มีรากฐานมาจากการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว สภาพครอบครัว และวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กของพ่อแม่ เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้เด็กเจริญเติบโตขึ้นมาอย่างมีคุณภาพ มีสุขภาพจิตที่ดี และสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับโรงเรียนราชวินิตประถมบางแค

ข้อมูลทั่วไป (วิชาการ โรงเรียนราชวินิตประถมบางแค, 2557, น.3)

ชื่อสถานศึกษา โรงเรียนราชวินิตประถมบางแค ตั้งอยู่เลขที่ 220 ถนนเพชรเกษม ซอย 62/4 แขวงบางแคเหนือ เขตบางแค จังหวัดกรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ 10600

หมายเลขโทรศัพท์ 0-2413-0607 โทรสาร 0-2413-1699 E-mail : rachawinit_bk@yahoo.com
 website : <http://www.rnk.ac.th> สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เปิดสอนตั้งแต่
 ระดับชั้นอนุบาล 3 ขวบ ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีเขตพื้นที่บริการ เขตบางแค เขตภาษีเจริญ
 และเขตหนองแขม

ประวัติโรงเรียนโดยย่อ

โรงเรียนราชวินิตประถมบางแค เดิมชื่อ “โรงเรียนประถมบางแค” มีกำเนิดจากโรงเรียน
 วัดนิมมานรดี เมื่อครั้งมีจำนวนนักเรียน เพิ่มมากขึ้น นายณรงค์ อนันต์รังษี ศึกษาธิการอำเภอภาษี
 เจริญ นายจำนุญ เกียรติมงคล อาจารย์ใหญ่ โรงเรียนวัดนิมมานรดี และนายสุธรรม ปั้นประเสริฐ
 ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ วัดนิมมานรดี ได้จัดตั้งโรงเรียนแห่งใหม่ขึ้น เพื่อรองรับนักเรียนที่จะเข้าเรียน ซึ่ง
 อยู่ในพื้นที่ไม่ห่างไกลจากโรงเรียนวัดนิมมานรดีมากนัก โรงเรียนได้ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2509 มีพื้นที่
 ขนาด 6 ไร่ 3 งาน 92 ตารางวา และในปีอันเป็นมหามิ่งมงคลที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
 ทรงครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี (ปีกาญจนาภิเษก) คณะครู กรรมการ โรงเรียน และผู้ปกครอง
 นักเรียนโรงเรียนประถมบางแค ต่างสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น และมีความปรารถนา
 ให้ชื่อ “ราชวินิต” สถิตย์อยู่ทุกสี่มุมเมืองของกรุงเทพมหานคร นายสุธีรพัฒน์ คุ่มปานอินทร์
 ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมบางแค จึงได้นำความไปปรึกษาหารือกับ คุณหญิงพวงรัตน์
 วิเวกานนท์ นายกสมาคมผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาแห่งประเทศไทย (อดีตผู้อำนวยการ
 โรงเรียน ราชวินิต) และคุณขวัญแก้ว วัชโรทัย รองเลขาธิการพระราชวังฝ่ายกิจกรรมพิเศษ ซึ่งเป็น
 ที่ปรึกษาของโรงเรียนประถมบางแค ทั้งสองท่านได้ให้ความเห็นชอบ ดังนั้น คุณขวัญแก้ว วัชโรทัย
 โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายชิงชัย มงคลธรรม) ได้เสนอเรื่อง
 ถึงราชเลขาธิการ เพื่อนำความกราบบังคมทูล ซึ่งความทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทแล้วทรง
 พระราชทานพระบรมราชานุญาต ชื่อ “ราชวินิต” เป็น “โรงเรียนราชวินิตประถมบางแค” ตามที่ขอ
 พระมหากรุณาธิคุณ เมื่อวันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2540

ข้อมูลนักเรียน

ปัจจุบัน โรงเรียนมีข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนนักเรียน (ข้อมูล ณ วันที่ 1 กรกฎาคม 2556)
 มีจำนวนนักเรียนในเขตพื้นที่บริการทั้งหมด 1,330 คน

สภาพชุมชนโดยรวม

สภาพชุมชนรอบบริเวณ โรงเรียนมีลักษณะ เป็นแหล่งชุมชนชั้นกลาง และใช้แรงงาน
 บริเวณใกล้เคียงโดยรอบโรงเรียน ได้แก่ ตลาดบางแค และห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ อาชีพหลัก
 ของชุมชน คือ รับจ้าง เป็นลูกจ้าง และค้าขาย ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ

โครงสร้างหลักสูตร

โรงเรียนราชวินิตประถมบางแค จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาพุทธศักราช 2551 สำหรับหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับปฐมวัยจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษา พุทธศักราช 2546 ได้พัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย โดยยึดหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

อมรรัตน์ บุษปโชติ (2546) ศึกษาเรื่อง ผลของการใช้บันทึกการเรียนรู้ในการเรียนการสอน วิชาวิทยาศาสตร์ที่มีต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิต สังกัดมหาวิทยาลัยของรัฐใน กรุงเทพมหานครกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2546 แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง จำนวน 33 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 33 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบ วัดความรู้ความสามารถของตนเอง และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ สถิติ ที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบค่าที

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การรับรู้ความสามารถของตนเองมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา วิทยาศาสตร์ หลังการเรียนโดยใช้บันทึกการเรียนรู้ในการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .62

2. นักเรียนที่เรียน โดยใช้บันทึกการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ความสามารถของ ตนเองในวิชาวิทยาศาสตร์สูงกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนที่เรียน โดยใช้บันทึกการเรียนรู้ได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา วิทยาศาสตร์สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ สูงกว่าร้อยละ 70

4. นักเรียนที่เรียน โดยใช้บันทึกการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ความสามารถของ ตนเองในวิชาวิทยาศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่เรียน โดยไม่ใช้บันทึกการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05

5. นักเรียนที่เรียน โดยใช้บันทึกการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา วิทยาศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่เรียน โดยไม่ใช้บันทึกการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ณาดยา อุทัยรัตน์ (2549) ศึกษาเรื่อง พัฒนาการความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่มีระดับการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียนต่างกัน ในโรงเรียนกลุ่มรัตน โกสินทร์ กรุงเทพมหานครกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนกลุ่มรัตน โกสินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 10 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 748 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และแบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียน ผลการวิจัยพบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างที่มีข้อมูลระดับชั้น เพศ และระดับการรับรู้ความรู้ความสามารถของตนเองในการเรียนที่ต่างกัน พบว่า พฤติกรรมการใช้ความสามารถทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

2. ความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ระดับชั้นกับเพศ ระดับชั้นกับระดับความสามารถในการเรียนรู้ด้านการเรียน เพศกับระดับความสามารถในการเรียนรู้ด้านการเรียน และระดับชั้น เพศ และระดับความสามารถในการเรียนรู้ด้านการเรียน ไม่มีผลต่อปฏิสัมพันธ์แต่อย่างใด

3. พัฒนาการความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนเพิ่มขึ้นจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สู่อันดับประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ตามลำดับ และยังพบด้วยว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงต่างก็มีพัฒนาการเพิ่มขึ้นตามลำดับชั้นที่สูงขึ้น เช่นเดียวกับที่พบว่านักเรียนที่มีระดับการรับรู้ความสามารถของตนเองทั้งระดับปานกลางและระดับสูงจะมีพัฒนาการความสามารถในการคิดวิเคราะห์เพิ่มขึ้นตามลำดับชั้นที่สูงขึ้นด้วย

ภัทรภรณ์ สังข์ทอง (2550) ศึกษาเรื่อง พัฒนาการของการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองต่างกัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยศึกษากับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรีเขต 1 จำนวน 727 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยแบบวัดการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองแบบวัดการเรียนรู้ความสามารถของตนเองและแบบประเมินการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองของนักเรียนสำหรับครูประจำชั้นวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบสามทาง (Three - way ANOVA) และศึกษาเกี่ยวกับความสอดคล้องระหว่างผลการประเมินการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองของนักเรียนกับที่ครูประจำชั้นเป็นผู้ประเมินโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. นักเรียนที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองต่างก็มีการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองในแต่ละด้านและโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 โดยนักเรียนที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงมีการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองสูงกว่านักเรียนที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองปานกลาง

2. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองในแต่ละด้านและโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนหญิงมีการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองสูงกว่านักเรียนชาย

3. นักเรียนที่มีระดับชั้นต่างกันมีการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองในแต่ละด้านและโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยในภาพรวมนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองสูงที่สุดรองลงมาคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ตามลำดับ

4. ไม่มีผลปฏิสัมพันธ์ของการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองที่เกิดจากการส่งผลร่วมกันของตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเองเพศและระดับชั้นแต่ประการใด

5. จากการเปรียบเทียบผลการวิจัยระหว่างการใช้ผลการประมาณค่าตนเองของนักเรียนและผลการประเมินของครูในตัวแปรความสามารถในการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองพบว่าผลการวิจัยในแต่ละประเด็นสอดคล้องกันในภาพรวม

สุภาวดี คำนาดี (2551) ศึกษาเรื่อง การวิจัยและพัฒนากระบวนการกำกับตนเองสำหรับการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์เพื่อพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง เจตคติและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แบ่งการวิจัยและพัฒนาออกเป็น 3 ระยะคือ ระยะที่ 1 ศึกษาเอกสารและศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน ระยะที่ 2 สร้างแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและตรวจสอบคุณภาพ และระยะที่ 3 ทดลองใช้แผนการจัดการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบกึ่งทดลอง กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง 40 คน และกลุ่มควบคุม 43 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองในวิชาคณิตศาสตร์ 2) แบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ 3) แผนการจัดการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อย่างปกติ และ 4) แบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนและแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนโดยครูผู้สอน สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ สถิติบรรยายและสถิติทดสอบ ONE-WAY ANOVA

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. กระบวนการจัดการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพในวิชาคณิตศาสตร์มีขั้นตอนในการเรียนรู้ 6 ขั้นตอน ได้แก่ การประเมินตนเอง การเลือกปัญหาและตั้งเป้าหมาย การหาแนวทางการแก้ปัญหา การควบคุมตนเองและบันทึกพฤติกรรม การแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง และการควบคุมตนเองและบันทึกพฤติกรรมต่อเนื่อง

2. นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองมีค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเอง เจตคติและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์สูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยกระบวนการกำกับตนเองในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. คะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเอง คะแนนเจตคติและคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

มณี ผ่านจันทร (2545) ได้ศึกษาการสร้างเสริมลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ของผู้เรียนระดับปฐมวัยด้วยกิจกรรมการเล่นพื้นบ้าน ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ หลังการทดลองผู้เรียนระดับปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านมีลักษณะที่พึงประสงค์มากกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้เรียนระดับปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านมีลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์มากกว่าผู้เรียนระดับปฐมวัยที่ไม่ได้รับการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า คะแนนความพร้อมพื้นฐานทางคณิตศาสตร์โดยเฉลี่ยรวมมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่เพิ่มขึ้นตลอดช่วงเวลา 6 สัปดาห์

จงรัก อ่วมมีเพียร (2547) ได้ศึกษาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสื่อประสม ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนระดับปฐมวัยที่ก่อนการจัดกิจกรรมและระหว่างการจัดกิจกรรมศิลปะสื่อประสมประกอบการเล่นแต่ละสัปดาห์ มีทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ โดยเฉลี่ยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงระหว่างช่วงสัปดาห์ พบว่า คะแนนทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์โดยเฉลี่ยรวมการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เพิ่มขึ้น

2. งานวิจัยต่างประเทศ

บาร์ - ทาล และคนอื่น ๆ (Bar- Tar; et al, 1982, p.396-402 อ้างถึงใน กรรณิการ์ โฆธารินทร์, 2545, น.10) ได้ศึกษาเชิงสังเกตพฤติกรรมความช่วยเหลือของเด็กปฐมวัย จำนวน 156 คน ที่มีอายุระหว่าง 1-3 ปี เด็กแต่ละคนได้รับการสังเกต 3 ครั้ง ๆ ละ 10 นาที ในระหว่างกิจกรรมการเล่นอิสระในการสังเกต ผู้สังเกตได้ลงรหัสพฤติกรรมความช่วยเหลือแต่ละอย่างของเด็กแสดงออกมา ไม่ว่าพฤติกรรมความช่วยเหลือนั้นจะเป็นพฤติกรรมที่เด็กได้แสดงออกมาจริง ๆ หรือแสดงออกมาในการเล่นแบบสร้างจินตนาการ ผลการวิจัยพบว่า โดยทั่วไปแล้ว การช่วยเหลือของเด็กไม่ได้เพิ่มขึ้นตามอายุ แต่เด็กจะแสดงพฤติกรรมความช่วยเหลือในสถานการณ์ที่เป็นการเล่นแบบสร้างจินตนาการน้อยลง และแสดงพฤติกรรมช่วยเหลือจริง ๆ ออกมามากขึ้น และเด็กช่วยเหลือเพื่อน ด้วยการปลอมใจ

ในสถานการณ์จริง ๆ แต่การช่วยเหลือด้วยการให้สิ่งของแก่เพื่อนในสถานการณ์จริงน้อยลงเมื่ออายุมากขึ้น

ซิมเมอร์แมนและคิทแซนตัส (Zimmerman and Kitsantas, 1997 อ้างถึงในภัทรภรณ์ สังข์ทอง, 2550, น.64) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการของรูปแบบการกำกับตนเองโดยเปลี่ยนจากเป้าหมายเชิงกระบวนการ (Process Goal) ไปสู่เป้าหมายเชิงผลลัพธ์ (Outcome Goal) ซึ่งผลของการตั้งเป้าหมายและการตรวจสอบตนเองในระหว่างการฝึกปฏิบัติกำกับตนเองซึ่งประกอบด้วยทักษะการเรียนรู้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาจำนวน 90 คน โดยมีสมมติฐานว่ากลุ่มตัวอย่างที่เปลี่ยนเป้าหมายเชิงกระบวนการไปเป็นเป้าหมายเชิงผลลัพธ์อย่างเหมาะสมตามพัฒนาการของการกำกับตนเองจะมีทักษะในการปลูกดอกสูงมีปฏิริยาพึงพอใจต่อตนเองมีการรับรู้ความสามารถของตนเองและสนใจในการปลูกดอกมากกว่ากลุ่มที่มีเป้าหมายเชิงกระบวนการหรือมีเป้าหมายเชิงผลลัพธ์อย่างเดียวผลการวิจัยครั้งนี้สนับสนุนการอธิบายพัฒนาการของการกำกับตนเองและยังชี้ให้เห็นว่าวิธีการตั้งเป้าหมายและการบันทึกความสำเร็จในระหว่างฝึกปฏิบัติด้วยตนเองส่งผลกระทบต่อทักษะการปลูกดอกและกระบวนการกำกับตนเองที่จะเกิดตามมาได้แก่ความสนใจในการปลูกดอกการรับรู้ความสามารถของตนเองและความเชื่อเกี่ยวกับการมีปฏิริยาต่อตนเอง

แอบลาร์ดและลิปส์ชูลท์ (Ablard and Lipschultz, 1998 อ้างถึงใน ภัทรภรณ์ สังข์ทอง, 2550, น.64) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองของนักเรียนที่มีความสำเร็จในการเรียนสูงตัวแปรที่นำมาศึกษาได้แก่การให้เหตุผลในระดับสูง (Advanced Reasoning) การมุ่งเป้าหมาย (Achievement Goals) และเพศกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 222 คน เป็นนักเรียนชาย 118 คนหญิง 104 คนในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนักเรียนที่ประสบความสำเร็จร้อยละ 97 ใช้กลยุทธ์การกำกับตนเองผลการวิจัยพบว่าการมุ่งเป้าหมายและเพศมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติส่วนการให้เหตุผลในระดับสูงไม่มีความสัมพันธ์กับการกำกับตนเองโดยที่นักเรียนมีการมุ่งเป้าหมายสูงขึ้นเมื่อมีการใช้กลยุทธ์กำกับตนเองและนักเรียนหญิงมีการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้โดยการกำกับตนเองมากกว่านักเรียนชาย

มอมีกัน (Mormighan, 1983, p.163 อ้างถึงใน คะนิงนิจ ชิงชนะ, 2547, น.24) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเล่นเชิงสังคม ภาษา และสภาพแวดล้อมทางการเล่นที่บ้านของเด็กปฐมวัยกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปฐมวัยที่มีอายุ 2 ขวบ 5 เดือน ถึง 5 ขวบ 5 เดือน และผู้ปกครอง 336 ครอบครัว ผลการศึกษาพบว่า เด็กชายและเด็กหญิงไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องของการเล่นหรือการพูด และพบว่าความซับซ้อนทางความเข้าใจในการเล่นตามลำพังขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่บ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

โรทไลน์ และเบรท (Rothlein and Brett, 1984, p.23 อ้างถึงในบุปผา พรหมสร, 2542, น.54) ได้ทำการสัมภาษณ์เด็กที่มีอายุ 2-6 ขวบ จำนวน 103 คน ผู้ปกครอง จำนวน 73 คนและครูเตรียมอนุบาลจำนวน 60 คน เกี่ยวกับการรับรู้ในการเล่น ผลการสัมภาษณ์ พบว่า เด็กชอบการเล่นละครกลางแจ้ง บล็อกและการวาดภาพ ผู้ปกครองส่วนมากมีความเห็นว่า การเล่นเป็นความสนุกสนาน และมีเวลาที่จะเล่นกับลูก ส่วนครูมีความเห็นว่า การเล่นคือ การเรียนรู้และการค้นพบ

วูด (Wood, 1977, p.48 อ้างถึงใน ทิพวรรณ คันธา, 2546, น.35) ได้ทำการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นที่ยอมรับทางสังคมกับการมีอำนาจในสังคมของเด็กอนุบาล โดยการสังเกตพฤติกรรมเด็กแต่ละคนในช่วงที่เด็กเลือกทำกิจกรรมด้วยตนเอง ส่วนพฤติกรรมการเป็นที่ยอมรับในสังคมคือ การเป็นผู้นำและผู้ตามในกลุ่มเพื่อน การแสดงความภาคภูมิใจต่อเพื่อน และการแสดงออกทั้งรักและเป็นศัตรูกับผู้ใหญ่ ส่วนพฤติกรรมที่ไม่มีความสัมพันธ์กันคือ การประจบผู้ใหญ่ให้เป็นที่ยอมรับ การใช้ผู้ใหญ่ให้เกิดกับอำนาจและการแข่งขันกับกลุ่มเพื่อน การสร้างสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนเป็นส่วนหนึ่งของความฉลาดทางอารมณ์ที่ผู้วิจัยศึกษา

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

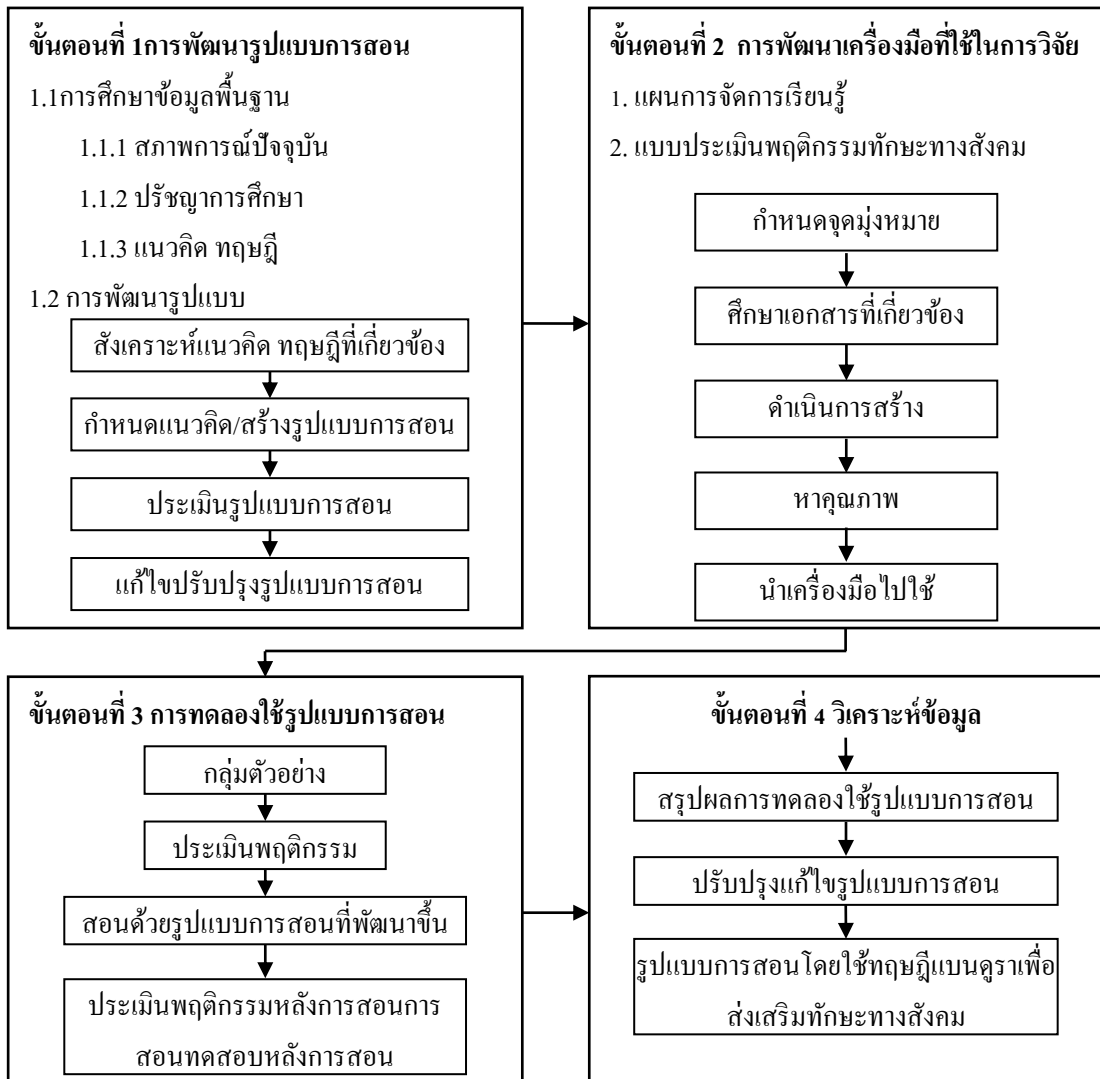
ในการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอน โดยใช้ทฤษฎีเบนคูราเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนโดยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการสอน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการสอน

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ภาพที่ 9 ขั้นตอนการพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีเบนคูราเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคม

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการสอน

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

1.1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน การดำเนินการจัดการศึกษา ปัญหาด้านการศึกษา แล้วระบุเป็นประเด็นที่ต้องพัฒนา

1.2 ศึกษาปรัชญาการศึกษา

1.3 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1) ทฤษฎีอัลเบิร์ต ไบแนล

2) ทักษะทางสังคม

3) การจัดการเรียนการสอน

4) หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

2. การพัฒนารูปแบบการสอน โดยใช้ทฤษฎีไบแนลเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 การสังเคราะห์ปรัชญาการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้อง ทำให้ได้กรอบแนวคิดที่นำไปสู่การพัฒนารูปแบบการสอน ได้แก่

1) กรอบแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการส่งเสริมทักษะทางสังคม

2) กรอบแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีไบแนล เพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย

2.2 การกำหนดแนวคิดและสร้างรูปแบบการสอน ผู้วิจัยได้นำมาพัฒนาเป็นรูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคม

รูปแบบการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นได้ประยุกต์แนวความคิดตามรูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีไบแนล เพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย ได้ออกแบบขั้นตอนกระบวนการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นกระตุ้นความสนใจใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนจะใช้กิจกรรมในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในสิ่งที่จะเรียนรู้ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้สอนจัดขึ้น โดยเน้นใช้สื่อการเรียนรู้ที่เป็นสิ่งที่อยู่รอบตัวผู้เรียน เช่น คำคล้องจอง ปริศนาคำทายเกมปิดตามกถิน นิทานมกถิน การฟังจากเสียง และการใช้เพลงผลไม้ไทยเป็นต้น

ขั้นที่ 2 ขั้นเรียนรู้สู่การปฏิบัติ หมายถึง ขั้นตอนที่ครูผู้สอนต้องถ่ายทอดความรู้และเนื้อหาสาระให้แก่ผู้เรียน โดยเน้นให้เห็นถึงลักษณะสำคัญของสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์เดิมของนักเรียน มาใช้เป็นฐานในการอธิบายความรู้หรือประสบการณ์ใหม่ที่เกิดขึ้น ผู้สอนสามารถใช้เทคนิคเกมการศึกษาและสื่อธรรมชาติเข้ามาเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

และทักษะด้านการจำแนกความเหมือนหรือแตกต่าง รวมไปถึงสามารถเปรียบเทียบสิ่งที่เรียนรู้จากสื่อธรรมชาติได้อย่างถูกต้อง ผ่านกระบวนการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ในการช่วยจดจำผ่านกิจกรรมแผ่นเกม จนสามารถบรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เมื่อผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ถูกต้องจนสามารถปฏิบัติทักษะต่าง ๆ ตามที่ผู้สอนได้ถ่ายทอดแล้วนั้น ผู้สอนควรให้โอกาสแก่ผู้เรียนได้ฝึกฝนและเรียนรู้อย่างอิสระ เพื่อให้เกิดเป็นการเรียนรู้แบบยั่งยืนและสามารถปฏิบัติทักษะนั้นได้ด้วยความชำนาญ

ขั้นที่ 4 ยืนยันความรู้ ขั้นตอนนี้เป็นขั้นพิสูจน์ให้ผู้สอนได้เห็นถึงกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ว่าผู้เรียนสามารถตอบสนองต่อสิ่งที่เรียนรู้มาน้อยเพียงใด บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่ได้ตั้งไว้หรือไม่ โดยทั้งนี้ ผู้สอนอาจใช้ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของผู้เรียนมาเป็นเครื่องมือยืนยันความรู้ได้อีกทางหนึ่ง ได้แก่ ผู้เรียนสามารถที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้เนื้อหาสาระที่เรียนมากับเพื่อนในกลุ่มเดียวกัน หรือเพื่อนต่างกลุ่มได้ อันจะเป็นแนวทางในการนำผลที่ได้จากการเรียนรู้ของผู้เรียนไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมตามวัย

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

พัฒนารูปแบบการเรียนการสอน โดยใช้ทฤษฎีเบนคูราเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

1. การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้เป็นเครื่องมือแนวทางที่ช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้และจุดหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยมีองค์ประกอบในแผนการสอน ดังนี้

1. เรื่อง เวลา ชั่วโมง
2. สาระสำคัญ
3. จุดประสงค์การเรียนรู้
4. สาระการเรียนรู้
5. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ

ขั้นที่ 2 เรียนรู้สู่การปฏิบัติ

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

ขั้นที่ 4 ยืนยันความรู้

6. คุณธรรมจริยธรรมที่ต้องการเน้น
7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้
8. การวัดและการประเมินผล
9. บันทึกหลังการสอน

ในการสร้างแผนการสอนผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลและสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การวัดและประเมินการพัฒนาการทักษะเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคม แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านทักษะทางสังคม ทฤษฎีของนักการศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีเบนคูรา และทฤษฎีการเรียนการสอน วิธีการส่งเสริมทักษะทางสังคมจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. กำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ และลักษณะของทักษะทางสังคมให้เหมาะสมกับนักเรียน ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 โดยผู้วิจัย สร้างใบกิจกรรม ใบความรู้ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้
4. นำเนื้อหาจากการวิเคราะห์ทั้งหมดมาเขียนแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 10 แผน ซึ่งมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนที่ได้พัฒนาขึ้น 4 ขั้นตอน ในแต่ละแผนจะมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่แตกต่างกันตามลักษณะเนื้อหาของทักษะทางสังคมดังนี้

- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การสังเกตรายละเอียด และการจำแนกเมล็ดถั่วชนิดต่าง ๆ
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การสังเกตรายละเอียด และการจัดกลุ่มเมล็ดพืชชนิดต่าง ๆ
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การสังเกตความเหมือน - ความต่าง และการเรียงลำดับขนาด เปลือกหอยเล็ก - ใหญ่
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การเรียงลำดับสั้น- ยาว ของพวงมาลัยใบดอกแก้ว และการเปรียบเทียบขนาดแท่งไม้สั้นยาว
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การสังเกตความเหมือน - ความต่างของใบไม้ และการสังเกตใบไม้ส่วนที่หายไป
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 การเรียงลำดับขนาดของใบไม้ และการเรียงลำดับการบานของดอกไม้
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 การจัดกลุ่มก้อนหิน และการเปรียบเทียบน้ำหนักก้อนหิน
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 การสังเกตภาพแผ่นหลักและภาพแผ่นย่อย
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 การจัดหมวดหมู่เมล็ดพืชกับสัญลักษณ์
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 การต่อชิ้นส่วนให้สมบูรณ์

5. นำแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมดไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความเหมาะสม
6. นำข้อมูลที่ตรวจสอบพิจารณา โดยผู้เชี่ยวชาญมาแก้ไขปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้

2. การสร้างแบบประเมินพฤติกรรมทักษะทางสังคม

แบบประเมินพฤติกรรมทักษะทางสังคมสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นแบบมาตราส่วนค่าโดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบประเมินพฤติกรรมทักษะทางสังคมสำหรับเด็กปฐมวัย
2. ศึกษาหลักเกณฑ์ในการสร้างแบบประเมินพฤติกรรม เทคนิคการเขียนแบบประจําเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
3. กำหนดเนื้อหาและจุดประสงค์ในการประเมินพฤติกรรม และพิจารณากำหนดน้ำหนักของแบบประเมินเพื่อกำหนดอัตราส่วนของแบบประเมิน
4. สร้างแบบประเมินทักษะทางสังคม โดยมีจุดมุ่งหมายในการวัดความสามารถด้านทักษะทางสังคม การแสดงออกทางอารมณ์ความไวในการรับรู้อารมณ์บุคคลอื่น การควบคุมทางอารมณ์ของตนเอง การแสดงออกทางสังคมความไวในการรับรู้ทางสังคม การควบคุมทางสังคมเป็นชนิดมาตราส่วนค่า 3 ระดับดังนี้

1. เกณฑ์การประเมินการแสดงออกทางอารมณ์ มีคะแนน 3 ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ 3 หมายถึง	ดี
ระดับคุณภาพ 2 หมายถึง	พอใช้
ระดับคุณภาพ 1 หมายถึง	ควรปรับปรุง
2. เกณฑ์การประเมินความไวในการรับรู้อารมณ์บุคคลอื่น มีคะแนน 3 ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ 3 หมายถึง	ดี
ระดับคุณภาพ 2 หมายถึง	พอใช้
ระดับคุณภาพ 1 หมายถึง	ควรปรับปรุง
3. เกณฑ์การประเมินการควบคุมทางอารมณ์ของตนเอง มีคะแนน 3 ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ 3 หมายถึง	ดี
ระดับคุณภาพ 2 หมายถึง	พอใช้
ระดับคุณภาพ 1 หมายถึง	ควรปรับปรุง
4. เกณฑ์การประเมินการแสดงออกทางสังคม มีคะแนน 3 ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ 3 หมายถึง	ดี
ระดับคุณภาพ 2 หมายถึง	พอใช้

ระดับคุณภาพ 1 หมายถึง ควรปรับปรุง

5. เกณฑ์การประเมินความไวในการรับรู้ทางสังคม มีคะแนน 3 ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ 3 หมายถึง ดี

ระดับคุณภาพ 2 หมายถึง พอใช้

ระดับคุณภาพ 1 หมายถึง ควรปรับปรุง

6. เกณฑ์การประเมินการควบคุมทางสังคม มีคะแนน 3 ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ 3 หมายถึง ดี

ระดับคุณภาพ 2 หมายถึง พอใช้

ระดับคุณภาพ 1 หมายถึง ควรปรับปรุง

5. นำแบบประเมินพฤติกรรมที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความสอดคล้องกับความสามารถด้านทักษะทางสังคม ด้านการสังเกต การเลียนแบบ การแสดงความคิดเห็น การทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

6. นำแบบประเมินพฤติกรรมที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องทางภาษา ลักษณะการใช้คำถาม ความสอดคล้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ต้องการวัด และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบประเมินแต่ละข้อวัดตรงตามที่กำหนดหรือไม่เพื่อแก้ไขปรับปรุง

7. จัดพิมพ์แบบประเมินพฤติกรรมวัดความสามารถทักษะทางสังคมที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วเป็นแบบประเมินมาตรฐานค่า 3 ระดับ เพื่อใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างสำหรับการทำวิจัยต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการสอน

การนำรูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคม สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 ไปทดลองการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีรายละเอียดในการดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร นักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนราชวินิตประถมบางแค เขตบางแค กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 4 ห้องเรียน 152 คน

กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนราชวินิตประถมบางแค เขตบางแคกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1 ห้องเรียน 38 คนโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมจำนวน 10 แผน เวลา 10 ชั่วโมง
2. แบบประเมินทักษะทางสังคม

3. การดำเนินการทดลอง

3.1 แบบแผนที่ใช้ในการทดลอง

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนเรียนและสอบหลังเรียน (One –Group Pretest –Posttest Design) (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ, 2543, น.216) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
E	T ₁	X	T ₂

E แทน กลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยการใช้ทฤษฎีเบนคูรา
 T₁ แทน การประเมินพฤติกรรมก่อนเรียน
 T₂ แทน การประเมินหลังเรียน
 X แทน การสอนโดยใช้ทฤษฎีเบนคูรา

3.2 การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการทดลองการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอน เพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมดังนี้

1. ประเมินพฤติกรรมความสามารถด้านทักษะสังคมของนักเรียนก่อนได้รับการสอนตามรูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านทักษะทางสังคม (Pretest)
2. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมที่พัฒนาขึ้น
3. ประเมินทักษะทางสังคมของนักเรียนหลังได้รับการสอนตามรูปแบบการสอน เพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคม (Posttest)

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. การเปรียบเทียบความสามารถทักษะทางสังคมของผู้เรียนก่อนและ

หลังทดลองโดยใช้สถิติที (t-test for dependent sample) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2550, น.201)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอน โดยใช้ทฤษฎีเบนจามินเพอส์เพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาใช้รูปแบบการสอน

ตอนที่ 2 ผลการทดลองใช้รูปแบบการสอน

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาใช้รูปแบบการสอน

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและบริบทของการจัดการศึกษา

ปัจจุบันความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีพัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยองค์รวม คือพัฒนาผู้เรียนให้ครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาที่เหมาะสมตามวัย เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมที่จะเรียนรู้และสร้างทักษะพื้นฐานของชีวิตในอนาคตให้เกิดการพัฒนาไปสู่การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, น.26) การจัดระบบการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยนอกจากผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาครบทั้ง 4 ด้านแล้ว ผู้เรียนยังควรได้รับการส่งเสริมและปลูกฝังด้านคุณธรรม จริยธรรม และมีความพร้อมในการเข้าเรียนต่อในระดับชั้นประถมศึกษา (แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (2545-2549) พัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กก่อนวัยเรียนเป็นรากฐานที่สำคัญ การจัดสิ่งแวดล้อมให้กับผู้เรียนจึงจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สัมผัสและคุ้นเคยกับสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่ถาวรและทำให้เด็กเจริญเติบโตขึ้นเป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ มีความมั่นใจในตนเอง รู้จักการประดิษฐ์คิดค้น แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา, 2536, น.42) ถ้าผู้เรียนได้รับการฝึกเตรียมความพร้อมทางทักษะทางสังคมตั้งแต่เริ่มเรียนแล้ว ก็สามารถนำความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาของตนเองและสังคมได้ในอนาคตต่อไป ทักษะทางสังคมมีความสำคัญมากสำหรับเด็กวัย 3-6 ปี เพราะการจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีจะต้องได้รับการปลูกฝังตั้งแต่ช่วงวัย 3-6 ปี เด็กที่ได้รับการพัฒนาและมีทักษะทางอารมณ์และสังคมที่มั่นคงจะเป็นคนที่ประสบความสำเร็จในชีวิตได้ พ่อแม่และคนในครอบครัว จึงช่วยกันพัฒนาให้เด็ก มีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้จักควบคุมตนเองและรู้จักวิธีสร้างเพื่อน และการอยู่ในสังคมได้อย่างดี มีมารยาท รู้จักกฎระเบียบวินัย และที่สำคัญต้องรู้จักแบ่งปัน

(สุชา จันทร์เอม, 2540, น.50) จากการทดสอบวัดความสามารถทักษะทางสังคมในระดับชั้นปฐมวัย โรงเรียนราชวินิตประถมบางแค เขตบางแค ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 38 คน มีทักษะทางสังคม

ผู้เรียนมีทักษะทางสังคมการแสดงออกทางอารมณ์ ความไวในการรับรู้อารมณ์บุคคลอื่น การควบคุมทางอารมณ์ของตนเอง การแสดงออกทางสังคม ความไวในการรับรู้ทางสังคม การควบคุมทางสังคมพบว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 62.33 และจากการตรวจสอบคะแนนเป็นรายบุคคล พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ไม่ผ่านเกณฑ์คะแนนตามที่กำหนด (วิชาการ โรงเรียนราชวินิตประถมบางแค, 2557, น.19) ดังนั้นประเด็นปัญหาที่ต้องการพัฒนาคือ การพัฒนารูปแบบการสอนที่จะช่วยส่งเสริมทักษะทางสังคมเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถคิด ลงมือปฏิบัติ และแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง

2. ผลการศึกษาปรัชญาการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสอน

ปรัชญาการศึกษา แนวคิด และทฤษฎีเป็นแนวทางสำคัญในการจัดการศึกษา ในที่นี้ผู้วิจัยได้เลือกแนวคิดตามปรัชญาพิพัฒน์นิยม ปรัชญาปฏิรูปนิยม แนวคิดทฤษฎีพัฒนาการทางทักษะทางสังคมของเบนจามินจอร์จการศึกษากิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนแบบบูรณาการทางตรง และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการส่งเสริมทักษะทางสังคมคือการแสดงออกทางอารมณ์ ความไวในการรับรู้อารมณ์บุคคลอื่น การควบคุมทางอารมณ์ของตนเอง การแสดงออกทางสังคมความไวในการรับรู้ทางสังคม การควบคุมทางสังคมสืบเนื่องจากเป็นแนวคิดพื้นฐานมีแนวทางการจัดการศึกษาสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและประเด็นที่ต้องการพัฒนา

3. การสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดเป็นรูปแบบการสอน โดยใช้ทฤษฎีแบบดูราเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย

ข้อมูลพื้นฐานแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	องค์ประกอบของรูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีแบบดูราเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย
<p>1. ปรัชญาพัฒนานิยม</p> <p>การจัดการศึกษามุ่งพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนสามารถลงมือปฏิบัติจริง โดยมีครูเป็นผู้แนะแนวทางและสร้างบรรยากาศที่เป็นประชาธิปไตยให้กับผู้เรียน</p> <p>2. ปรัชญาปฏิรูปนิยม</p> <p>การจัดการศึกษามุ่งพัฒนาสังคมประชาธิปไตยอย่างแท้จริง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผู้เรียนเรียนรู้ด้วยการลงมือกระทำด้วยตนเอง ครูมีหน้าที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์ด้วยเทคนิคต่าง ๆ เพื่อนำความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาของสังคม</p> <p>3. ทฤษฎีตามแนวคิดแบบดูรา</p> <p>การให้การศึกษแบบองค์รวมเพื่อพัฒนาเด็กตามวัยความสามารถของตนเองในการประกอบกิจกรรมที่กำหนดภายใต้สถานการณ์ที่จำเพาะได้ผสมผสานการเรียนรู้ทางสังคมเข้ากับพฤติกรรมที่เกิดจากความรู้ความเข้าใจกับการปรับตัวเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภายในโดยไม่จำเป็นต้องมีการแสดงออกแต่การได้มาซึ่งความรู้ใหม่ ๆ ก็ถือว่าการเรียนรู้ได้เกิดขึ้นแล้วและการแสดงออกของพฤติกรรมจะสะท้อนให้เห็นการเรียนรู้และการรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทางความคิดและเป็นตัวเชื่อมระหว่างความรู้ และการกระทำมีบทบาทสำคัญในการเป็นศูนย์กลางทางจิตใจและก่อให้เกิดความรู้ดีกว่า</p>	<p>1. รูปแบบการสอนนี้พัฒนาขึ้นมาจาก แนวความคิดและรูปแบบการสอนตามทฤษฎีแบบดูรากับรูปแบบการสอนแบบบูรณาการ หลักการของทฤษฎีแบบบูรณาการ เป็นการสอนโดยมุ่งเน้นการให้ความรู้ที่ลึกซึ้งช่วยให้ผู้เรียนรู้ดีกว่ามีบทบาทในการเรียน ทำให้ผู้เรียนมีความตั้งใจในการเรียนรู้และช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน การเรียนการสอนจัดสาระและวิธีการให้ผู้เรียนอย่างดีทั้งด้านเนื้อหา ความรู้และการให้ผู้เรียนใช้เวลาเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนด้านการแสดงออกทางอารมณ์ ความไวในการรับรู้ อารมณ์บุคคลอื่น การควบคุมทางอารมณ์ของตนเอง การแสดงออกทางสังคม ความไวในการรับรู้ทางสังคม การควบคุมทางสังคม ผู้เรียนมีใจจดจ่อกับสิ่งที่เรียนและช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน</p>

<p>ข้อมูลพื้นฐานแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>องค์ประกอบของรูปแบบการสอน โดยใช้ทฤษฎีเบนจามินเพื่อส่งเสริม ทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย</p>
<p>"นั้นทำได้" เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่าง อิสระ สนุกสนานต่อการเรียนรู้ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมี ความสนใจกับกิจกรรมการเรียนรู้มากยิ่งขึ้นจนบรรลุผล การเรียนรู้ที่คาดหวังได้เป็นอย่างดี</p>	
<p>1. บริบทการจัดการศึกษา การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐานการบอมนเลี้ยงดูการส่งเสริมกระบวนการ เรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามศักยภาพ ของเด็กแต่ละคนภายใต้บริบทของสังคมและวัฒนธรรมที่ เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเชื่อมั่นให้ความไว้วางใจ และความเข้าใจของบุคคลรอบข้าง เพื่อสร้างบุคลิกภาพ พื้นฐานซึ่งเอื้อไปสู่ความเป็นมนุษย์</p> <p>2. แนวคิดปฐมวัย พัฒนาการของมนุษย์เป็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงปริมาณ และคุณภาพ พัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาจะมีความสัมพันธ์และพัฒนาอย่าง ต่อเนื่องเป็นลำดับขั้นตอนไปพร้อมๆกันทุกด้าน เด็กแต่ละ คนจะเติบโตและมีลักษณะพัฒนาการแตกต่างกันไปตาม วัยเริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึงอายุ 5 ปี</p>	<p>2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะทาง สังคม</p>
	<p>3. กระบวนการเรียนการสอน ของรูปแบบ จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่ เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้รวบรวมองค์ ความรู้ สร้างและออกแบบกิจกรรม กระบวนการเรียนการสอนที่มี ขั้นตอนสอดคล้องตามรูปแบบของ ทฤษฎีเบนจามิน โดยยึดรูปแบบ</p>

<p>ข้อมูลพื้นฐานแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>องค์ประกอบของรูปแบบการสอน โดยใช้ทฤษฎีเบนจามินเพื่อส่งเสริม ทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย</p>
	<p>กระบวนการทั้ง 4 ชั้น ได้แก่</p> <p>ชั้นที่ 1 ชั้นกระตุ้นความสนใจใฝ่ รู้ของผู้เรียนซึ่งขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอน ที่ผู้สอนต้องใช้กิจกรรมในการ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจใน สิ่งที่จะเรียนรู้ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ที่ ผู้สอนจัดขึ้น โดยเน้นใช้สื่อการ เรียนรู้ที่เป็นสิ่งที่อยู่รอบตัวผู้เรียน เช่นการฝึกคิดคำคล้องจองการเล่น เกมปริศนาคำทายการนิทานเกมปิด ตาดมกลิ่นการฟังจากเสียงและการ ใช้บทเพลงเด็ก ได้แก่ เพลงผลไม้ ไทย เป็นต้น</p> <p>ชั้นที่ 2 การเรียนรู้สู่การปฏิบัติ หมายถึงเป็นขั้นที่ครูผู้สอนนำเสนอ เนื้อหาสาระที่จะเรียนรู้ให้ผู้เรียนเห็น ลักษณะสำคัญของสิ่งที่เรียนรู้ได้ อย่างชัดเจนผ่านสื่อธรรมชาติและ เกมการศึกษาโดยผู้เรียนจะใช้ความรู้ จากประสบการณ์เดิมเป็นฐานในการ อธิบายความรู้หรือประสบการณ์ที่ เกิดขึ้นใหม่ เช่น การสังเกตความ เหมือน ความต่างใบไม้จากของจริง ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และทักษะ ด้านการจำแนกความเหมือนหรือ แตกต่าง รวมไปถึงสามารถ เปรียบเทียบสิ่งที่เรียนรู้</p>

ข้อมูลพื้นฐานแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	องค์ประกอบของรูปแบบการสอน โดยใช้ทฤษฎีเบนจามินเพื่อส่งเสริม ทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย
	<p>จากสื่อธรรมชาติได้อย่างถูกต้องผ่านกระบวนการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ในการช่วยจดจำผ่านกิจกรรมแผ่นเกม จนสามารถบรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้</p> <p>ขั้นที่ 3 การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง หมายถึงเป็นขั้นที่ครูผู้สอนพบว่าผู้เรียนสามารถปฏิบัติตามได้ถูกต้องแล้ว ควรปล่อยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และทำอย่างอิสระเพื่อให้เกิดความชำนาญ</p> <p>ขั้นที่ 4 ยืนยันความรู้ หมายถึงเป็นขั้นที่ผู้เรียนแสดงความสามารถตอบสนองต่อสิ่งที่เรียนรู้ เพื่อให้ทราบว่าตนเองสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้มากน้อยเพียงใดสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากเพื่อนในกลุ่ม จากเพื่อนกลุ่มอื่นแล้วยังทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และเป็นแนวทางในการนำผลที่ได้จากการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เหมาะสมตามวัย</p>

4. รูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีเบนจามินเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย

ทฤษฎี/หลักการ/แนวคิดของรูปแบบ

รูปแบบการสอนนี้พัฒนาขึ้นมาจาก แนวความคิดและรูปแบบการสอนตามทฤษฎีเบนจามินกับรูปแบบการสอนแบบบูรณาการ หลักการของทฤษฎีแบบบูรณาการ เป็นการสอนโดยมุ่งเน้นการให้ความรู้ที่ลึกซึ้งซึ่งช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกว่ามีบทบาทในการเรียน ทำให้ผู้เรียนมีความตั้งใจในการเรียนรู้และช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน การเรียนการสอนจัดสาระและวิธีการให้ผู้เรียนอย่างดีทั้งด้านเนื้อหา ความรู้ และการให้ผู้เรียนใช้เวลาเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนด้านการแสดงออกทางอารมณ์ ความไวในการรับรู้อารมณ์บุคคลอื่น การควบคุมทางอารมณ์ของตนเอง การแสดงออกทางสังคม ความไวในการรับรู้ทางสังคม การควบคุมทางสังคม ผู้เรียนมีใจจดจ่อกับสิ่งที่เรียนและช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน

วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะทางสังคม

กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ออกแบบขั้นตอนกระบวนการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีเบนจามิน 4 ขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 ขั้นกระตุ้นความสนใจ หมายถึง ขั้นที่ครูผู้สอนนำเทคนิควิธีการมากระตุ้นและดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เป็นการช่วยให้ผู้เรียนสามารถตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมที่จะเรียนรู้ได้ดี โดยนำเอาสื่อ ตัวแบบมาประกอบการจัดกิจกรรม เช่น การแสดงละครบทบาทสมมุติ สถานการณ์จำลอง เกมกลางแจ้ง เป็นต้น

3.3.2 ขั้นเรียนรู้สู่การปฏิบัติ หมายถึง ขั้นที่ครูผู้สอนนำเสนอเนื้อหาสาระที่จะเรียนรู้ให้ผู้เรียนเห็นลักษณะสำคัญของตัวแบบจากสภาพแวดล้อมผ่านสื่อการแสดงบทบาทสมมุติ สถานการณ์จำลอง เกมกลางแจ้งที่จะเรียนรู้ได้ชัดเจน โดยผู้เรียนจะใช้ความรู้จากประสบการณ์เดิมเป็นฐานในการแสดงพฤติกรรมหรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นใหม่ เช่น การเลียนแบบพฤติกรรม การเสริมแรง ปฏิกริยาการตอบสนอง ซึ่งผู้เรียนการสังเกตสภาพแวดล้อมทางสังคม โดยสามารถปรับพฤติกรรมให้เหมาะสมในการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น

3.3.3 ขั้นการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง หมายถึง ขั้นที่ครูผู้สอนพบว่าผู้เรียนสามารถปฏิบัติอย่างต่อเนื่องตามความเหมาะสมและปล่อยให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้และปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความ

ชำนานู

3.3.4 ขั้นยืนยันความรู้ หมายถึง ขั้นที่ผู้เรียนแสดงความสามารถตอบสนองต่อสิ่งที่เรียนรู้ เพื่อให้ทราบว่าตนเองสามารถแสดงพฤติกรรมอย่างเหมาะสมต่อสภาพแวดล้อมจากเพื่อนในกลุ่ม จากเพื่อนกลุ่มอื่น แล้วยังทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนรู้ตามรูปแบบ

ผู้เรียนมีทักษะทักษะทางสังคมการแสดงออกทางอารมณ์ ความไวในการรับรู้อารมณ์บุคคลอื่น การควบคุมทางอารมณ์ของตนเอง การแสดงออกทางสังคม ความไวในการรับรู้ทางสังคม การควบคุมทางสังคม

ตอนที่ 2 ผลการทดลองใช้รูปแบบการสอน

การทดลองใช้รูปแบบการสอน โดยใช้ทฤษฎีเบนคูราเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนเด็กปฐมวัยดำเนินการ โดยนำการจัดกระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบการสอนที่สร้างขึ้นไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 เพื่อประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการสอน โดยใช้ทฤษฎีเบนคูราได้รับการเรียนรู้จากรูปแบบการสอนปรากฏผลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบทักษะทางสังคมก่อนและหลังทดลองใช้รูปแบบการสอน

การทดสอบ	<i>N</i>	\bar{X}	<i>S.D.</i>	ΣD	<i>t</i>
ก่อนทดลอง	38	1.18	0.69		
หลังทดลอง	38	3.79	0.41	99	32.43 **

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่าทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 1.18 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*S.D.*) เท่ากับ 0.69 หลังเรียนมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.79 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*S.D.*) เท่ากับ 0.41

จะเห็นได้ว่าการพัฒนารูปแบบการสอน โดยใช้ทฤษฎีเบนคูราเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

พฤติกรรมการเรียนรู้

จากการดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอน โดยใช้ทฤษฎีเบนคูราเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้สังเกตและบันทึกพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยแยกเป็นขั้นตอนตามกระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบการสอน ตามแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 10 แผน ดังนี้

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 1 เรื่องสังเกตรายละเอียดของเมล็ดถั่ว และการจำแนกเมล็ดถั่วชนิดต่าง ๆ

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ

ขั้นตอนนี้ นักเรียนแสดงท่าทางประกอบการร้องเพลง โดยแยกถั่วชนิดต่างๆ ผู้สอนเป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจที่จะเรียนรู้และใช้วิธีการดึงดูดให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมด้วยเทคนิค เช่น การฝึกคิดคำคล้องจอง การเล่นเกมปริศนาคำทาย การนิทาน เกมปิดตามกลิ้ง การฟังจากเสียง และการใช้บทเพลงเด็ก ได้แก่ เพลงผลไม้ไทย เป็นต้น เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะและกระบวนการรับรู้ สามารถเรียนรู้ตามวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการจัดกิจกรรม พบว่า เทคนิคการเล่านิทานประกอบหุ่นมือเรื่องผลไม้แสนอร่อยการนำร้องเพลงกึ่ง ก้านใบ เพลงพรวนดิน หรือการให้ผู้เรียนฟังเสียงการเขย่าเมล็ดพืช สามารถดึงดูดให้นักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่สนใจ ไม่ให้ความร่วมมือ หรือไม่อยากเรียนรู้ก่อนเริ่มกิจกรรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง จนกลายเป็นนักเรียนที่มีความกระตือรือร้น ให้ความสนใจและอยากมีส่วนร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันของห้อง

ขั้นที่ 2 เรียนรู้สู่การปฏิบัติ

ขั้นตอนนี้ นักเรียนต้องช่วยกันทำกิจกรรมคัดแยกเมล็ดถั่วที่เป็นชนิดเดียวกันไว้ในถาดใบเดียวกัน

ผลการจัดกิจกรรม พบว่า เมื่อผู้วิจัยเสริมแรง ให้กำลังใจ และอธิบายเพิ่มเติม นักเรียนส่วนใหญ่ที่ไม่มี ความมั่นใจและไม่สามารถคัดแยกเมล็ดถั่วได้ กลับมีความมั่นใจใน สามารถคัดแยกเมล็ดถั่วได้อย่างถูกต้อง และร่วมกิจกรรมด้วยความสนุกสนานมากยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนนี้ นักเรียนที่ได้เรียนรู้แล้ว มีความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ ได้ลงมือทำด้วยตนเองหลายครั้งอย่างอิสระ เพื่อเกิดความเข้าใจใน ในการจำแนกเมล็ดถั่วมากยิ่งขึ้น

ผลการจัดกิจกรรม พบว่าก่อนการจัดกิจกรรมนักเรียนส่วนมากขาดความมั่นใจในการทำกิจกรรม ไม่อยากเล่นเกมการศึกษา เล่นไม่ถูกต้อง ไม่กล้าพูด เมื่อผู้วิจัยได้พัฒนานักเรียนด้วยการอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับความแตกต่างของเมล็ดถั่ว และฝึกปฏิบัติอย่างอิสระหลายๆ ครั้งทำให้

นักเรียนเกิดความมั่นใจในตนเองมากขึ้น กล้าคิด กล้าพูด กล้าตัดสินใจได้ด้วยตนเอง ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และเกิดองค์ความรู้ใหม่เพิ่มขึ้นและจำแนกเมล็ดถั่วได้ถูกต้องแม่นยำมากขึ้น

ขั้นที่ 4 ยืนยันความรู้

ขั้นตอนนี้ นักเรียนแต่ละกลุ่ม นำเสนอชื่อ เมล็ดถั่ว และบอกสิ่งที่ได้เรียนรู้ได้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ ร่วมแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนทุกคนได้อย่างเข้าใจ

ผลการจัดกิจกรรม พบว่าหลังจากนักเรียนฟังครูอธิบายสามารถสังเกตรายละเอียดของเมล็ดถั่ว และการจำแนกเมล็ดถั่วตามสี จำนวน ชนิดเดียวกัน ได้อย่างถูกต้อง และรู้จักการรอคอยตามลำดับก่อน หลังขณะร่วมเล่นเกมการศึกษา ขอมรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น มีน้ำใจรู้จักการแบ่งปัน เมื่อได้ขินสัญญาณบอกหมดเวลานักเรียนร่วมกันเก็บของได้เรียบร้อย นักเรียนทุกคนกล้าแสดงออก มีความมั่นใจในตนเอง ภาควุมใจในผลงานของตนเองและผู้อื่น

แผนการจัดประสบการณ์ 2 เรื่อง สังเกตรายละเอียด และการจัดกลุ่มเมล็ดพืชชนิดต่าง ๆ

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ

ขั้นตอนนี้ นักเรียนเลือกบล็อกลีและเข้ากลุ่มตามสีของตนเอง

ผลการจัดกิจกรรม พบว่านักเรียนบางส่วนที่ไม่มีความสนใจ ไม่ให้ความร่วมมือในการร่วมทำกิจกรรม ไม่อยากเรียนรู้ในช่วงเริ่มแรก เมื่อผู้วิจัยได้ เล่านิทานประกอบหุ่นมือเรื่องผลไม้แสนอร่อย ร้องเพลงพรวนดิน เพลงกิ้ง ก้าน ไบ และแก้ไขด้วยเทคนิควิธีการดังกล่าวผลปรากฏว่านักเรียนทุกคนมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม มีความกระตือรือร้น อยากมีส่วนร่วม ดิ้นเต้นให้ความสนใจ ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นอย่างดี

ขั้นที่ 2 เรียนรู้สู่การปฏิบัติ

ขั้นตอนนี้ นักเรียนต้องช่วยกันแยกเมล็ด ชนิดเดียวกัน ไว้ในถาดเดียวกัน

ผลการจัดกิจกรรม พบว่าก่อนการจัดกิจกรรมนักเรียนส่วนใหญ่ ยังไม่สามารถแยกเมล็ดถั่วชนิดเดียวกันได้ เมื่อผู้วิจัยเสริมแรง ให้กำลังใจ อธิบายเพิ่มเติมนักเรียนจึงมีความมั่นใจและร่วมกิจกรรมมากยิ่งขึ้น ทำให้นักเรียนแยกเมล็ดถั่วได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนนี้ ครูแนะนำวิธีการเล่นเกมชุดใหม่และสาธิตการเล่นตามกติกา

ผลการจัดกิจกรรม พบว่าก่อนการจัดกิจกรรมนักเรียนส่วนใหญ่ ยังเล่นเกมจัดกลุ่มเมล็ดพันธุ์พืชได้ไม่ถูกต้องผู้วิจัยได้พัฒนานักเรียนด้วยการอธิบายวิธีการเล่นเกมเพิ่มเติมและให้นักเรียนฝึกปฏิบัติอย่างอิสระหลายๆ ครั้งทำให้จึงเล่นเกมจัดกลุ่มเมล็ดพันธุ์พืชได้ถูกต้องแม่นยำมากขึ้น

ขั้นที่ 4 ยืนยันความรู้

ขั้นตอนนี้ ครูและนักเรียนร่วมสนทนาและตรวจสอบความถูกต้องของเมล็ดพันธุ์พืช

ผลการจัดกิจกรรม พบว่าหลังจากนักเรียนร่วมกันสนทนาและตรวจสอบความถูกต้องของ เมล็ดพันธุ์พืชและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ยอมรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น นักเรียนทำได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 3 การสังเกตความเหมือน - ความต่างและการเรียงลำดับขนาด เปลือกหอยเล็ก - ใหญ่

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ

ขั้นตอนนี้ นักเรียนทำท่าทางประกอบเพลงทะเลแสนงาม โดยครูถามว่ามีสัตว์ชนิดใดใน เนื้อเพลง

ผลการจัดกิจกรรม พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ ให้ความสนใจขณะร่วมกิจกรรมดี

ขั้นที่ 2 เรียนรู้สู่การปฏิบัติ

ขั้นตอนนี้ นักเรียนต้องช่วยกันแยกเปลือกหอยใส่ถาดละ 1 ชนิดเดียวกันไว้ในถาดเดียวกัน

ผลการจัดกิจกรรม พบว่าก่อนการจัดกิจกรรมนักเรียนส่วนใหญ่ ยังไม่สามารถแยกเปลือกหอยชนิดเดียวกันได้ เมื่อผู้วิจัยเสริมแรง ให้กำลังใจ อธิบายเพิ่มเติมนักเรียนจึงมีความมั่นใจและร่วมกิจกรรมมากยิ่งขึ้น ทำให้นักเรียนแยกเปลือกหอยได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนนี้ ครูแนะนำนักเรียนเล่นเกมเรียงลำดับขนาดเปลือกหอยจากเล็ก - ใหญ่

ผลการจัดกิจกรรม พบว่าก่อนการจัดกิจกรรมนักเรียนส่วนใหญ่ ยังเล่นเกมเรียงลำดับขนาดเปลือกหอยไม่ถูกต้องผู้วิจัยได้พัฒนานักเรียนด้วยการอธิบายวิธีการเล่นเกมเพิ่มเติมและให้นักเรียนฝึกปฏิบัติอย่างอิสระหลายๆ ครั้งทำให้จึงเล่นเกมเรียงลำดับขนาดเปลือกหอยจากเล็ก - ใหญ่ได้ถูกต้องแม่นยำมากขึ้น

ขั้นที่ 4 ยืนยันความรู้

ขั้นตอนนี้ ครูและนักเรียนร่วมสนทนาและตรวจสอบความถูกต้องของความเหมือนและความต่างของขนาดเปลือกหอยจากเล็ก - ใหญ่

ผลการจัดกิจกรรม พบว่าหลังจากนักเรียนร่วมกันสนทนาถึงเปลือกหอยชนิดต่าง ๆ และตรวจสอบความถูกต้องของการเล่นเกมเรียงลำดับขนาดเปลือกหอยจากเล็ก - ใหญ่ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ยอมรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น นักเรียนทำได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 4 การเรียงลำดับสั้น - ยาว ของพวงมาลัยใบดอกแก้วและการเปรียบเทียบขนาดแท่งไม้สั้นยาว

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ

ขั้นตอนนี้ นักเรียนและครูร่วมกันร้องเพลงและเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระและเข้ากลุ่มตามสีที่จับได้

ผลการจัดกิจกรรม พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสนใจขณะร่วมกิจกรรมดี

ขั้นที่ 2 เรียนรู้สู่การปฏิบัติ

ขั้นตอนนี้ นักเรียนต้องช่วยกันกันเรียงลำดับจากสั้น - ยาวของพวงมาลัยใบดอกแก้ว

ผลการจัดกิจกรรม พบว่าก่อนการจัดกิจกรรมนักเรียนส่วนใหญ่ ยังไม่สามารถแยกความสั้น - ยาวของพวงมาลัยใบดอกแก้วได้ เมื่อผู้วิจัยเสริมแรง ให้กำลังใจ อธิบายเพิ่มเติมนักเรียนจึงมีความมั่นใจและร่วมกิจกรรมมากยิ่งขึ้น ทำให้นักเรียนแยกความสั้น - ยาวของพวงมาลัยใบดอกแก้วได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนนี้ นักเรียนหยิบแท่งไม้คนละ 1 แท่ง แล้วให้เรียงลำดับขนาดตามความสั้น - ยาวของแท่งไม้

ผลการจัดกิจกรรม พบว่าก่อนการจัดกิจกรรมนักเรียนส่วนใหญ่ ยังเล่นเกมเรียงลำดับขนาดแท่งไม้ไม่ถูกต้อง ผู้วิจัยได้พัฒนานักเรียนด้วยการอธิบายวิธีการเล่นเกมเพิ่มเติมและให้นักเรียนฝึกปฏิบัติอย่างอิสระหลายๆ ครั้งทำให้จึงเล่นเกมเรียงลำดับขนาดตามความสั้น - ยาวของไม้ได้ถูกต้องแม่นยำมากขึ้น

ขั้นที่ 4 ยืนยันความรู้

ขั้นตอนนี้ ครูและนักเรียนร่วมสนทนาและตรวจสอบความถูกต้องของการเรียงลำดับสั้น - ยาว ของพวงมาลัยใบดอกแก้วและการเปรียบเทียบขนาดแท่งไม้สั้นยาว

ผลการจัดกิจกรรม พบว่าหลังจากนักเรียนร่วมกันสนทนาของการเรียงลำดับสั้น - ยาวของพวงมาลัยใบดอกแก้วและการเปรียบเทียบขนาดแท่งไม้สั้นยาวและตรวจสอบความถูกต้องของการเรียงลำดับสั้น - ยาวของพวงมาลัยใบดอกแก้วและการเปรียบเทียบขนาดแท่งไม้สั้นยาวและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขอมรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น นักเรียนทำได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 5 การสังเกตความเหมือนและความต่างของใบไม้และการสังเกตใบไม้ส่วนที่หายไป

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ

ขั้นตอนนี้ นักเรียนหยิบสิ่งของในกล่องปริศนาคนละ 1 ชิ้นแล้วให้นักเรียนบอกชื่อสิ่งของที่ตนเองเลือกหยิบ

ผลการจัดกิจกรรม พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสนใจขณะร่วมกิจกรรมดี

ขั้นที่ 2 เรียนรู้สู่การปฏิบัติ

ขั้นตอนนี้ นักเรียนเล่นเกมใบไม้ส่วนที่หายไปและสังเกตความเหมือนและความต่างของใบไม้

ผลการจัดกิจกรรม พบว่าก่อนการจัดกิจกรรมนักเรียนส่วนใหญ่ ยังไม่สามารถสังเกตความเหมือนความต่างของใบไม้ได้ เมื่อผู้วิจัยเสริมแรง ให้กำลังใจ อธิบายเพิ่มเติมนักเรียนจึงมีความมั่นใจและร่วมกิจกรรมมากยิ่งขึ้น ทำให้นักเรียนแยกความเหมือนและความต่างของใบไม้ได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนนี้ นักเรียนเล่นเกมสังเกตความเหมือนและความต่างของใบไม้ซ้ำเพื่อให้เกิดทักษะมากยิ่งขึ้น

ผลการจัดกิจกรรม พบว่าก่อนการจัดกิจกรรมนักเรียนส่วนใหญ่ ยังเล่นเกมสังเกตความเหมือนและความต่างของใบไม้ซ้ำเพื่อให้เกิดทักษะมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้พัฒนานักเรียนด้วยการอธิบายวิธีการเล่นเกมเพิ่มเติมและให้นักเรียนฝึกปฏิบัติอย่างอิสระหลายๆ ครั้งทำให้เล่นเกมสังเกตความเหมือนและความต่างของใบไม้ได้ถูกต้องแม่นยำมากขึ้น

ขั้นที่ 4 ยืนยันความรู้

ขั้นตอนนี้ ครูและนักเรียนร่วมสนทนาและตรวจสอบความถูกต้องของเกมสังเกตความเหมือนและความต่างของใบไม้

ผลการจัดกิจกรรม พบว่าหลังจากนักเรียนร่วมกันสนทนาของการเล่นเกมสังเกตความเหมือนและความต่างของใบไม้และเกมใบไม้ส่วนที่หายไปพร้อมกับตรวจสอบความถูกต้องและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขอมรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น นักเรียนทำได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 6 การเรียงลำดับขนาดของใบไม้และการเรียงลำดับการบานของดอกไม้

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ

ขั้นตอนนี้ นักเรียนร่วมร้องเพลง กิ่ง ก้าน ใบ พร้อมทั้งแสดงท่าทางอิสระประกอบเพลง

ผลการจัดกิจกรรม พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ ให้ความสนใจขณะร่วมกิจกรรมดี

ขั้นที่ 2 เรียนรู้สู่การปฏิบัติ

ขั้นตอนนี้ นักเรียนเล่นเกมเรียงลำดับขนาดของใบไม้และเรียงลำดับการบานของดอกไม้

ผลการจัดกิจกรรม พบว่าก่อนการจัดกิจกรรมนักเรียนส่วนใหญ่ ยังไม่สามารถเรียงลำดับ

ขนาดของใบไม้ได้ เมื่อผู้วิจัยเสริมแรง ให้กำลังใจ อธิบายเพิ่มเติมนักเรียนจึงมีความมั่นใจและร่วมกิจกรรมมากยิ่งขึ้น ทำให้นักเรียนเรียงลำดับขนาดของใบไม้และเรียงลำดับการบานของดอกไม้ได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนนี้ นักเรียนเล่นเกมการเรียงลำดับขนาดของใบไม้และการเรียงลำดับการบานของดอกไม้ซ้ำเพื่อให้เกิดทักษะมากยิ่งขึ้น

ผลการจัดกิจกรรม พบว่าก่อนการจัดกิจกรรมนักเรียนส่วนใหญ่ ยังเล่นเกมการเรียงลำดับขนาดของใบไม้และการเรียงลำดับการบานของดอกไม้ซ้ำเพื่อให้เกิดทักษะมากยิ่งขึ้นผู้วิจัยได้พัฒนานักเรียนด้วยการอธิบายวิธีการเล่นเกมเพิ่มเติมและให้นักเรียนฝึกปฏิบัติอย่างอิสระหลายๆ ครั้งทำให้เล่นเกมเรียงลำดับขนาดของใบไม้และเรียงลำดับการบานของดอกไม้ได้ถูกต้องแม่นยำมากขึ้น

ขั้นที่ 4 ยืนยันความรู้

ขั้นตอนนี้ ครูและนักเรียนร่วมสนทนาและตรวจสอบความถูกต้องของเกมการเรียงลำดับขนาดของใบไม้และการเรียงลำดับการบานของดอกไม้

ผลการจัดกิจกรรม พบว่าหลังจากนักเรียนร่วมกันสนทนาของการเล่นเกมการเรียงลำดับขนาดของใบไม้และการเรียงลำดับการบานของดอกไม้พร้อมตรวจสอบความถูกต้องและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขอมรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น นักเรียนทำได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 7 การจัดกลุ่มก้อนหินและการเปรียบเทียบน้ำหนักก้อนหิน

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ

ขั้นตอนนี้ นักเรียนเลือกเข้ากลุ่มและคำสั่งที่อยู่ในภาชนะทึบแสงแล้วให้ทายว่าเป็นอะไร

ผลการจัดกิจกรรม พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ ให้ความสนใจขณะร่วมกิจกรรมดี

ขั้นที่ 2 เรียนรู้สู่การปฏิบัติ

ขั้นตอนนี้ นักเรียนเล่นเกมจัดกลุ่มหินและเปรียบเทียบน้ำหนักก้อนหิน

ผลการจัดกิจกรรม พบว่าก่อนการจัดกิจกรรมนักเรียนส่วนใหญ่ ยังไม่สามารถจัดกลุ่มก้อนหินและเปรียบเทียบน้ำหนักก้อนหินได้ เมื่อผู้วิจัยเสริมแรง ให้กำลังใจ อธิบายเพิ่มเติมนักเรียนจึงมีความมั่นใจและร่วมกิจกรรมดีขึ้น ทำให้นักเรียนจัดกลุ่มก้อนหินและเปรียบเทียบน้ำหนักก้อนหินได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนนี้ นักเรียนเล่นเกมนักเรียนเล่นเกมจัดกลุ่มหินและเปรียบเทียบน้ำหนักก้อนหินซ้ำเพื่อให้เกิดทักษะมากยิ่งขึ้น

ผลการจัดกิจกรรม พบว่าก่อนการจัดกิจกรรมนักเรียนส่วนใหญ่ เล่นเกมจัดกลุ่มหินและเปรียบเทียบน้ำหนักก้อนหินซ้ำเพื่อให้เกิดทักษะมากยิ่งขึ้นผู้วิจัยได้พัฒนานักเรียนด้วยการอธิบายวิธีการเล่นเกมเพิ่มเติมและให้นักเรียนฝึกปฏิบัติอย่างอิสระหลายๆ ครั้งทำให้นักเรียนเล่นเกมจัดกลุ่มหินและเปรียบเทียบน้ำหนักก้อนหิน ได้ถูกต้องแม่นยำมากขึ้น

ขั้นที่ 4 ยืนยันความรู้

ขั้นตอนนี้ ครูและนักเรียนร่วมสนทนาและตรวจสอบความถูกต้องของเกมการจัดกลุ่มก้อนหินและการเปรียบเทียบน้ำหนักก้อนหิน

ผลการจัดกิจกรรม พบว่าหลังจากนักเรียนร่วมกันสนทนาของการเล่นการจัดกลุ่มก้อนหินและการเปรียบเทียบน้ำหนักก้อนหินพร้อมตรวจสอบความถูกต้องและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขอมรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น นักเรียนทำได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 8 การสังเกตภาพแผ่นหลักและภาพแผ่นย่อย

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ

ขั้นตอนนี้ นักเรียนร่วมกันร้องเพลงและเลือกเข้ากลุ่มสี่ละ 6 คน

ผลการจัดกิจกรรม พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ ให้ความสนใจขณะร่วมกิจกรรมดี

ขั้นที่ 2 เรียนรู้สู่การปฏิบัติ

ขั้นตอนนี้ นักเรียนเล่นเกมการสังเกตภาพแผ่นหลักและภาพแผ่นย่อย

ผลการจัดกิจกรรม พบว่าก่อนการจัดกิจกรรมนักเรียนส่วนใหญ่ ยังไม่สามารถเล่นเกมการสังเกตภาพแผ่นหลักและภาพแผ่นย่อยได้ เมื่อผู้วิจัยเสริมแรง ให้กำลังใจ อธิบายเพิ่มเติม นักเรียนจึงมีความมั่นใจและร่วมกิจกรรมดียิ่งขึ้น ทำให้นักเรียนเล่นเกมการสังเกตภาพแผ่นหลักและภาพแผ่นย่อยได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนนี้ นักเรียนเล่นเกมการสังเกตภาพแผ่นหลักและภาพแผ่นย่อยซ้ำเพื่อให้เกิดทักษะมากยิ่งขึ้น

ผลการจัดกิจกรรม พบว่าก่อนการจัดกิจกรรมนักเรียนส่วนใหญ่ เล่นเกมการสังเกตภาพแผ่นหลักและภาพแผ่นย่อยซ้ำเพื่อให้เกิดทักษะมากยิ่งขึ้นผู้วิจัยได้พัฒนานักเรียนด้วยการอธิบายวิธีการเล่นเกมเพิ่มเติมและให้นักเรียนฝึกปฏิบัติอย่างอิสระหลายๆ ครั้งทำให้นักเรียนเล่นเกมการสังเกตภาพแผ่นหลักและภาพแผ่นย่อยได้ถูกต้องแม่นยำมากขึ้น

ขั้นที่ 4 ยืนยันความรู้

ขั้นตอนนี้ ครูและนักเรียนร่วมสนทนาและตรวจสอบความถูกต้องของเกมการสังเกตภาพแผ่นหลักและภาพแผ่นย่อย

ผลการจัดกิจกรรม พบว่าหลังจากนักเรียนร่วมกันสนทนาของการเล่นเกมการสังเกตภาพแผ่นหลักและภาพแผ่นย่อยพร้อมตรวจสอบความถูกต้องและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ยอมรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น นักเรียนทำได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 9 การจัดหมวดหมู่เมล็ดพืชกับสัญลักษณ์

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ

ขั้นตอนนี้ นักเรียนเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระ

ผลการจัดกิจกรรม พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ ให้ความสนใจขณะร่วมกิจกรรมดี

ขั้นที่ 2 เรียนรู้สู่การปฏิบัติ

ขั้นตอนนี้ นักเรียนเล่นเกมการการจัดหมวดหมู่เมล็ดพืชกับสัญลักษณ์

ผลการจัดกิจกรรม พบว่าก่อนการจัดกิจกรรมนักเรียนส่วนใหญ่ ยังไม่สามารถเล่นเกมการการจัดหมวดหมู่เมล็ดพืชกับสัญลักษณ์ เมื่อผู้วิจัยเสริมแรง ให้กำลังใจ อธิบายเพิ่มเติมนักเรียนจึงมีความมั่นใจและร่วมกิจกรรมดียิ่งขึ้น ทำให้นักเรียนเล่นเกมการการจัดหมวดหมู่เมล็ดพืชกับสัญลักษณ์ได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนนี้ นักเรียนเล่นเกมการการจัดหมวดหมู่เมล็ดพืชกับสัญลักษณ์ซ้ำเพื่อให้เกิดทักษะมากยิ่งขึ้น

ผลการจัดกิจกรรม พบว่าก่อนการจัดกิจกรรมนักเรียนส่วนใหญ่ เล่นจัดหมวดหมู่เมล็ดพืชกับสัญลักษณ์ซ้ำเพื่อให้เกิดทักษะมากยิ่งขึ้นผู้วิจัยได้พัฒนานักเรียนด้วยการอธิบายวิธีการเล่นเกมเพิ่มเติมและให้นักเรียนฝึกปฏิบัติอย่างอิสระหลายๆ ครั้งทำให้นักเรียนเล่นเกมการการจัดหมวดหมู่เมล็ดพืชกับสัญลักษณ์ได้ถูกต้องแม่นยำมากขึ้น

ขั้นที่ 4 ยืนยันความรู้

ขั้นตอนนี้ ครูและนักเรียนร่วมสนทนาและตรวจสอบความถูกต้องของเกมการจัดหมวดหมู่เมล็ดพืชกับสัญลักษณ์

ผลการจัดกิจกรรม พบว่าหลังจากนักเรียนร่วมกันสนทนาของการเล่นเกมการจัดหมวดหมู่เมล็ดพืชกับสัญลักษณ์พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ยอมรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น นักเรียนทำได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 10 การต่อชิ้นส่วนให้สมบูรณ์

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ

ขั้นตอนนี้ นักเรียนร่วมร้องเพลงจำใจผลไม้และเลือกเข้ากลุ่มตามจำนวนไม้

ผลการจัดกิจกรรม พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ ให้ความสนใจขณะร่วมกิจกรรมดี

ขั้นที่ 2 เรียนรู้สู่การปฏิบัติ

ขั้นตอนนี้ นักเรียนเล่นเกมการต่อชิ้นส่วนให้สมบูรณ์

ผลการจัดกิจกรรม พบว่าก่อนการจัดกิจกรรมนักเรียนส่วนใหญ่ ยังไม่สามารถเล่นเกมการต่อชิ้นส่วนให้สมบูรณ์ เมื่อผู้วิจัยเสริมแรง ให้กำลังใจ อธิบายเพิ่มเติมนักเรียนจึงมีความมั่นใจ และร่วมกิจกรรมดียิ่งขึ้น ทำให้นักเรียนเล่นเกมการต่อชิ้นส่วนให้สมบูรณ์ได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนนี้ นักเรียนเล่นเกมการต่อชิ้นส่วนให้สมบูรณ์ซ้ำเพื่อให้เกิดทักษะมากยิ่งขึ้น

ผลการจัดกิจกรรม พบว่าก่อนการจัดกิจกรรมนักเรียนส่วนใหญ่ เล่นเกมการต่อชิ้นส่วนให้สมบูรณ์ซ้ำเพื่อให้เกิดทักษะมากยิ่งขึ้นผู้วิจัยได้พัฒนานักเรียนด้วยการอธิบายวิธีการเล่นเกมเพิ่มเติม และให้นักเรียนฝึกปฏิบัติอย่างอิสระหลายๆ ครั้งทำให้นักเรียนเล่นเกมการต่อชิ้นส่วนให้สมบูรณ์ได้ถูกต้องแม่นยำมากขึ้น

ขั้นที่ 4 ยืนยันความรู้

ขั้นตอนนี้ ครูและนักเรียนร่วมสนทนาและตรวจสอบความถูกต้องของเกมการต่อชิ้นส่วนให้สมบูรณ์

ผลการจัดกิจกรรม พบว่าหลังจากนักเรียนร่วมกันสนทนาของการเล่นเกมการต่อชิ้นส่วนให้สมบูรณ์พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ยอมรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น นักเรียนทำได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การนำกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดรูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมโดยใช้ทฤษฎีเบนคูรามมาใช้ในการทดลองครั้งนี้ เกิดผลที่น่าสนใจหลายประการคือ เกิดผลสำเร็จในการเรียนและการทำงานกิจกรรม จากประเมินผลหลังการเรียน พบว่านักเรียนเข้าใจสิ่งที่เรียนและมีทักษะทางสังคมการแสดงออกทางอารมณ์ ความไวในการรับรู้ อารมณ์บุคคลอื่น การควบคุมทางอารมณ์ของตนเอง การแสดงออกทางสังคม ความไวในการรับรู้ทางสังคม การควบคุมทางสังคมมากยิ่งขึ้น

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอน โดยใช้ทฤษฎีเบนจามินบลูมเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย

มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการสอน โดยใช้ทฤษฎีเบนจามินบลูมเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการใช้รูปแบบการสอน เพื่อพัฒนาทักษะสังคม

การดำเนินการวิจัยเป็นไปตามขั้นตอน ดังนี้

1. การพัฒนารูปแบบการสอน
 - 1.1 ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
 - 1.2 การสร้างรูปแบบการสอน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) ทฤษฎี /หลักการ/แนวคิดของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ 4) ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนรู้ตามรูปแบบ
2. การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.1 แผนการจัดการเรียนรู้
 - 2.2 แบบประเมินทักษะทางสังคม
3. การทดลองใช้รูปแบบการสอน
 - 3.1 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 3.3 การดำเนินการทดลอง
 - 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

สรุปผลการวิจัย

1. ได้รูปแบบกิจกรรมการสอนเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 1)ทฤษฎี/หลักการ/แนวคิดของรูปแบบรูปแบบการสอนนี้พัฒนาขึ้นมาจากแนวความคิดและรูปแบบการสอนตามทฤษฎีเบนจามินบลูมกับรูปแบบการสอนแบบบูรณาการ หลักการของทฤษฎีแบบ

บูรณาการ เป็นการสอนโดยมุ่งเน้นการให้ความรู้ที่ลึกซึ้งซึ่งช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกว่ามีบทบาทในการเรียน ทำให้ผู้เรียนมีความตั้งใจในการเรียนรู้และช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน การเรียน การสอนจัดสาระและวิธีการให้ผู้เรียนอย่างดีทั้งด้านเนื้อหา ความรู้ และการให้ผู้เรียนใช้เวลาเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนด้านการแสดงออกทางอารมณ์ ความไวในการรับรู้อารมณ์บุคคลอื่น การควบคุมทางอารมณ์ของตนเอง การแสดงออกทางสังคม ความไวในการรับรู้ทางสังคม การควบคุมทางสังคม ผู้เรียนมีใจจดจ่อกับสิ่งที่เรียนและช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน) วัตถุประสงค์ของรูปแบบซึ่งมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะในด้าน การแสดงออกทางอารมณ์ ความไวในการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น การควบคุมทางอารมณ์ของตนเอง การแสดงออกทางสังคม ความไวในการรับรู้ทางสังคม การควบคุมทางสังคมซึ่งมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะในด้าน การแสดงออกทางอารมณ์ ความไวในการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น การควบคุมทางอารมณ์ของตนเอง การแสดงออกทางสังคม ความไวในการรับรู้ทางสังคม การควบคุมทางสังคม) 3) กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ ซึ่งมี 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจขั้นที่ 2 เรียนรู้สู่การปฏิบัติ ขั้นที่ 3 การปฏิบัติอย่างต่อเนื่องขั้นที่ 4 ยืนยันความรู้ 4) ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนรู้ตามรูปแบบผู้เรียนมีได้พัฒนาทักษะในการแสดงออกทางอารมณ์ ความไวในการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น การควบคุมทางอารมณ์ของตนเอง การแสดงออกทางสังคม ความไวในการรับรู้ทางสังคม การควบคุมทางสังคมซึ่งมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะในด้าน การแสดงออกทางอารมณ์ ความไวในการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น การควบคุมทางอารมณ์ของตนเอง การแสดงออกทางสังคม ความไวในการรับรู้ทางสังคม การควบคุมทางสังคม

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการใช้รูปแบบการสอน โดยใช้ทฤษฎีเบนคูรา พบว่า ทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยหลังการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอน โดยใช้ทฤษฎีเบนคูราเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย มีประเด็นการอภิปราย 2 ด้านคือ 1) ผลของการพัฒนารูปแบบการสอน 2) ผลการทดลองใช้รูปแบบการสอน

1. ผลการพัฒนารูปแบบการสอน โดยใช้ทฤษฎีเบนคูราเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยเป็นแนวทางสำหรับการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย เมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามขั้นตอนกระบวนการของรูปแบบจนครบทุกขั้นตอนแล้ว ผู้เรียนจะสามารถพัฒนาทักษะทางสังคมในการแสดงออกทางอารมณ์ ความไวใน

การรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น การควบคุมทางอารมณ์ของตนเอง การแสดงออกทางสังคม ความไวในการรับรู้ทางสังคม การควบคุมทางสังคมซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของแบนดูรา ที่ได้อธิบายว่า พฤติกรรมส่วนใหญ่ของคนในสังคมเกิดจากการเรียนรู้ โดยสังเกตจากตัวแบบทั้งตัวแบบในชีวิตจริงหรือตัวแบบที่เน้นสัญลักษณ์ ทั้งนี้ตัวแบบตัวแบบจะทำหน้าที่ทั้งสร้างหรือพัฒนาพฤติกรรม จริยธรรม และทำหน้าที่ในการระงับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เด็กปฐมวัยจึงเรียนรู้พฤติกรรม จริยธรรมจากตัวแบบผู้ใหญ่และสังคมจึงเป็นตัวแบบที่เด็กคุ้นเคยและลอกแบบ การสอนจริยธรรมในแนวคิดนี้คือการสร้างสรรค์และเลือกตัวแบบที่มีให้เด็กได้ฝึกการสังเกตและการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและการอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข และเป็นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะทางสังคมได้อย่างเหมาะสมตามวัย

2. ผลการทดลองใช้รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น พบว่า ทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย ก่อนเรียนและหลังเรียนเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้คือ หลังการทดลองทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สืบเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งมีขั้นตอนการสอน 4 ขั้นตอน โดยเริ่มจาก

ขั้นที่ 1 ขั้นกระตุ้นความสนใจใฝ่รู้ของผู้เรียน ซึ่งขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนจะใช้กิจกรรมในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในสิ่งที่จะเรียนรู้ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้สอนจัดขึ้น โดยเน้นใช้สื่อการเรียนรู้ที่เป็นสิ่งที่อยู่รอบตัวผู้เรียน เช่น คำคล้องจอง ปริศนาคำทาย เกมปิดตามกถกนิทานมกถก การฟังจากเสียง และการใช้เพลงผลไม้ไทยเป็นต้น

ขั้นที่ 2 เรียนรู้สู่การปฏิบัติ หมายถึง ขั้นตอนที่ครูผู้สอนถ่ายทอดความรู้และเนื้อหาสาระให้แก่ผู้เรียน โดยเน้นให้เห็นถึงลักษณะสำคัญของสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์เดิมของนักเรียน มาใช้เป็นฐานในการอธิบายความรู้หรือประสบการณ์ใหม่ที่เกิดขึ้น ผู้สอนสามารถใช้เทคนิคเกมการศึกษาและสื่อธรรมชาติเข้ามาเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และทักษะด้านการจำแนกความเหมือนหรือแตกต่าง รวมไปถึงสามารถเปรียบเทียบสิ่งที่เรียนรู้จากสื่อธรรมชาติได้อย่างถูกต้อง ผ่านกระบวนการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ในการช่วยจดจำผ่านกิจกรรมแผ่นเกม จนสามารถบรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เมื่อผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ถูกต้องจนสามารถปฏิบัติทักษะต่าง ๆ ตามที่ผู้สอนได้ถ่ายทอดแล้วนั้น ผู้สอนควรให้โอกาสแก่ผู้เรียนได้ฝึกฝนและเรียนรู้อยู่อิสระ เพื่อให้เกิดเป็นการเรียนรู้แบบยั่งยืนและสามารถปฏิบัติทักษะนั้นได้ด้วยความชำนาญ

ขั้นที่ 4 ยืนยันความรู้ ขั้นตอนนี้เป็นขั้นพิสูจน์ให้ผู้สอนได้เห็นถึงกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ว่าผู้เรียนสามารถตอบสนองต่อสิ่งที่เรียนรู้น้อยเพียงใด บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่ได้ตั้งไว้หรือไม่ โดยทั้งนี้ ผู้สอนอาจใช้ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของผู้เรียนมาเป็น

เครื่องมือยืนยันความรู้ได้อีกทางหนึ่ง ได้แก่ ผู้เรียนสามารถที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้เนื้อหาสาระที่เรียนมากับเพื่อนในกลุ่มเดียวกัน หรือเพื่อนต่างกลุ่มได้ อันจะเป็นแนวทางในการนำผลที่ได้จากการเรียนรู้ของผู้เรียนไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมตามวัย

จากขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้ง 4 ขั้นตอน เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะทางด้านสังคมในการแสดงออกทางอารมณ์ ความไวในการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น การควบคุมทางอารมณ์ของตนเอง การแสดงออกทางสังคม ความไวในการรับรู้ทางสังคม การควบคุมทางสังคม และมีปฏิสัมพันธ์อันดี นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการสร้างสรรค์ผลงาน และแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง กิจกรรมที่จัดขึ้นอย่างหลากหลายทำให้นักเรียนมีความสนใจ กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมอยู่ตลอดเวลา นักเรียนมีความชื่นชมและเต็มใจในการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนทุกขั้นตอน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะทางสังคมของนักเรียนสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ 2 ด้าน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะด้านการนำรูปแบบการสอนไปใช้

1.1 ก่อนที่จะนำรูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคม สำหรับเด็กปฐมวัยไปใช้ครูผู้สอนควรศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบให้เข้าใจอย่างถ่องแท้

1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคม สำหรับเด็กปฐมวัยครูผู้สอนต้องชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของตนเองและให้ความร่วมมือในกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูผู้สอนต้องเตรียมความพร้อมของการจัดกิจกรรมทุกขั้นตอน เพราะในแต่ละขั้นประกอบด้วยกิจกรรมที่หลากหลายต้องใช้เวลาานานกว่าที่กำหนดไว้ ดังนั้น ครูผู้สอนควรยืดหยุ่นเวลาได้ตามความเหมาะสม

1.3 ครูผู้สอนต้องเป็นกัลยาณมิตรที่ดีกับนักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนคนที่อ่อนควรให้คำปรึกษา คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกแก่นักเรียนตลอดเวลา

1.4 ครูผู้สอนควรเปิดโอกาสแก่นักเรียนทุกคนแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ไม่ควรปิดกั้นความคิดเห็นของนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออก เพื่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีทางสังคม สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน

1.5 ขนาดของนักเรียนในกลุ่มควรอยู่ระหว่าง 4-6คน โดยต้องทำการละนักเรียนที่มีความสามารถที่แตกต่างกันเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน และมีการหมุนเวียนสมาชิกในกลุ่มเพราะจะทำให้นักเรียนทุกคนได้เรียนรู้ร่วมกัน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาถึงผลการนำรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับเด็กปฐมวัย กับประชากรในระดับชั้นอื่น ๆ

2.2 ควรมีการนำรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม สำหรับเด็กปฐมวัย ไปศึกษาถึงผลในด้านความพึงพอใจของผู้เรียนต่อรูปแบบการสอนและเจตคติของผู้เรียนต่อการเรียน

2.3 ควรมีการศึกษาถึงผลการนำรูปแบบการสอนนี้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม** (ฉบับที่ 2 พุทธศักราช 2545). กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- (2544). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กรรณิการ์ โยธารินทร์. (2545). **พฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546**. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กษมา วรวรรณ ณ อรุณา. (2536). **“การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย” สาระพัฒนาหลักสูตร** **อันดับที่ 14**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2536). **บทบาทของกรมวิชาการกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- กาญจนา เกียรติประวัดี. (2528). **วิธีสอนทั่วไป และทักษะการสอน**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กิริติ บุญเจือ. (2527). **แก่นปรัชญายุคกลาง**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2547). **คู่มือเลี้ยงลูกวัยอนุบาล ให้เก่ง ฉลาด เป็นคนดีมีคุณภาพ**. กรุงเทพฯ : สานุก่อาน.
- (2551). **การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ : เบรน-เบส บุ๊คส์.
- คะเนิงนิจ ชิงชนะ. (2547). **ผลการเล่นเกมเป็นกลุ่มที่มีต่อพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัย** **โรงเรียนอนุบาลปราณี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการจัดการและแขนงสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จรงค์ อ่วมมีเพียร. (2547). **ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสื่อประสม**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- จริยา สันตานนท์. (2553). การพัฒนาสัมพันธภาพทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยการจัดกิจกรรมวาดภาพต่อเติมจากภาพปะติดเป็นกลุ่ม. ปรินูญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จักรสิน พิเศษสาทร. (2521). ทฤษฎีและนักปรัชญาการศึกษาของตะวันตก. กรุงเทพฯ : ดวงกมล.
- จิราภรณ์ เต็งไตรรัตน์ และคณะ. (2544). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2550). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ : ไทเนรมิต
กิจอินเตอร์ โพรเกรสซีฟ.
- ณาดยา อุทัยรัตน์. (2549). พัฒนาการความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่มีระดับการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียนต่างกันในโรงเรียนกลุ่มรัตนโกสินทร์กรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทิพวรรณ คันธา. (2546). การใช้การละเล่นพื้นบ้านของเด็กอีสานเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนหลักเมืองมหาสารคามจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ทิสนา แคมมณี. (2556). ศาสตร์การสอน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นวรรตน์ สมนาม. (2546). หลักการสอน. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- นาวิน เข้มทอง. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางสังคมกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคคลากร ในสำนักงานตรวจบัญชีกลาโหม.
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2540). การวิจัยทางการวัดผลและประเมินผล. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
----- (2553). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุปผา พรหมสร. (2542). ความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่นกลางแจ้งและกิจกรรมการเล่นเครื่องเล่น. ปรินูญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัยบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประนอม สุรัสวดี. (2539). 15 กิจกรรม และวิธีการสอนอังกฤษระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ข่าวสารทางการวิจัย.
- ปองพล อติเรกสาร. (2546). กฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- ผกา สัตย์ธรรม. (2550). สุขภาพจิตเด็ก. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- พรรณี ชูทัยเจนจิต. (2538). **จิตวิทยาการเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ : ต้นอ่อน.
- พัชรี ผลโยธิน. (2551). **การจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านอารมณ์ จิตใจและสังคม**.
 ในประมวลสาระชุดวิชาการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 11 นนทบุรี
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- ภัทรารักษ์ สังข์ทอง. (2550). **พัฒนาการของการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองของนักเรียนช่วงชั้นที่
 2 ที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองต่างกัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 นนทบุรี เขต 1. ปรินฤณานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.**
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2527). **การสร้างเสริมประสบการณ์ระดับประถมศึกษา**.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มณี ผ่านจันท. (2545). **การสร้างเสริมลักษณะนิสัยด้วยกิจกรรมการเล่นที่บ้าน. วิทยานิพนธ์
 การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.**
- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. (2543). **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่3).**
 กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วรรณิ โสมประยูร. (2546). **การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา. วารสารวิชาการ, 6(6), 10-14.**
- วารภรณ์ รักวิจัย. (2553). **การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : ต้นอ่อน.**
- วิชาการ โรงเรียนราชวินิตประถมบางแค. (2557). **รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา
 (SAR) โรงเรียนราชวินิตประถมบางแค. กรุงเทพฯ : โรงเรียนราชวินิตประถมบางแค.**
- วิโรจน์ วัฒนานิมิตกุล. (2540). **การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้สาระอิงบริบท เพื่อส่งเสริม
 ความใฝ่รู้ ของนักเรียนระดับประถมศึกษา. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ :
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- วิลาสถักษณ์ ชั่ววัลลี. (2542). **การพัฒนาสติปัญญาทางอารมณ์เพื่อความสำเร็จในการทำงาน.
 วารสารพฤติกรรมศาสตร์, 5(1), 37-52.**
- สมโภชน์ เข็มสุภายิต. (2541). **ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย.**
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2547). **เอกสารชุดฝึกอบรมบุคลากรทางการ
 ศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาหน่วยที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.**
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2548). **คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
 พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี) กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.**
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2545). **แผนการพัฒนาศึกษาฉบับที่ 9 (2545-2549) การจัดการเรียน
 การสอนปฐมวัย. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.**

- . (2555). **แผนการพัฒนาศึกษาฉบับที่ 11 (2555-2559) การจัดการเรียนการสอน
ปฐมวัย**. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สุขุมาด เกษมสุข. (2535). **การสอนทักษะทางสังคมในชั้นประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ : วิชาการ
หลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุขุมาลัย คำหว่าน. (2543). **การลดพฤติกรรมก้าวร้าวโดยเทคนิคตัวแบบและการเสริมแรงทาง
สังคมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
จิตวิทยา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุจิตรา อ่อนค้อม. (2551). **ปรัชญาเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : ดวงแก้ว.
- สุชา จันทร์เอม. (2540). **จิตวิทยาพัฒนาการ**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- . (2543). **จิตวิทยาเด็ก**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุภาวดี คำนาดี. (2551). **การวิจัยและพัฒนากระบวนการกำกับตนเองสำหรับการจัดการเรียน
การสอนคณิตศาสตร์เพื่อพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง เจตคติและผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2**. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรางค์ โค้วตระกูล. (2548). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- อมรรัตน์ บุปผาโชติ. (2546). **ผลการใช้บันทึกการเรียนรู้ในการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ที่มี
ต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยของรัฐใน
กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อารีวรรณ เอี่ยมสะอาด. (2545). **การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
ระดับประถมศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา : กรณีศึกษา โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียน
วิทยาลัย**. *ศึกษาศาสตร์ปริทัศน์*, 17(2), 63-73.
- อุมาพร ตั้งคสมบัติ. (2546). **สร้างสมาธิให้ลูกคุณ**. กรุงเทพฯ : พิมพ์ลักษณ์.
- Bandura,A. (1977). **Social learning theory**. New Jersey: Prentice - Hall.
- . A.(1979). **Social learning theory**. New York:General a : learning Press.
- .A.(1986). **Social foundations of thought and action**. England Cliffs,NJ :Prentice-Hall.
- . A.(1997). **Self - efficacy : the exercise of control**. New York : W.H.Freeman.
- Jarolimek, John. (1967). **Social Studies in Elemantary Education**.(3 ed). New York :
The Macmillan Company.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. อาจารย์ปราณี นามวิชัย	อาจารย์ศูนย์สาธิตการศึกษาปฐมวัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
2. อาจารย์ยุวรัตน์ จงใจรักษ์	ประธานสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
บ้านสมเด็จเจ้าพระยา
3. ดร.เพ็ญพร ทองคำสุก	ผู้ช่วยอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ
บ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ภาคผนวก ข
หนังสือราชการ

ที่ ศธ ๐๕๖๔.๑๘/๓๐๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๑๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ปราณี นามวิชัย

ด้วยนางสิวิมล นางาม นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการวิจัยตามโครงการวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีเบนซูราเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย" โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. รองศาสตราจารย์ ดร.บังอร เสรีวัฒน์	ประธานกรรมการ
๒. อาจารย์ทวีศักดิ์ จงประดับเกียรติ	กรรมการที่ปรึกษาร่วม

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ดังกล่าวข้างต้น ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถ สอดคล้องกับหัวข้อการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวเป็นอย่างดี ซึ่งคำแนะนำของท่านจะเกิดประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขในการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัยของนักศึกษาให้มีคุณภาพและเหมาะสมเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจแก้ไขเครื่องมือวิจัย ดังแนบมาพร้อมนี้และบันทึกศึกษา ขอขอบคุณอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สุภาพร ศรีหามณี)
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๓๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๐, ๑๘๑๓

ที่ ศธ ๐๕๖๔.๑๔/๓๐๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงทวีบุรี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๑๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ยุวรัตน์ จงใจรักษ์

ด้วยนางสิวิมล นางาม นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการวิจัยตามโครงการวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีเบนคูราเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย" โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. รองศาสตราจารย์ ดร.บังอร เสวีรัตน์	ประธานกรรมการ
๒. อาจารย์ทวีศักดิ์ จงประดับเกียรติ	กรรมการที่ปรึกษาร่วม

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ดังกล่าวข้างต้น ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถ สอดคล้องกับหัวข้อการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งคำแนะนำของท่านจะเกิดประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขในการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัยของนักศึกษาให้มีคุณภาพและเหมาะสมเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจแก้ไขเครื่องมือวิจัย ดังแนบมาพร้อมนี้และบัณฑิตศึกษา ขอขอบคุณอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สุภาพร ศรีหาม)
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๔๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๐, ๑๘๑๓

ที่ ศธ ๐๕๖๔.๑๔/๓๐๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๓ ถนนวิสุทธิกษัตริย์ แขวงวิญญูจักรี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๑๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.เพ็ญพร ทองคำสุก

ด้วยนางสิวิมล นางาม นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการวิจัยตามโครงการวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีแบบดูวาเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย" โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. รองศาสตราจารย์ ดร.บึงอร เสรีวิวัฒน์	ประธานกรรมการ
๒. อาจารย์ทวีศักดิ์ จงประดับเกียรติ	กรรมการที่ปรึกษา

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ดังกล่าวข้างต้น ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถ สอดคล้องกับหัวข้อการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวเป็นอย่างดี ซึ่งคำแนะนำของท่านจะเกิดประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขในการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัยของนักศึกษาให้มีคุณภาพและเหมาะสมเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจแก้ไขเครื่องมือวิจัย ดังแนบมาพร้อมนี้และบันทึกศึกษา ขอขอบคุณอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สุภาพร ศรีวานี)
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๓๗-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๐, ๑๘๑๓

ภาคผนวก ค
ผลการวิเคราะห์เครื่องมือ

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (ค่า IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม ของ คะแนน	ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับรูปแบบการสอนตามแนวคิดทฤษฎีเบนคูรา เพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย	+1	+1	+1	3	1
2. สาระการเรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้มีความสอดคล้องกัน	+1	+1	+1	3	1
3. สาระการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้มีความสอดคล้องกัน	+1	+1	+1	3	1
4. การวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1
5. การวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1
6. กิจกรรมการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	3	1
7. กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	3	1
8. สาระการเรียนรู้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	+1	+1	+1	3	1
9. เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1
10. จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	3	1
11. สื่อการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1
12. แบบประเมินผลและวิธีการประเมินผลมีความสอดคล้องกัน	+1	+1	+1	3	1

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (ค่า IOC) ของเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมที่
ต้องการวัดทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย

เนื้อหา	พฤติกรรม ที่ต้องการวัดข้อที่	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			IOC
		1	2	3	
1. การสังเกตรายละเอียดของ เมล็ดถั่วและการจำแนกเมล็ด ถั่วชนิดต่างๆ	1. การแสดงออกทาง อารมณ์	+1	+1	+1	1.00
2. การสังเกตรายละเอียดและ การจัดกลุ่มเมล็ดพืชชนิดต่าง ๆ	2. ความไวในการรับรู้ อารมณ์บุคคลอื่น	+1	+1	+1	1.00
3. การสังเกตความเหมือน - ความต่างและการเรียงลำดับ ขนาดเปลือกหอยเล็ก - ใหญ่	3. ควบคุมอารมณ์ ตนเอง	+1	+1	+1	1.00
4. การเรียงลำดับสั้น - ยาว ของ พวงมาลัยใบดอกแก้วและการ เปรียบเทียบขนาดแท่งไม้สั้นยาว	4. การแสดงออกทาง สังคม	+1	+1	+1	1.00
5. การสังเกตความเหมือนและ ความต่างของใบไม้และการ สังเกตใบไม้ส่วนที่หายไป	5. ความไวในการรับรู้ ทางสังคม	+1	+1	+1	1.00
6. การเรียงลำดับขนาดของใบไม้ และการเรียงลำดับการบานของ ดอกไม้	6. การควบคุมทาง สังคม	+1	+1	+1	1.00
7. จัดกลุ่มก้อนหินและการ เปรียบเทียบการนำหนักก้อนหิน		+1	+1	+1	1.00
8. การสังเกตภาพแผ่นหลักและ ภาพแผ่นย่อย		+1	+1	+1	1.00
9. การจัดหมวดหมู่เมล็ดพืชกับ สัญลักษณ์		+1	+1	+1	1.00
10. การต่อชิ้นส่วนให้สมบูรณ์		+1	+1	+1	1.00

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (ค่า IOC) ด้านความสอดคล้องของแบบฝึกทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย

ข้อ ที่	ผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม ของ คะแนน	ค่า IOC	ข้อ ที่	ผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม ของ คะแนน	ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	+1	+1	+1	3	1	21	+1	+1	+1	3	1
2	+1	+1	+1	3	1	22	+1	+1	+1	3	1
3	+1	+1	+1	3	1	23	+1	+1	+1	3	1
4	+1	+1	+1	3	1	24	+1	+1	+1	3	1
5	+1	+1	+1	3	1	25	+1	+1	+1	3	1
6	+1	+1	+1	3	1	26	+1	+1	+1	3	1
7	+1	+1	+1	3	1	27	+1	+1	+1	3	1
8	+1	+1	+1	3	1	28	+1	+1	+1	3	1
9	+1	+1	+1	3	1	29	+1	+1	+1	3	1
10	+1	+1	+1	3	1	30	+1	+1	+1	3	1
11	+1	+1	+1	3	1	31	+1	+1	+1	3	1
12	+1	+1	+1	3	1	32	+1	+1	+1	3	1
13	+1	+1	+1	3	1	33	+1	+1	+1	3	1
14	+1	+1	+1	3	1	34	+1	+1	+1	3	1
15	+1	+1	+1	3	1	35	+1	+1	+1	3	1
16	+1	+1	+1	3	1	36	+1	+1	+1	3	1
17	+1	+1	+1	3	1	37	+1	+1	+1	3	1
18	+1	+1	+1	3	1	38	+1	+1	+1	3	1
19	+1	+1	+1	3	1	39	+1	+1	+1	3	1
20	+1	+1	+1	3	1	40	+1	+1	+1	3	1

ตารางที่ 7 การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (ค่า IOC) ขององค์ประกอบการให้คะแนนกับเกณฑ์การให้คะแนนของแบบฝึกทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย

องค์ประกอบ	คะแนน	ระดับ	เกณฑ์การพิจารณา	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			IOC
				1	2	3	
1. การแสดงออกทางอารมณ์ การแสดงออกทางอารมณ์	3	ดี	ปฏิบัติได้ 4 ข้อขึ้นไป	+1	+1	+1	1.00
	2	พอใช้	ปฏิบัติได้ 3 ข้อขึ้นไป				
	1	ควรปรับปรุง	ปฏิบัติได้ 2 ข้อขึ้นไป				
2. ความไวในการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น	3	ดี	ปฏิบัติได้ 6 ข้อขึ้นไป	+1	+1	+1	1.00
	2	พอใช้	ปฏิบัติได้ 4 ข้อขึ้นไป				
	1	ควรปรับปรุง	ปฏิบัติได้ 3 ข้อขึ้นไป				
3. การควบคุมทางอารมณ์ของตนเอง	3	ดี	ปฏิบัติได้ 2 ข้อขึ้นไป	+1	+1	+1	1.00
	2	พอใช้	ปฏิบัติได้ 1 ข้อขึ้นไป				
	1	ควรปรับปรุง	ปฏิบัติได้ 0 ข้อขึ้นไป				
4. การแสดงออกทางสังคม	3	ดี	ปฏิบัติได้ 9 ข้อขึ้นไป	+1	+1	+1	1.00
	2	พอใช้	ปฏิบัติได้ 7 ข้อขึ้นไป				
	1	ควรปรับปรุง	ปฏิบัติได้ 4 ข้อขึ้นไป				
5. ความไวในการรับรู้ทางสังคม	3	ดี	ปฏิบัติได้ 2 ข้อขึ้นไป	+1	+1	+1	1.00
	2	พอใช้	ปฏิบัติได้ 1 ข้อขึ้นไป				
	1	ควรปรับปรุง	ปฏิบัติได้ 0 ข้อขึ้นไป				
6. การควบคุมทางสังคม	3	ดี	ปฏิบัติได้ 4 ข้อขึ้นไป	+1	+1	+1	1.00
	2	พอใช้	ปฏิบัติได้ 3 ข้อขึ้นไป				
	1	ควรปรับปรุง	ปฏิบัติได้ 2 ข้อขึ้นไป				

ตารางที่ 8 คะแนนแบบฝึกทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนและหลัง การทดลองใช้รูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย

เลขที่	ชื่อ -สกุล	คะแนน ก่อนเรียน (Pre-test)	คะแนน หลังเรียน (Post-test)	D	D^2
1	เด็กชายกฤษกรณ์ กมูลคร	2	4	2	4
2	เด็กชายจิตาวัฒน์ สุขสวัสดิ์	1	4	3	9
3	เด็กชายเดชาวัต คำศรี	2	4	2	4
4	เด็กชายชนกฤต วุฒิคำรังสรรค์	1	3	2	4
5	เด็กชายชนพล แสงประจักษ์	1	4	3	9
6	เด็กชายนิทัศน์ บรรเลงสวรรค์	2	4	2	4
7	เด็กชายพิตรพิบูล กล้ายประยงค์	0	3	3	9
8	เด็กชายภาณุ คำปลั่ง	2	4	2	4
9	เด็กชายลานบุญ เสือเมือง	1	4	3	9
10	เด็กชายศรัณ เศรษฐพรพันธุ์	2	4	2	4
11	เด็กชายสมบัติ ปิ่นทรัพย์ถาวร	1	4	3	9
12	เด็กชายอภิเสก มโนคำ	0	3	3	9
13	เด็กชายหิรัญ พรานกลาง	2	4	2	4
14	เด็กชายอดิเทพ ทวีพงษ์	1	4	3	9
15	เด็กชายไชยกพ กิจประชา	0	3	3	9
16	เด็กชายสถาปนา คนขยัน	2	4	2	4
17	เด็กชายภูวดล นุ่มละมุล	1	4	3	9
18	เด็กชายกฤษกร คำกลั่น	1	4	3	9
19	เด็กชายฐานทัฬ ญาติตาอินทร์	2	4	2	4
20	เด็กชายบูรพา นุ่มละมุน	1	4	3	9
21	เด็กหญิงจันทร์ทิวา ไวตะ โครต	0	3	3	9
22	เด็กหญิงฐิติชญา พลอยอร่าม	1	4	3	9
23	เด็กหญิงทิพธารา เต่าเง้า	2	4	2	4
24	เด็กหญิงบุญยาพร บุญนอก	1	4	3	9
25	เด็กหญิงประภัสสร ศรีไพร	0	3	3	9
26	เด็กหญิงปิยะธิดา บุญหลักคำ	1	4	3	9

ตารางที่ 8 (ต่อ)

เลขที่	ชื่อ - สกุล	คะแนน ก่อนเรียน (Pre-test)	คะแนน หลังเรียน (Post-test)	D	D^2
27	เด็กหญิงพรปวีณ์ ท้าวถึง	2	4	2	4
28	เด็กหญิงพัชญาพร เหล่าชะรา	1	4	3	9
29	เด็กหญิงมนัสนันท์ กุลจิรารักษ์	1	4	3	9
30	เด็กหญิงวชิรภิญญา ปิ่นผักแว่น	2	4	2	4
31	เด็กหญิงวิศรุต สุขเกษม	1	4	3	9
32	เด็กหญิงศิวพร ไร่ทับทิม	2	4	2	4
33	เด็กหญิงสุพรรณิ น้ำใจดี	1	4	3	9
34	เด็กหญิงอริศรา สวัสดิ์	0	3	3	9
35	เด็กหญิงการต์สินี กรวดแก้ว	2	4	2	4
36	เด็กหญิงนาฏญาดา โพธิ์โชติ	1	4	3	9
37	เด็กหญิงจุฑามาศ สมสุข	1	3	2	4
38	เด็กหญิงสุพรรณิ แสนเพ็ง	1	4	3	9
รวม		45	144	99	267
ค่าเฉลี่ย		1.18	3.79	2.61	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		0.69	0.41	0.50	

ภาคผนวก ง
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นที่ 2 เรียนรู้สู่การปฏิบัติ

1. นักเรียนสังเกตครูแจกเมล็ดถั่วชนิดต่างๆ โดยการแยกถาด (1.ถั่วแดง 2.ถั่วดำ 3.ถั่วเขียว 4.ถั่วเหลือง) หลังจากนั้นนักเรียนร่วมกันจำแนกถั่วตามตัวอย่าง (จุดประสงค์ที่ 2 สังเกตครูแจกเมล็ดถั่ว, ร่วมกันจำแนก)
2. นักเรียนร่วมกันสนทนากี่ยวกับเมล็ดถั่วชนิดต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นเกี่ยวกับ สี ขนาด และรูปร่างของเมล็ดถั่ว (จุดประสงค์ที่ 2 ร่วมกันสนทนา)
3. ครูแนะนำและสาธิตวิธีการเล่นเกมการศึกษาชุดใหม่ (จุดประสงค์ที่ 2 ครูแนะนำและสาธิต)
4. ครูแจกเกมการศึกษารายละเอียดของเมล็ดถั่วแผ่นใหญ่ให้นักเรียนร่วมกันศึกษาว่ามีถั่วอะไรบ้าง และมีถั่วแต่ละชนิดจำนวนเท่าใด จากนั้นนักเรียนรับบัตรเกมแผ่นเล็กไปวางในช่องที่ตรงกับจำนวนในแผ่นหลัก (จุดประสงค์ที่ 2 ร่วมกันศึกษา)
5. นักเรียนกลุ่มไหนเล่นเสร็จก่อนให้ยกมือ ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง และเพื่อนร่วมกันปรบมือ คุณครูกล่าวชมเชย (จุดประสงค์ที่ 3 ครูกล่าวชมเชย)
6. นักเรียนร่วมกันเล่นเกมการศึกษาที่ครูแจกนักเรียนร่วมกันสังเกตรายละเอียด สี ขนาด ของเมล็ดถั่วชนิดต่างๆ พร้อมทั้งสนทนาภายในกลุ่มถึงความแตกต่างของเมล็ดถั่ว (จุดประสงค์ที่ 4 ร่วมกันสังเกตพร้อมทั้งสนทนาภายในกลุ่ม)

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มเล่นเกมซ้ำอีก เพื่อให้เกิดทักษะทางสังคมที่ดีมากขึ้น นักเรียนได้พูดคุยและยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันมากขึ้น (จุดประสงค์ที่ 5 ร่วมกันสนทนาและยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน)
2. ครูจับฉลากจับได้กลุ่มใดให้กลุ่มนั้น ส่งตัวแทนกลุ่มตอบคำถามเกี่ยวกับชนิดของเมล็ดถั่ว (จุดประสงค์ที่ 5 ส่งตัวแทนกลุ่มตอบคำถาม)

ขั้นที่ 4 ยืนยันความรู้

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอชื่อเมล็ดถั่ว หน้าชั้นเรียนและบอกด้วยว่านำไปใช้ในชีวิตประจำวันอะไรบ้าง (อาหารคาว,อาหารหวาน) (จุดประสงค์ที่ 6 ส่งตัวแทนนำเสนอชื่อเมล็ดถั่ว)
2. นักเรียนและครูร่วมกันสนทนาอภิปรายเกี่ยวกับสิ่งที่เรียน เพื่อยืนยันความรู้ที่นักเรียนได้รับ (จุดประสงค์ที่ 6 ร่วมกันสนทนาอภิปรายเกี่ยวกับสิ่งที่เรียน)

คุณธรรม จริยธรรม ที่ต้องการเน้น

ความรับผิดชอบ และความมีระเบียบวินัย

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. ทัศนศึกษา
2. เมล็ดถั่ว 4 ชนิด ได้แก่ เมล็ดถั่วดำ เมล็ดถั่วแดง และเมล็ดถั่วเหลือง
3. เกมการศึกษารายละเอียดของภาพ
4. ใบงาน

การวัดและการประเมินผล

1. การแสดงออกทางอารมณ์
2. ความไวในการรับรู้อารมณ์บุคคลอื่น
3. การควบคุมทางอารมณ์ของตนเอง
4. การแสดงออกทางสังคม
5. ความไวในการรับรู้ทางสังคม
6. การควบคุมทางสังคม

เกณฑ์ในการวัดผลและประเมินผล

1. เกณฑ์การประเมิน มีคะแนน 3 ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ 3 หมายถึง	ดี
ระดับคุณภาพ 2 หมายถึง	พอใช้
ระดับคุณภาพ 1 หมายถึง	ควรปรับปรุง

บันทึกผลหลังการจัดประสบการณ์

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(นางสิวิมล นางาม)

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 2 ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ปีการศึกษา 2559
 ชื่อกิจกรรม เกมการศึกษา เวลา 14.00 - 15.00 น.
 เรื่อง การสังเกตรายละเอียดและการจัดกลุ่มเมล็ดพืชชนิดต่าง ๆ
 วัน/เดือน/ปี ที่สอน

สาระสำคัญ

- เมล็ดพืชในท้องถิ่นมีหลายชนิดแต่ละชนิดมีความแตกต่างกันตามชื่อ สี รูปร่าง และขนาด
- จุดประสงค์การเรียนรู้**
1. นักเรียนสามารถสื่อความหมายด้วยเววตา ท่าทาง อากัปกริยา อารมณ์ให้บุคคลสามารถรับรู้และเข้าใจสิ่งที่ต้องการสื่อออกไปได้อย่างถูกต้อง
 2. นักเรียนสามารถรับรู้ เข้าใจและตีความหมายจากเววตา ท่าทาง อากัปกริยา อารมณ์ของบุคคลอื่นได้
 3. นักเรียนสามารถควบคุมเววตา อากัปกริยา ท่าทาง อารมณ์ของตนเองได้
 4. นักเรียนสามารถติดต่อสื่อสารและการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้อย่างเหมาะสม
 5. นักเรียนสามารถรับรู้ เข้าใจและตีความหมายจากการเข้าร่วมสนทนาการอภิปรายกับบุคคลอื่นได้
 6. นักเรียนสามารถควบคุมพฤติกรรมการแสดงออกของตนเองเข้าร่วมการสนทนาอภิปรายกับบุคคลอื่นได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ได้

สาระการเรียนรู้

การสังเกตรายละเอียดและการจัดกลุ่มเมล็ดพืชที่มีชนิดต่างๆ

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ

ครูกระตุ้นความสนใจของนักเรียน โดย

1. ครูให้นักเรียนเลือกบล็อกลูกสีต่าง ๆ ที่ครูเตรียมไว้จำนวน 5 สี แล้วให้นักเรียนเข้ากลุ่มตามสีที่ตนเองสุมหยิบได้ เมื่อกลุ่มไหนครบแล้วก็ให้นั่งลง (จุดประสงค์ที่ 1 เข้ากลุ่มตามสี)
2. ครูเตรียมเมล็ดพืชไว้ให้แต่ละกลุ่ม จำนวน 3 ชนิด ได้แก่ เมล็ดถั่ว เมล็ดส้ม เมล็ดแตงโม ครูเอ่ยถามนักเรียนว่าเคยเห็นเมล็ดพืชเหล่านี้หรือไม่ และมีชื่อว่าอะไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบ (จุดประสงค์ที่ 4 ช่วยกันตอบ)

ขั้นที่ 2 เรียนรู้สู่การปฏิบัติ

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับเมล็ดพืชที่ครูนำมา เกี่ยวกับ ชื่อ สี ขนาด และรูปร่าง (จุดประสงค์ที่ 5 ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนา)
2. ให้นักเรียนช่วยกันแยกเมล็ดที่ครูแจกไว้ ออกเป็นชนิดเดียวกันไว้ในถาดเดียวกัน (จุดประสงค์ที่ 2 แยกเมล็ดที่ครูแจก)
3. ครูแจกเกมการศึกษาชุดใหม่ให้นักเรียน จากนั้นครูแนะนำวิธีการเล่นเกมการศึกษาชุดใหม่ โดยบอกชื่อเกม และสาธิตวิธีการเล่นให้นักเรียนดู (จุดประสงค์ที่ 4 สาธิต)
4. นักเรียนร่วมกันเล่นเกมภายในกลุ่ม กลุ่มไหนเล่นเสร็จก่อนให้ยกมือขึ้น ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง (จุดประสงค์ที่ 3 ร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง)

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

1. นักเรียนร่วมกันเล่นเกมการศึกษา และแลกเปลี่ยนกันเล่นกับกลุ่มอื่นๆ จนครบทุกกลุ่ม กลุ่มที่เล่นเสร็จก่อนให้ยกมือขึ้น ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง (จุดประสงค์ที่ 5 แลกเปลี่ยนกันเล่น)
2. เมื่อเลิกเล่นให้นักเรียนช่วยกันเก็บเกมการศึกษาใส่ถุงแล้วนำไปเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย (จุดประสงค์ที่ 4 ช่วยกันเก็บเกมการศึกษา)

ขั้นที่ 4 ยืนยันความรู้

1. ครูนำเมล็ดพืชใส่ถุงพลาสติกใสเพื่อให้มองเห็นรอบด้าน จากนั้นชูขึ้นทีละ 1 ถุงให้นักเรียนบอกชื่อ ทำสลับกันหลายๆ รอบ (จุดประสงค์ที่ 6 บอกชื่อ)
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาถึงสิ่งที่เรียน เพื่อยืนยันความรู้ที่นักเรียนได้รับ (จุดประสงค์ที่ 6 สนทนาถึงสิ่งที่เรียน)

คุณธรรม จริยธรรม ที่ต้องการเน้น

การคิดอย่างมีเหตุผล

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. เมล็ดพืชจำนวน 3 ชนิด ได้แก่ เมล็ดถั่ว เมล็ดส้ม เมล็ดแตงโม
2. เกมการศึกษาชุด การเปรียบเทียบชนิดของเมล็ดพืชที่ต่างกันแต่มีจำนวนเท่ากัน

การวัดและการประเมินผล

1. การแสดงออกทางอารมณ์
2. ความไวในการรับรู้อารมณ์บุคคลอื่น
3. การควบคุมทางอารมณ์ของตนเอง
4. การแสดงออกทางสังคม

5. ความไวในการรับรู้ทางสังคม

6. การควบคุมทางสังคม

เกณฑ์ในการวัดผลและประเมินผล

1. เกณฑ์การประเมิน มีคะแนน 3 ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ 3 หมายถึง ดี

ระดับคุณภาพ 2 หมายถึง พอใช้

ระดับคุณภาพ 1 หมายถึง ควรปรับปรุง

บันทึกผลหลังการจัดประสบการณ์

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(นางสิวิมล นางาม)

ขั้นที่ 2 เรียนรู้สู่การปฏิบัติ

1. นักเรียนและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับหอยที่นักเรียนเคยเห็นและรู้จักที่มีอยู่ในท้องถิ่นเกี่ยวกับ ชื่อขนาด รูปร่าง ที่อยู่อาศัยของหอยและประโยชน์ของหอยชนิดต่าง ๆ (จุดประสงค์ที่ 2 ร่วมกันสนทนา)
2. ครูแจกเปลือกหอยชนิดต่าง ๆ ที่รวมกันอยู่ในถาด 1 ใบและถาดเปล่าอีก กลุ่มละ 3 ใบให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม หลังจากนั้นให้นักเรียนร่วมกันแยกเปลือกหอยออกใส่ถาดละ 1 ชนิด (จุดประสงค์ที่ 2 ร่วมกันแยกเปลือกหอย)
3. กลุ่มใดเสร็จแล้วให้ยกมือขึ้นจากนั้นครูแจกเปลือกหอยให้นักเรียนเรียงลำดับขนาดของเปลือกหอยจากเล็ก – ใหญ่ กลุ่มละ 1 ชุด (จุดประสงค์ที่ 5 ยกมือขึ้น)
4. นักเรียนช่วยกันเรียงลำดับขนาดของเปลือกหอยที่ครูแจกให้จากเล็ก – ใหญ่ (จุดประสงค์ที่ 4 ช่วยกันเรียงลำดับขนาด)
5. ครูแนะนำวิธีการเล่นเกมการศึกษาชุดใหม่โดยบอกชื่อเกม มีจำนวนกี่ชิ้น แล้วสาธิตวิธีการเล่นให้นักเรียนดู (จุดประสงค์ที่ 2 ครูแนะนำวิธีการเล่น)
6. ครูคอยแนะนำ เมื่อพบว่านักเรียนยังไม่เข้าใจ (จุดประสงค์ที่ 2 ครูคอยแนะนำ)

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

1. ให้นักเรียนเล่นเกมเรียงลำดับขนาดเปลือกหอยจากเล็ก – ใหญ่ ซ้ำอีกเพื่อให้เกิดทักษะด้านการเปรียบเทียบมากยิ่งขึ้น นักเรียนได้ตัดสินใจด้วยตนเอง และได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันมากขึ้น ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง แล้วกล่าวคำชมเชย (จุดประสงค์ที่ 5 แลกเปลี่ยนความคิดเห็น)
2. นักเรียนช่วยกันเก็บเกมการศึกษาเข้าที่ให้เรียบร้อยเมื่อเลิกเล่น (จุดประสงค์ที่ 5 ช่วยกันเก็บเกมการศึกษา)

ขั้นที่ 4 ยืนยันความรู้

1. ครูหยิบเปลือกหอยทีละ 1 ชนิด ให้นักเรียนช่วยกันบอกชื่อ ทำสลับจนครบทุกชนิด (จุดประสงค์ที่ 4 ช่วยกันบอกชื่อ)
2. ให้นักเรียนเลือกหอยประเภทสาคีคนละ 1 แผ่นซึ่งจะมีขนาดแตกต่างกัน จากนั้นให้แต่ละกลุ่มช่วยกันติดกระดาษสี โดยเรียงตามลำดับขนาดจากเล็ก – ใหญ่ แล้วเอาผลงานแต่ละกลุ่มไปติดไว้ที่ป้ายนิเทศภายในห้อง (จุดประสงค์ที่ 3 ติดกระดาษสี โดยเรียงตามลำดับขนาด)
3. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาถึงสิ่งที่เรียน เพื่อยืนยันความรู้ที่นักเรียนได้รับ (จุดประสงค์ที่ 6 สนทนาถึงสิ่งที่เรียน)

คุณธรรม จริยธรรม ที่ต้องการเน้น

ความรับผิดชอบ และความเอื้ออาทรต่อเพื่อน

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. เปลือกหอย
2. บัตรเกมการเรียงลำดับเปลือกหอย

การวัดและการประเมินผล

1. การแสดงออกทางอารมณ์
2. ความไวในการรับรู้อารมณ์บุคคลอื่น
3. การควบคุมทางอารมณ์ของตนเอง
4. การแสดงออกทางสังคม
5. ความไวในการรับรู้ทางสังคม
6. การควบคุมทางสังคม

เกณฑ์ในการวัดผลและประเมินผล

1. เกณฑ์การประเมิน มีคะแนน 3 ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ 3 หมายถึง	ดี
ระดับคุณภาพ 2 หมายถึง	พอใช้
ระดับคุณภาพ 1 หมายถึง	ควรปรับปรุง

บันทึกผลหลังการจัดประสบการณ์

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(นางสิวิมล นางาม)

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 4 ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ปีการศึกษา 2559
 ชื่อกิจกรรม เกมการศึกษา เวลา 14.00 - 15.00 น.
 เรื่อง การเรียงลำดับสั้น - ยาว ของพวงมาลัยใบดอกแก้วและการเปรียบเทียบขนาดแห่ง
 ไม้สั้นยาว
 วัน/เดือน/ปี ที่สอน

สาระสำคัญ

ใบดอกแก้วสามารถนำมาร้อยมาลัยได้หลายแบบและมีความสั้น - ยาว ที่แตกต่างกันและ
 แห่งไม้ที่นักเรียนรู้จักมีความสั้นและความยาวแตกต่างกัน และเพื่อให้ นักเรียนสามารถเล่นเกม
 เปรียบเทียบความสั้น - ยาวของแห่งไม้ตามข้อตกลงได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถสื่อความหมายด้วยเววตา ท่าทาง อากัปกริยา อารมณ์ให้บุคคลสามารถ
 รับรู้และเข้าใจสิ่งที่ต้องการสื่อออกไปได้อย่างถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถรับรู้ เข้าใจและตีความหมายจากเววตา ท่าทาง อากัปกริยา อารมณ์ของ
 บุคคลอื่นได้
3. นักเรียนสามารถควบคุมเววตา อากัปกริยา ท่าทาง อารมณ์ของตนเองได้
4. นักเรียนสามารถติดต่อสื่อสารและการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้อย่างเหมาะสม
5. นักเรียนสามารถรับรู้ เข้าใจและตีความหมายจากการเข้าร่วมสนทนาการอภิปรายกับ
 บุคคลอื่นได้
6. นักเรียนสามารถควบคุมพฤติกรรมการแสดงออกของตนเองเข้าร่วมการสนทนาอภิปราย
 กับบุคคลอื่นได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆได้

สาระการเรียนรู้

การเรียงลำดับความสั้น - ยาว ของพวงมาลัยใบดอกแก้วและการเรียงลำดับแห่งไม้

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ

ครูกระตุ้นความสนใจของนักเรียนโดย

1. ครูและนักเรียนร่วมกันร้องเพลง ให้นักเรียนเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะอย่างอิสระ
 จากนั้นครูให้สัญญาณหยุดแล้วให้นักเรียนหยิบบล็อกสีที่ครูเตรียมไว้คนละ 1 ชิ้น ใครได้สีที่
 เหมือนกันก็เข้ากลุ่มเดียวกัน กลุ่มละ 6 คน เมื่อกลุ่มไหนครบแล้วให้นักเรียนนั่งลง (จุดประสงค์ที่ 1
 เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะ)

ขั้นที่ 2 เรียนรู้สู่การปฏิบัติ

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับใบดอกแก้ว ที่ครูนำมาว่าสามารถนำมาทำอะไรได้บ้าง (จุดประสงค์ที่ 6 ร่วมกันสนทนา)
2. ครูแนะนำวิธีการเล่นเกมการศึกษาชุดใหม่โดยการบอกชื่อเกม มีจำนวนกี่ชิ้น และสาธิตวิธีการเล่นให้เล่นดู (จุดประสงค์ที่ 2 ครูสาธิตวิธีการเล่น)
3. จากนั้นครูแจกบัตรเกมการศึกษาเปรียบเทียบความสั้น – ยาว ของพวงมาลัยใบดอกแก้ว และแท่งไม้ ครูเตรียมแท่งไม้ไว้ล่วงหน้าจำนวน 5 ชุด ๆ ละ 6 แท่ง (จุดประสงค์ที่ 2 ครูแจกบัตรเกมการศึกษา)
4. ครูแจกแท่งไม้ให้นักเรียนกลุ่มละ 1 ชุด แล้วให้นักเรียนช่วยกันเรียงลำดับจากสั้น – ยาว กลุ่มไหนเสร็จก่อนยกมือ จากนั้นครูตรวจสอบความถูกต้อง (จุดประสงค์ที่ 3 ช่วยกันเรียงลำดับ)
5. นักเรียนช่วยกันเก็บแท่งไม้เข้าที่เรียบร้อย (จุดประสงค์ที่ 4 ช่วยกันเก็บแท่งไม้)
6. ให้ตัวแทนกลุ่มมารับแผ่นเกมการศึกษาชุดใหม่จากครูกลุ่มละ 1 ชุด นักเรียนร่วมกันเล่นเกมกลุ่มที่เล่นเสร็จก่อนยกมือขึ้น เพื่อครูตรวจสอบความถูกต้อง (จุดประสงค์ที่ 4 ร่วมกันเล่นเกม)
7. ครูคอยแนะนำ เมื่อพบว่านักเรียนยังไม่เข้าใจ (จุดประสงค์ที่ 6 ครูคอยแนะนำ)

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มเล่นเกมเปรียบเทียบความสั้น – ยาว ของพวงมาลัยใบดอกแก้วและแท่งไม้ซ้ำอีก เพื่อให้เกิดทักษะด้านการเปรียบเทียบที่ดีมากขึ้น นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันมากขึ้น (จุดประสงค์ที่ 5 แลกเปลี่ยนความคิดเห็น)
2. ครูคอยแนะนำ เมื่อพบว่านักเรียนยังไม่เข้าใจ ครูตรวจสอบความถูกต้องแล้วกล่าวคำชมเชยและครูปฏิบัติเช่นนี้จนครบทุกกลุ่ม (จุดประสงค์ที่ 6 ครูตรวจสอบแล้วชมเชย)
3. เมื่อเลิกเล่นนักเรียนช่วยกันเก็บเกมเข้าที่ให้เรียบร้อย (จุดประสงค์ที่ 4 ช่วยกันเก็บเกม)

ขั้นที่ 4 ยืนยันความรู้

1. ครูแจกกระดาษให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น ให้นักเรียนใช้สีเทียนวาดเป็นภาพอะไรก็ได้แทนใบดอกแก้วโดยให้เรียงลำดับความสั้น – ยาว ตามจำนวน เมื่อทำเสร็จนำผลงานไปติดไว้ที่ป้ายนิเทศภายในห้อง จากนั้นครูสุ่มเดาเอานักเรียนตามเลขที่ 5 10 15 20 25 ออกมาหยิบแท่งไม้คนละ 1 แท่ง แล้วให้เรียงลำดับขนาดตามความสั้น – ยาวให้เพื่อนดู (จุดประสงค์ที่ 6 นำผลงานไปติดไว้ที่ป้ายนิเทศ)
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาถึงสิ่งที่เรียน เพื่อยืนยันความรู้ที่นักเรียนได้รับ (จุดประสงค์ที่ 6 ร่วมกันสนทนา)

คุณธรรม จริยธรรม ที่ต้องการเน้น

ความมีระเบียบวินัยและการปฏิบัติตามข้อตกลง

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. เพลงและเครื่องเคาะจังหวะ
2. ใบดอกแก้ว
3. เกมเรียงลำดับความสั้น – ยาว ของพวงมาลัย
4. แท่งไม้ความยาวต่างกันจำนวน 5 ชุด ๆ ละ 6 แท่ง
5. บัตรเกมการเรียงลำดับแท่งไม้ จำนวน 5 ชุด

การวัดและการประเมินผล

1. การแสดงออกทางอารมณ์
2. ความไวในการรับรู้อารมณ์บุคคลอื่น
3. การควบคุมทางอารมณ์ของตนเอง
4. การแสดงออกทางสังคม
5. ความไวในการรับรู้ทางสังคม
6. การควบคุมทางสังคม

เกณฑ์ในการวัดผลและประเมินผล

1. เกณฑ์การประเมิน มีคะแนน 3 ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ 3 หมายถึง	ดี
ระดับคุณภาพ 2 หมายถึง	พอใช้
ระดับคุณภาพ 1 หมายถึง	ควรปรับปรุง

บันทึกผลหลังการจัดประสบการณ์

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน
(นางสีวิมล นางาม)

ขั้นที่ 2 เรียนรู้สู่การปฏิบัติ

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับใบไม้แบบต่างๆ เพื่อสังเกตความเหมือน ความต่าง ของใบไม้แต่ละแบบ (จุดประสงค์ที่ 6 ร่วมกันสนทนา)
2. แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่มๆ ละ 6 คน (จุดประสงค์ที่ 2 แบ่งนักเรียนเป็น กลุ่ม)
3. ครูอธิบายถึงอุปกรณ์แต่ละชนิดว่ามีอะไรบ้าง และอธิบายวิธีการคัดแยกใบไม้แต่ละแบบ ให้นักเรียนดูอย่างเข้าใจและให้อาสาสมัครที่เลือกชิ้นส่วนใบไม้ไว้ออกมาอีกครั้ง โดยให้ช่วยกันนำ ชิ้นส่วนต่างๆ มาวางต่อกันให้เป็นใบไม้ที่สมบูรณ์ เพื่อเป็นตัวอย่างให้เพื่อน ได้ดู (จุดประสงค์ที่ 3 ช่วยกันนำชิ้นส่วนต่างๆ มาวางต่อกันให้เป็นใบไม้ที่สมบูรณ์)
4. ตัวแทนกลุ่มออกมาเอาอุปกรณ์ แล้วนักเรียนร่วมกันต่อใบไม้ให้เป็นใบไม้ที่สมบูรณ์ จากนั้นครูจะตรวจสอบความถูกต้อง (จุดประสงค์ที่ 1 ร่วมกันต่อใบไม้ให้เป็นใบไม้ที่สมบูรณ์)
5. ครูนำแผ่นเกมการศึกษาแจกให้นักเรียนทุกกลุ่ม จากนั้นครูอธิบายวิธีการเล่นที่ถูกต้อง โดยบอกชื่อเกม มีจำนวนกี่ชิ้น และสาธิตวิธีการเล่นให้นักเรียนดู (จุดประสงค์ที่ 2 ครูสาธิตวิธีการ เล่น)
6. นักเรียนร่วมกันเล่นเกมการสังเกตใบไม้ส่วนที่หายไป สังเกตความเหมือนและความต่าง ของใบ เมื่อเสร็จแล้วยกมือขึ้น ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง (จุดประสงค์ที่ 4 ร่วมกันเล่นเกม)

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

1. ให้นักเรียนเล่นเกมการสังเกตความเหมือนและความต่างของใบไม้ซ้ำอีกเพื่อให้เกิด ทักษะการสังเกตที่ดีมากขึ้น นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันมากขึ้น (จุดประสงค์ ที่ 6 แลกเปลี่ยนความคิดเห็น)
2. กลุ่มที่เสร็จก่อนให้นักเรียนยกมือขึ้น ครูและนักเรียนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง (จุดประสงค์ที่ 5 ช่วยกันตรวจสอบ)
3. นักเรียนช่วยกันเก็บของให้เรียบร้อย ครูกล่าวคำชมเชยนักเรียนทุกคน (จุดประสงค์ที่ 6 ครูกล่าวคำชมเชย)

ขั้นที่ 4 ยืนยันความรู้

1. ครูอธิบายเพิ่มเติมหากพบว่านักเรียนยังไม่เข้าใจ (จุดประสงค์ที่ 1 ครูอธิบายเพิ่มเติม)
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาถึงสิ่งที่เรียน เพื่อยืนยันความรู้ที่นักเรียน ได้รับ (จุดประสงค์ที่ 6 ร่วมกันสนทนา)
3. ครูให้นักเรียนที่เป็นอาสาสมัครออกมาเลือกเพื่อนคนอื่นออกมาต่อชิ้นส่วนใบไม้ให้ สมบูรณ์คนละ 1 แบบ ทุกคนปรบมือให้เพื่อน (จุดประสงค์ที่ 6 ร่วมกันปรบมือให้เพื่อน)

คุณธรรม จริยธรรม ที่ต้องการเน้น

ความรับผิดชอบ การรู้จักการรอคอยและการแบ่งปัน

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. ใบไม้ชนิดต่างๆ ที่มีอยู่ในบริเวณ โรงเรียนราชวินิตประถมบางแค
2. แผ่นเกมการศึกษาความเหมือนและความต่างของใบไม้
3. ใบงาน
4. เกมการตัดต่อใบไม้ให้สมบูรณ์

การวัดและการประเมินผล

1. การแสดงออกทางอารมณ์
2. ความไวในการรับรู้อารมณ์บุคคลอื่น
3. การควบคุมทางอารมณ์ของตนเอง
4. การแสดงออกทางสังคม
5. ความไวในการรับรู้ทางสังคม
6. การควบคุมทางสังคม

เกณฑ์ในการวัดผลและประเมินผล

1. เกณฑ์การประเมิน มีคะแนน 3 ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ 3 หมายถึง	ดี
ระดับคุณภาพ 2 หมายถึง	พอใช้
ระดับคุณภาพ 1 หมายถึง	ควรปรับปรุง

บันทึกผลหลังการจัดประสบการณ์

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(นางสิวิมล นางาม)

เกมการศึกษาการจัดกลุ่มใบไม้

คำชี้แจง ให้นักเรียนจัดกลุ่มใบไม้ที่เหมือนกัน ไว้ด้วยกัน

- วิธีการเล่น
1. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน
 2. ครูอธิบายวิธีการนำแผ่นเกมภาพใบไม้ที่เหมือนกันเอามาวางเรียงต่อกันให้เป็นแถว จะได้ทั้งหมด 5 แบบ แบบละ 4 แผ่นภาพ
 3. เมื่อวางเรียงแถวครบแล้ว ตรวจสอบความถูกต้อง

ใบงาน

คำชี้แจง ให้นักเรียนกากบาทภาพที่แตกต่างจากพวก (ทำถูกต้อง ข้อละ 1 คะแนน)

คะแนนที่ได้ คะแนน

ชื่อ..... ชั้นอนุบาล..... เลขที่.....

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 6 ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ปีการศึกษา 2559
 ชื่อกิจกรรม เกมการศึกษา เวลา 14.00 - 15.00 น.
 เรื่อง การเรียงลำดับขนาดของใบไม้และการเรียงลำดับการบานของดอกไม้
 วัน/เดือน/ปี ที่สอน

สาระสำคัญ

ดอกไม้มีหลายสี หลายขนาดและมีลักษณะการบานตามลำดับที่แตกต่างกัน การสังเกตขนาดและรูปร่างของใบไม้ นักเรียนสามารถบอกถึงลักษณะและขนาดของใบไม้ขนาดใหญ่ไปหาเล็ก หรือขนาดเล็กไปหาใหญ่ได้ แล้วเล่นเกมการศึกษาได้ตามข้อตกลง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถสื่อความหมายด้วยเววตา ท่าทาง อากัปกริยา อารมณ์ให้บุคคลสามารถรับรู้และเข้าใจสิ่งที่ต้องการสื่อออกไปได้อย่างถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถรับรู้ เข้าใจและตีความหมายจากเววตา ท่าทาง อากัปกริยา อารมณ์ของบุคคลอื่นได้
3. นักเรียนสามารถควบคุมเววตา อากัปกริยา ท่าทาง อารมณ์ของตนเองได้
4. นักเรียนสามารถติดต่อสื่อสารและการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้อย่างเหมาะสม
5. นักเรียนสามารถรับรู้ เข้าใจและตีความหมายจากการเข้าร่วมสนทนาการอภิปรายกับบุคคลอื่นได้
6. นักเรียนสามารถควบคุมพฤติกรรมกรรมการแสดงออกของตนเองเข้าร่วมการสนทนาอภิปรายกับบุคคลอื่นได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆได้

สาระการเรียนรู้

การเปรียบเทียบขนาดของใบไม้และการเรียงลำดับการบานของดอกไม้

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ

ครูกระตุ้นความสนใจของนักเรียนโดย

1. ให้สัญญาณเข้ากลุ่มตามคำสั่ง ครูและนักเรียนร่วมกันร้องเพลง กิ่ง ก้าน ใบ พร้อมทั้งแสดงท่าทางอิสระประกอบเพลง (จุดประสงค์ที่ 1 แสดงท่าทางอิสระประกอบเพลง)
2. ร่วมกันกล่าวถึงส่วนต่างๆของต้นไม้จากเนื้อเพลงว่ามีอะไรบ้าง (จุดประสงค์ที่ 4 กล่าวถึงส่วนต่างๆของต้นไม้)

ขั้นที่ 2 เรียนรู้สู่การปฏิบัติ

1. ครูเตรียมใบไม้ขนาดต่าง ๆ ใส่ไว้ในถาดจำนวน 20 ใบ ในแต่ละถาดจะมีใบไม้ 4 ชนิด ชนิดละ 5 ใบซึ่งมีขนาดแตกต่างกัน (จุดประสงค์ที่ 5 ครูเตรียมใบไม้)
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับขนาด และรูปร่าง ของใบไม้ที่มีในถาด (จุดประสงค์ที่ 5 ร่วมกันสนทนา)
3. ครูอธิบายถึงอุปกรณ์แต่ละชนิดว่ามีอะไรบ้าง วิธีการเรียงลำดับขนาดใบไม้ที่ถูกต้อง ให้นักเรียนดูอย่างเข้าใจ (จุดประสงค์ที่ 3 ครูอธิบายให้นักเรียนดูอย่างเข้าใจ)
4. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนกลุ่มละ 1 คนออกมาเอาอุปกรณ์แล้วช่วยกันนำใบไม้ในถาด มาเรียงลำดับจากขนาดใหญ่ไปเล็ก จำนวน 10 ใบ และเรียงลำดับจากเล็กไปใหญ่ จำนวน 10 ใบ เมื่อเสร็จแล้วยกมือขึ้น ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง (จุดประสงค์ที่ 2 ร่วมกันตรวจสอบ)
5. ครูแจกเกมการศึกษาให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม จากนั้นครูแนะนำวิธีการเล่นเกมการศึกษา โดยบอกชื่อเกม มีจำนวนกี่ชิ้น และสาธิตวิธีการเล่นให้นักเรียนดู (จุดประสงค์ที่ 3 ครูแนะนำและสาธิตวิธีการเล่นเกม)
6. นักเรียนช่วยกันเรียงลำดับขนาดของใบไม้และเรียงลำดับการบานของดอกไม้ เมื่อเล่นเสร็จแล้วให้นักเรียนยกมือขึ้น ครูและนักเรียนตรวจสอบความถูกต้อง จากนั้นกล่าวคำชมเชย (จุดประสงค์ที่ 4 ตรวจสอบความถูกต้องแล้วกล่าวคำชมเชย)

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

1. ให้นักเรียนได้เล่นเกมการเรียงลำดับขนาดใบไม้และเกมการเรียงลำดับการบานของดอกไม้ซ้ำอีก เพื่อเกิดทักษะด้านการสังเกตและเปรียบเทียบขนาด นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน และรู้จักการแบ่งปันซึ่งกันและกัน (จุดประสงค์ที่ 6 แลกเปลี่ยนความรู้)
2. กลุ่มที่เล่นเกมการศึกษาเสร็จให้ยกมือขึ้น ครูและนักเรียนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง (จุดประสงค์ที่ 4 ช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง)
3. เมื่อเลิกเล่นให้นักเรียนช่วยกันเก็บเกมการศึกษาใส่ถุงแล้วนำไปเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย (จุดประสงค์ที่ 6 ช่วยกันเก็บเกมการศึกษา)

ขั้นที่ 4 ยืนยันความรู้

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาถึงสิ่งที่เรียน โดยครูสุ่มเลือกนักเรียนกลุ่มละ 1 คน ออกมาเรียงลำดับขนาดใบไม้เรียงลำดับการบานของดอกไม้ตามที่บอกให้เพื่อนๆ ดู เพื่อยืนยันความรู้ที่นักเรียนได้รับ (จุดประสงค์ที่ 5 ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนา)

2. นำเอาผลงานของแต่ละกลุ่ม ไปจัดไว้ที่ป้ายนิเทศภายในห้องเรียน (จุดประสงค์ที่ 6 นำผลงานไปจัดที่ป้ายนิเทศ)

คุณธรรม จริยธรรม ที่ต้องการเน้น

ความมีระเบียบวินัยและการรอคอยแบ่งปัน

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. ใบไม้ขนาดต่าง ๆ
2. ดอกไม้ชนิดต่าง ๆ
3. เกมเรียงลำดับขนาดของใบไม้ขนาดเล็กไปหาใหญ่ และ ใหญ่ไปหาเล็ก
4. เกมการศึกษา ชุด การเรียงลำดับการบานของดอกไม้

การวัดและการประเมินผล

1. การแสดงออกทางอารมณ์
2. ความไวในการรับรู้อารมณ์บุคคลอื่น
3. การควบคุมทางอารมณ์ของตนเอง
4. การแสดงออกทางสังคม
5. ความไวในการรับรู้ทางสังคม
6. การควบคุมทางสังคม

เกณฑ์ในการวัดผลและประเมินผล

1. เกณฑ์การประเมิน มีคะแนน 3 ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ 3 หมายถึง	ดี
ระดับคุณภาพ 2 หมายถึง	พอใช้
ระดับคุณภาพ 1 หมายถึง	ควรปรับปรุง

บันทึกผลหลังการจัดประสบการณ์

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(นางสิวิมล นางาม)

ขั้นที่ 2 เรียนรู้สู่การปฏิบัติ

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับหินชนิดต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นและบริเวณโรงเรียนเกี่ยวกับ สี ขนาด และรูปร่างลักษณะของหินและ ครูแจกถุงที่บรรจุหินให้นักเรียนเปรียบเทียบน้ำหนัก จากนั้นให้นักเรียนเรียงลำดับจากน้ำหนักมาก – น้มน้อย แล้วตรวจสอบความถูกต้อง เสร็จแล้วช่วยกันเก็บถุงหินมาแลกเปลี่ยนเกมชุดใหม่จากครู (จุดประสงค์ที่ 5 ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนา)

2. ครูแนะนำวิธีการเล่นเกมการศึกษาโดยการบอกชื่อเกม มีจำนวนกี่ชิ้น และสาธิตวิธีการเล่นให้นักเรียนดู (จุดประสงค์ที่ 2 ครูแนะนำและสาธิตวิธีการเล่น)

3. ครูแจกแผ่นเกมการศึกษาการจัดกลุ่มหินตามลักษณะและเกมเปรียบเทียบน้ำหนักก่อนหินให้นักเรียนร่วมกันเล่น กลุ่มไหน เล่นเสร็จก่อนให้นักเรียนกลุ่มนั้นยกมือ เพื่อครูจะตรวจสอบความถูกต้อง (จุดประสงค์ที่ 3 นักเรียนร่วมกันเล่น ครูตรวจสอบ)

4. ครูคอยแนะนำ เมื่อพบว่านักเรียนยังไม่เข้าใจ (จุดประสงค์ที่ 2 ครูคอยแนะนำ)

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

1. ให้นักเรียนได้เล่นเกมการจัดกลุ่มก่อนหินเกมเปรียบเทียบน้ำหนักก่อนหินซ้ำอีก เพื่อเกิดทักษะด้านการเปรียบเทียบจำนวนที่คมมากขึ้น นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน และรู้จักการแบ่งปันซึ่งกันและกัน (จุดประสงค์ที่ 6 นักเรียนแลกเปลี่ยนความรู้)

2. กลุ่มที่เล่นเกมการศึกษาเสร็จให้ยกมือขึ้น ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง (จุดประสงค์ที่ 4 ครูคอยแนะนำ)

3. เมื่อเลิกเล่นให้นักเรียนร่วมกันเก็บเกมการศึกษาใส่ถุงแล้วนำไปเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย (จุดประสงค์ที่ 6 ร่วมกันเก็บเกมการศึกษา)

ขั้นที่ 4 ยืนยันความรู้

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาถึงสิ่งที่เรียน โดยเลือกนักเรียนออกมาหยิบก้อนหินตามจำนวนที่ต้องการ จากนั้นให้นักเรียนเลือกเพื่อนออกมาหยิบก้อนหินแบบอื่นๆ แต่มีจำนวนที่เท่ากันแล้วเปรียบเทียบน้ำหนักให้เพื่อนดู (จุดประสงค์ที่ 5 ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนา)

2. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาถึงสิ่งที่เรียน เพื่อยืนยันความรู้ที่นักเรียนได้รับ (จุดประสงค์ที่ 5 ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนา)

คุณธรรม จริยธรรม ที่ต้องการเน้น

การแบ่งปันและการรู้จักรอคอยตามลำดับก่อน - หลัง

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. หินที่มี ขนาด สี รูปร่างลักษณะที่แตกต่างกัน

2. เกมการจัดกลุ่มลักษณะหิน
3. ถูบบรรจุหินที่มีน้ำหนักแตกต่างกันจำนวน 5 ถู
4. เกมการเรียงลำดับน้ำหนักของหิน

การวัดและการประเมินผล

1. การแสดงออกทางอารมณ์
2. ความไวในการรับรู้อารมณ์บุคคลอื่น
3. การควบคุมทางอารมณ์ของตนเอง
4. การแสดงออกทางสังคม
5. ความไวในการรับรู้ทางสังคม
6. การควบคุมทางสังคม

เกณฑ์ในการวัดผลและประเมินผล

1. เกณฑ์การประเมิน มีคะแนน 3 ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ 3 หมายถึง	ดี
ระดับคุณภาพ 2 หมายถึง	พอใช้
ระดับคุณภาพ 1 หมายถึง	ควรปรับปรุง

บันทึกผลหลังการจัดประสบการณ์

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(นางสีวิมล นางาม)

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 8 ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ปีการศึกษา 2559
 ชื่อกิจกรรม เกมการศึกษา เวลา 14.00 - 15.00 น.
 เรื่อง การสังเกตภาพแผ่นหลักและภาพแผ่นย่อย
 วัน/เดือน/ปี ที่สอน

สาระสำคัญ

การสังเกตความเหมือนความต่างของสิ่งต่างๆ เป็นการฝึกทักษะด้านการสังเกต เพื่อให้
 นักเรียนบอกสิ่งที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถสื่อความหมายด้วยแววตา ท่าทาง อากัปกิริยา อารมณ์ให้บุคคลสามารถ
 รับรู้และเข้าใจสิ่งที่ต้องการสื่อออกไปได้อย่างถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถรับรู้ เข้าใจและตีความหมายจากแววตา ท่าทาง อากัปกิริยา อารมณ์ของ
 บุคคลอื่นได้
3. นักเรียนสามารถควบคุมแววตา อากัปกิริยา ท่าทาง อารมณ์ของตนเองได้
4. นักเรียนสามารถติดต่อสื่อสารและการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ได้อย่างเหมาะสม
5. นักเรียนสามารถรับรู้ เข้าใจและตีความหมายจากการเข้าร่วมสนทนาการอภิปรายกับ
 บุคคลอื่นได้
6. นักเรียนสามารถควบคุมพฤติกรรมการแสดงออกของตนเองเข้าร่วมการสนทนาอภิปราย
 กับบุคคลอื่นได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆได้

สาระการเรียนรู้

การสังเกตความเหมือน ความต่างของภาพแผ่นหลักและภาพแผ่นย่อย

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ

ครูกระตุ้นความสนใจของนักเรียน โดย

1. ครูและนักเรียนร่วมกันร้องเพลงมาากินผักแล้วร่ำวงกลม ครูแจกปากกาสี 5 แท่ง 5
 สีให้นักเรียนอาสาสมัคร 5 คน หลังจากนั้นครูเป่านกหวีดให้สัญญาณหยุดแล้วให้นักเรียนเลือกเข้า
 กลุ่มสี ๆ ละ 6 คน เมื่อกลุ่มไหนครบแล้วก็ให้นั่งลง (จุดประสงค์ที่ 1 นักเรียนเลือกเข้ากลุ่ม)

ขั้นที่ 2 เรียนรู้สู่การปฏิบัติ

1. ครูนำผักชนิดต่างๆที่เตรียมไว้มาร่วมสนทนากับนักเรียน ถึงลักษณะภายนอกของผักแต่ละ
 ชนิด (จุดประสงค์ที่ 2 ครูคอยแนะนำ)

2. ครูแนะนำวิธีการเล่นเกมการศึกษาชุดใหม่ โดยบอกชื่อเกมและสาธิตวิธีการเล่นให้ดู (จุดประสงค์ที่ 2 ครูคอยแนะนำและสาธิตวิธีการเล่น)

3. ครูแจกเกมให้นักเรียนกลุ่มละ 1 ชุด นักเรียนร่วมกันเล่นเกมการศึกษาที่ครูแจกไว้ในกลุ่มของตัวเอง (จุดประสงค์ที่ 5 ร่วมกันเล่นเกม)

4. ครูคอยแนะนำ เมื่อพบว่านักเรียนยังไม่เข้าใจ (จุดประสงค์ที่ 2 ครูคอยแนะนำ)

5. กลุ่มใดเสร็จแล้วให้ยกมือขึ้น ครูจะตรวจสอบความถูกต้องแล้วกล่าวคำชมเชย (จุดประสงค์ที่ 2 ตรวจสอบแล้วกล่าวคำชมเชย)

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

1. ให้นักเรียนได้เล่นเกมภาพแผ่นหลักและภาพแผ่นย่อยซ้ำอีก เพื่อเกิดทักษะด้านการสังเกตที่ดีมากขึ้น นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน และรู้จักการเบ่งป็นซึ่งกันและกัน (จุดประสงค์ที่ 6 แลกเปลี่ยนความรู้)

2. กลุ่มที่เล่นเกมการศึกษาเสร็จให้ยกมือขึ้น ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง (จุดประสงค์ที่ 2 ร่วมกันตรวจสอบ)

3. เมื่อเลิกเล่นให้นักเรียนร่วมกันเก็บเกมการศึกษาใส่ถุงแล้วนำไปเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย (จุดประสงค์ที่ 6 ร่วมกันเก็บเกมการศึกษา)

ขั้นที่ 4 ยืนยันความรู้

1. ครูเลือกหยิบภาพแผ่นย่อยขึ้นมา แล้วให้นักเรียนร่วมกันตอบว่าคืออะไร ทำสลับจนครบทุกภาพ (จุดประสงค์ที่ 1 ร่วมกันตอบ)

2. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาถึงสิ่งที่เรียน เพื่อยืนยันความรู้ที่นักเรียนได้รับ (จุดประสงค์ที่ 2 ร่วมกันสนทนา)

คุณธรรม จริยธรรม ที่ต้องการเน้น

การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. ข้างโพด มะเขือเทศ แครอท มะเขือม่วง ผักชี
2. เกมภาพแผ่นหลักและภาพแผ่นย่อย

การวัดและการประเมินผล

1. การแสดงออกทางอารมณ์
2. ความไวในการรับรู้อารมณ์บุคคลอื่น
3. การควบคุมทางอารมณ์ของตนเอง
4. การแสดงออกทางสังคม

5. ความไวในการรับรู้ทางสังคม

6. การควบคุมทางสังคม

เกณฑ์ในการวัดผลและประเมินผล

1. เกณฑ์การประเมิน มีคะแนน 3 ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ 3 หมายถึง ดี

ระดับคุณภาพ 2 หมายถึง พอใช้

ระดับคุณภาพ 1 หมายถึง ควรปรับปรุง

บันทึกผลหลังการจัดประสบการณ์

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(นางสิวิมล นางาม)

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 9 ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ปีการศึกษา 2559
 ชื่อกิจกรรม เกมการศึกษา เวลา 14.00 - 15.00 น.
 เรื่อง การจัดหมวดหมู่เมล็ดพืชกับสัญลักษณ์
 วัน/เดือน/ปี ที่สอน

สาระสำคัญ

การเล่นเกมนัดหมวดหมู่ภาพกับสัญลักษณ์เป็นกระตุ้นนักเรียนให้คุ้นเคยกับสัญลักษณ์ก่อนการเริ่มอ่าน เขียน และเป็นการฝึกการสังเกตลักษณะของสัญลักษณ์ที่เหมือนกัน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถสื่อความหมายด้วยเววตา ท่าทาง อากัปกริยา อารมณ์ให้บุคคลสามารถรับรู้และเข้าใจสิ่งที่ต้องการสื่อออกไปได้อย่างถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถรับรู้ เข้าใจและตีความหมายจากเววตา ท่าทาง อากัปกริยา อารมณ์ของบุคคลอื่นได้
3. นักเรียนสามารถควบคุมเววตา อากัปกริยา ท่าทาง อารมณ์ของตนเองได้
4. นักเรียนสามารถติดต่อสื่อสารและการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ได้อย่างเหมาะสม
5. นักเรียนสามารถรับรู้ เข้าใจและตีความหมายจากการเข้าร่วมสนทนาการอภิปรายกับบุคคลอื่นได้
6. นักเรียนสามารถควบคุมพฤติกรรมการแสดงออกของตนเองเข้าร่วมการสนทนาอภิปรายกับบุคคลอื่นได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆได้

สาระการเรียนรู้

การเล่นจับคู่เมล็ดพืชกับสัญลักษณ์

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ

ครูกระตุ้นความสนใจของนักเรียนโดย

1. ครูเปิดเทปเพลงแล้วให้นักเรียนเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ ขณะที่นักเรียนเคลื่อนไหวร่างกาย ครูจะแจกบัตรเกมให้นักเรียนคนละ 1 แผ่นจนครบทุกคน เมื่อสัญญาณหยุดให้นักเรียนที่ได้รับบัตรเกมเหมือนกันไปรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน เมื่อนักเรียนเข้ากลุ่มแล้วเก็บบัตรเกมคืน (จุดประสงค์ที่ 1 เคลื่อนไหวร่างกาย)

ขั้นที่ 2 เรียนรู้สู่การปฏิบัติ

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับเมล็ดพืชที่มีอยู่ในท้องถิ่นและบริเวณ โรงเรียนเกี่ยวกับสี ขนาด รูปร่าง หลังจากนั้นให้นักเรียนบอกรายชื่อเมล็ดพืช (จุดประสงค์ที่ 2 ร่วมกันสนทนา)
2. ครูแนะนำวิธีการเล่นเกมการศึกษาโดยการบอกรายชื่อเกมและสาธิตวิธีการเล่นให้นักเรียนดู (จุดประสงค์ที่ 3 ครูคอยแนะนำและสาธิตวิธีการเล่น)
3. แจกเกมชุดการจัดหมวดหมู่เมล็ดพืชกับสัญลักษณ์ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแข่งกันวางบัตรเกมเรียงต่อกัน กลุ่มที่เล่นเสร็จก่อนให้นักเรียนกลุ่มนั้นยกมือขึ้น ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง (จุดประสงค์ที่ 2 ร่วมกันตรวจสอบ)
4. ครูคอยแนะนำ เมื่อพบว่านักเรียนยังไม่เข้าใจ (จุดประสงค์ที่ 2 ครูคอยแนะนำ)

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

1. ให้นักเรียนเล่นเกมอย่างอิสระ เพื่อพัฒนาทักษะด้านการจำแนกมากขึ้น นักเรียนสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นขณะร่วมกิจกรรม (จุดประสงค์ที่ 4 ร่วมกิจกรรม)
2. นักเรียนร่วมกันเก็บเกมการศึกษาเข้าที่ให้เรียบร้อยเมื่อเลิกเล่น (จุดประสงค์ที่ 6 ร่วมกันเก็บเกมการศึกษา)

ขั้นที่ 4 ยืนยันความรู้

1. ให้นักเรียนเลือกหยิบบัตรคำชื่อเมล็ดพืช 1 ใบ แล้วหยิบเมล็ดพืชตามชื่อในบัตรคำให้ถูกต้อง (จุดประสงค์ที่ 5 เลือกหยิบบัตรคำ)
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาถึงสิ่งที่เรียน เพื่อยืนยันความรู้ที่นักเรียนได้รับ (จุดประสงค์ที่ 5 ร่วมกันสนทนา)

คุณธรรม จริยธรรม ที่ต้องการเน้น

ความมีระเบียบวินัย

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. เทปเพลง
2. บัตรเกมตัวอย่าง
3. บัตรเกมจับคู่ภาพกับเมล็ดพืชกับสัญลักษณ์

การวัดและการประเมินผล

1. การแสดงออกทางอารมณ์
2. ความไวในการรับรู้อารมณ์บุคคลอื่น
3. การควบคุมทางอารมณ์ของตนเอง
4. การแสดงออกทางสังคม

5. ความไวในการรับรู้ทางสังคม

6. การควบคุมทางสังคม

เกณฑ์ในการวัดผลและประเมินผล

1. เกณฑ์การประเมิน มีคะแนน 3 ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ 3 หมายถึง ดี

ระดับคุณภาพ 2 หมายถึง พอใช้

ระดับคุณภาพ 1 หมายถึง ควรปรับปรุง

บันทึกผลหลังการจัดประสบการณ์

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(นางสิวิมล นางาม)

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 10 ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ปีการศึกษา 2559
 ชื่อกิจกรรม เกมการศึกษา เวลา 14.00 - 15.00 น.
 เรื่อง การต่อชิ้นส่วนให้สมบูรณ์
 วัน/เดือน/ปี ที่สอน

สาระสำคัญ

ผลไม้ที่มีมากมายในท้องถิ่น แต่ละชนิดก็แตกต่างกันไปตามพื้นที่นั้น ๆ อีกทั้งนำมาประกอบอาหารได้หลาย สามารถรับประทานได้ทั้งสุกและดิบ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถสื่อความหมายด้วยเววตา ท่าทาง อากัปกริยา อารมณ์ให้บุคคลสามารถรับรู้และเข้าใจสิ่งที่ต้องการสื่อออกไปได้อย่างถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถรับรู้ เข้าใจและตีความหมายจากเววตา ท่าทาง อากัปกริยา อารมณ์ของบุคคลอื่นได้
3. นักเรียนสามารถควบคุมเววตา อากัปกริยา ท่าทาง อารมณ์ของตนเองได้
4. นักเรียนสามารถติดต่อสื่อสารและการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้อย่างเหมาะสม
5. นักเรียนสามารถรับรู้ เข้าใจและตีความหมายจากการเข้าร่วมสนทนาการอภิปรายกับบุคคลอื่นได้
6. นักเรียนสามารถควบคุมพฤติกรรมการแสดงออกของตนเองเข้าร่วมการสนทนาอภิปรายกับบุคคลอื่นได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆได้

สาระการเรียนรู้

การเล่นเกมตัดต่อผลไม้

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ

ครูกระตุ้นความสนใจของนักเรียนโดย

1. ครูและนักเรียนร่วมกันร้องเพลงจำชื่อผลไม้และเคาะจังหวะตามครูไปด้วย จากนั้นให้สัญญาณหยุด โดยการรัวฉิ่งแล้วครูชูแท่งไม้ขึ้น 5 แท่ง หลังจากนั้นให้นักเรียนเลือกเข้ากลุ่มตามจำนวนแท่งไม้กลุ่มไหนครบก่อนให้นั่งลง (จุดประสงค์ที่ 1 เลือกเข้ากลุ่ม)

ขั้นที่ 2 เรียนรู้สู่การปฏิบัติ

1. ครูนำผลไม้ที่สมบูรณ์มาให้ให้นักเรียนดูพร้อมกับร่วมกันสนทนาถึงประโยชน์ของผลไม้ในการนำมาประกอบอาหาร (จุดประสงค์ที่ 5 ร่วมกันสนทนา)

2. ครูให้นักเรียนจับ คม แล้วครูจะผ่าและหั่นผลไม้เป็นชิ้นให้นักเรียนใช้ช้อนลองชิมรสชาติ (จุดประสงค์ที่ 2 ลองชิมรสชาติ)

3. ครูผ่าผลไม้ออกเป็นชิ้นส่วน จำนวน 6 ชิ้น แล้วนำกลับมาประกอบให้เป็นผลไม้เหมือนเดิม (จุดประสงค์ที่ 3 ครูผ่าผลไม้)

4. ครูแนะนำวิธีการเล่นเกมการศึกษาชุดใหม่ โดยบอกชื่อเกมและสาธิตวิธีการเล่นให้ดู จากนั้นนักเรียนช่วยกันต่อชิ้นส่วนผลไม้ให้สมบูรณ์เหมือนเดิม จากนั้นครูจะตรวจสอบความถูกต้อง (จุดประสงค์ที่ 2 ครูคอยแนะนำวิธีการเล่นเกม)

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

1. ให้นักเรียนเล่นเกมต่อภาพให้สมบูรณ์ซ้ำอีก เพื่อเกิดทักษะด้านการสังเกตมากขึ้น นักเรียนกล้าตัดสินใจด้วยตนเอง รู้จักรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนขณะร่วมเล่น (จุดประสงค์ที่ 2 รับฟังความคิดเห็น)

2. ครูคอยแนะนำ เมื่อพบว่านักเรียนยังไม่เข้าใจ (จุดประสงค์ที่ 2 ครูคอยแนะนำ)

3. กลุ่มใดเสร็จแล้วให้ยกมือขึ้น ครูจะตรวจสอบความถูกต้องแล้วกล่าวคำชมเชย (จุดประสงค์ที่ 4 ครูตรวจสอบแล้วชมเชย)

4. นักเรียนร่วมกันเก็บเกมการศึกษาเข้าที่ให้เรียบร้อยเมื่อเลิกเล่น (จุดประสงค์ที่ 6 ร่วมกันเก็บเกมการศึกษา)

ขั้นที่ 4 ยืนยันความรู้

1. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมากลุ่มละ 2 คน โดยเลือกต่อภาพผลไม้ 1 ชนิดให้เพื่อนดู (จุดประสงค์ที่ 5 ส่งตัวแทน)

2. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาถึงสิ่งที่เรียน เพื่อยืนยันความรู้ที่นักเรียนได้รับ (จุดประสงค์ที่ 4 ร่วมกันสนทนา)

คุณธรรม จริยธรรม ที่ต้องการเน้น

ความสามัคคี

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. ผลไม้
2. ภาพผลไม้ที่สมบูรณ์
3. ภาพผลไม้ที่ถูกตัดเป็นชิ้นส่วน

การวัดและการประเมินผล

1. การแสดงออกทางอารมณ์
2. ความไวในการรับรู้อารมณ์บุคคลอื่น

3. การควบคุมทางอารมณ์ของตนเอง
4. การแสดงออกทางสังคม
5. ความไวในการรับรู้ทางสังคม
6. การควบคุมทางสังคม

เกณฑ์ในการวัดผลและประเมินผล

1. เกณฑ์การประเมิน มีคะแนน 3 ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ 3 หมายถึง	ดี
ระดับคุณภาพ 2 หมายถึง	พอใช้
ระดับคุณภาพ 1 หมายถึง	ควรปรับปรุง

บันทึกผลหลังการจัดประสบการณ์

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน
(นางสิวิมล นางาม)

แบบวิเคราะห์ทักษะทางสังคม

ชื่อผู้ถูกสังเกต.....นามสกุล.....ชั้นอนุบาล.....

ชื่อผู้สังเกต.....นามสกุล.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ทักษะทางสังคม	แนวทางการวิเคราะห์	ระดับ		
		3	2	1
1. การแสดงออกทางอารมณ์	ความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นโดยไม่ใช้ถ้อยคำ เป็นการสื่อความหมายทางอารมณ์ และภาษาท่าทาง โดยรวมถึงการแสดงเจตคติ ความรู้สึกและพฤติกรรมระหว่างบุคคลโดยไม่ใช้ถ้อยคำ			
	1.1 สามารถในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นได้โดยไม่ใช้ถ้อยคำ			
	1.2 สามารถสื่อความหมายทางอารมณ์และภาษาท่าทางได้			
	1.3 สามารถแสดงเจตคติความรู้สึกและพฤติกรรมระหว่างบุคคลอื่นโดยไม่ใช้ถ้อยคำ			
	1.4 สามารถสื่อความหมายด้วยแววตา ท่าทาง อากัปกิริยาอารมณ์ให้กับบุคคลอื่นได้			
	1.5 สามารถรับรู้และเข้าใจในสิ่งที่ต้องการสื่อออกไปได้อย่างถูกต้อง			
2. ความไวในการรับรู้อารมณ์บุคคลอื่น	ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจตลอดจนสามารถตีความหมายการแสดงออกทางอารมณ์ และภาษาท่าทางของบุคคลอื่น			
	2.1 สามารถรับรู้แววตา ท่าทางบุคคลอื่นได้			
	2.2 สามารถรับรู้อากัปกิริยาบุคคลอื่นได้			
	2.3 สามารถเข้าใจแววตา ท่าทางบุคคลอื่นได้			
	2.4 สามารถเข้าใจอากัปกิริยาบุคคลอื่นได้			
	2.5 สามารถตีความหมายจากแววตาท่าทางบุคคลอื่นได้			
	2.6 สามารถตีความหมายอากัปกิริยาบุคคลอื่นได้			
	2.7 สามารถตีความหมายอารมณ์ของบุคคลอื่นได้			

ทักษะทางสังคม	แนวทางการวิเคราะห์	ระดับ		
		3	2	1
3. การควบคุมทางอารมณ์ของตนเอง	ความสามารถในการกำกับ สะกดกลิ่น และปรับอารมณ์ของตนเอง สามารถควบคุมแหวตา อากัปกิริยา ท่าทาง อารมณ์ของตนเอง รวมถึงการช้อน หรือปิดบังความรู้สึกไว้ภายในได้			
	3.1 สามารถกำกับ สะกดกลิ่น และปรับอารมณ์ของตนเองได้			
	3.2 สามารถควบคุม แหวตา อากัปกิริยา ท่าทาง อารมณ์ของตนเองได้			
4.การแสดงออกทางสังคม	ความสามารถในการติดต่อสื่อสาร และการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นโดยใช้ถ้อยคำ เป็นการสื่อความหมายโดยใช้ภาษาพูด ในการเข้าร่วมสนทนา อภิปรายกับบุคคลอื่น สามารถสื่อความหมายด้วยคำพูดให้บุคคลอื่นสามารถรับรู้และเข้าใจในสิ่งที่ต้องการสื่อออกไปให้ทราบได้ มีความคล่องแคล่วในการใช้ถ้อยคำ มีความเป็นมิตรกับบุคคลอื่น มีความสามารถในการเริ่มต้นสนทนากับบุคคลอื่นได้อย่างเหมาะสม			
	4.1 สามารถใช้คำถามแสดงความคิดเห็นกับผู้อื่นได้			
	4.2 สามารถบอกความต้องการในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมได้			
	4.3 ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
	4.4 ร่วมใช้อุปกรณ์โดยผลัดเปลี่ยนกันใช้ ไม่แย่งกัน			
	4.5 ชักชวนเพื่อนมาเล่นของเล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกัน			
	4.6 ร่วมกันแก้ปัญหาในการทำกิจกรรม			
	4.7 มีมารยาทในการพูดกับบุคคลอื่น			
	4.8 แนะนำวิธีการเล่นหรือทำกิจกรรมเมื่อเพื่อนไม่เข้าใจ			
	4.9 บรรยายหรืออธิบายผลงานของตนเองได้			
	4.10 ตอบโต้แสดงความคิดเห็นของตนเองกับผู้อื่น			
	4.11 มีความเป็นมิตรกับบุคคลอื่น			

ทักษะทางสังคม	แนวทางการวิเคราะห์	ระดับ		
		3	2	1
5. ความไวในการรับรู้ทางสังคม	ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจ ตลอดจนสามารถตีความหมายจากการติดต่อสื่อสาร โดยใช้ถ้อยคำของบุคคลอื่นได้สามารถรับรู้ เข้าใจ และตีความหมายจากการเข้าร่วมสนทนา การอภิปรายกับบุคคลอื่นได้			
	5.1 สามารถรับรู้ติดต่อ สื่อสารโดยใช้ถ้อยคำของบุคคลอื่นได้			
	5.2 สามารถเข้าใจจากการติดต่อสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำของบุคคลอื่นได้			
	5.3 สามารถตีความหมายจากการเข้าร่วมสนทนาการอภิปรายกับบุคคลอื่นได้			
6. การควบคุมทางสังคม	ความสามารถในการแสดงบทบาททางสังคมอย่างเหมาะสม มีทักษะในการแสดงตน และสามารถควบคุมพฤติกรรมการแสดงออกของตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถเข้าร่วมสนทนา อภิปรายกับบุคคลอื่นได้อย่างคล่องแคล่ว มีไหวพริบสามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ			
	6.1 สามารถแสดงบทบาทของตนเองได้เหมาะสมกับวัย			
	6.2 มีทักษะในการแสดงตน			
	6.3 สามารถควบคุมพฤติกรรมการแสดงออกของตนเองได้			
	6.4 สามารถเข้าร่วมสนทนา อภิปรายกับบุคคลอื่นได้คล่องแคล่ว			
	6.5 สามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์			

ภาคผนวก จ
แบบตอบรับและบทความวิจัย

Ref. No. 0564.14/ 374

Bansomdejchaopraya Rajabhat University
1061 Isarapap 15 Hirunrujee
Thonburi Bangkok 10600

6 July 2017

Subject Notification of Results of BSRU Conference 2017 Full Paper and
Invitation to the Conference

Attention Siwimon Na-Ngam & the others

Attachment A set of schedule of paper presentation

We are pleased to inform you that your full paper entitled, "The Development of Teaching Model Using Bandura' S Theory to Enhance Social Skill of Young Children" was accepted for a poster presentation at the 1st National and International Conference 2017 on Education for Sustainable Locality Development organized by Bansomdejchaopraya Rajabhat University in Bangkok, Thailand on the 29th of July, 2017.

Also, you are invited to participate in the opening ceremony. After the plenary session in the morning, your presentation is scheduled in the afternoon according to the attachments informing the venue, time and room monitors. Your poster will be instantly designed and set at the venue of presentation by Graduate School and you are expected to stand by your poster in case of visitors' queries.

Please feel free to contact us regarding any questions you may have. All of us at BSRU Conference 2017 are doing our best to make this year event fruitful and memorable, and we look forward to welcoming you.

Cordially yours,

Areewan

(Assistant Professor Dr.Areewan Iamsa-ard)
Dean
Graduate School of BSRU

Graduate School
Tel.+662-473-7000 Ext.1810, 1813

การพัฒนา รูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีแบนดูรา
เพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย

THE DEVELOPMENT OF BANDURA' S THEORY-BASED
INSTRUCTION TO ENHANCE SOCIAL SKILL
FOR EARLY CHILDHOOD STUDENTS

เจ้าของบทความ นางสิวิมล นางาม
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รศ.ดร.บังอร เสรีรัตน์
อาจารย์ที่ปรึกษารอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เปรมสุริย์ เชื่อมทอง
Mrs. SIWIMON NA-NGAM

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีแบนดูราเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยและ 2) เปรียบเทียบทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการใช้รูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีแบนดูรา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่1/1 โรงเรียนราชวินิตประถมบางแค สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 38 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบประเมินทักษะทางสังคมสำหรับเด็กปฐมวัย และสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการสอน โดยใช้ทฤษฎีแบนดูราเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 1) ทฤษฎี /หลักการ/แนวคิดของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ มี 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ ขั้นที่ 2 เรียนรู้สู่การปฏิบัติ ขั้นที่ 3 การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ขั้นที่ 4 ยืนยันความรู้ 4) ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนรู้ตามรูปแบบ

2. นักเรียนที่เรียนตามรูปแบบการสอน โดยใช้ทฤษฎีแบนดูรา มีทักษะทางสังคม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : ทฤษฎีแบนดูรา ทักษะทางสังคม

Abstract

The purposes of this research were: 1) to develop Bandura's theory-based instruction to enhance social skill for early childhood students and 2) to compare social skill of early childhood students between before and after learning through the developed instruction. The sample included thirty-eight of Kindergarten 1/1 of Ratchavinitprathombangkae School. The research instruments involved lesson plans and social skill evaluation form. Data were statistically analyzed in percentage, MEAN, standard deviation and t-test.

The findings revealed as follows.

1) The Bandura's theory-based instruction to enhance social skill for early childhood students was composed of 1) theory/principle/concept 2) objectives 3) learning activities with four steps: step 1 – engagement; step 2 – exploration; step 3 – elaboration and step 4 – evaluation and 4) learning objectives.

2) The social skill of early childhood students after learning through Bandura's theory-based instruction was higher than that before the experiment at significance level .01.

Keywords: Instruction, Bandura's Theory, Social Skill of Early Childhood Students

บทนำ

การศึกษาระดับปฐมวัยหลักสูตรพุทธศักราช 2546 มีจุดหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยองค์รวม คือพัฒนาผู้เรียนให้ครบทั้ง 4 ด้าน คือด้านร่างกายด้านอารมณ์-จิตใจด้านสังคมและด้านสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, น.26) และเป็นการเตรียมความพร้อมที่จะเรียนรู้ และสร้างรากฐานชีวิตให้พัฒนาไปสู่การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และเป็นการจัดการศึกษาในลักษณะการอบรมเลี้ยงดูควบคู่กับการให้การศึกษา เป็นการเชื่อมต่อระหว่างการศึกษาในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 หากผู้เรียนได้รับการเลี้ยงดูอย่างถูกวิธี ได้รับความรักความอบอุ่นก็จะทำให้เด็กมีความสดชื่นแจ่มใส ร่าเริง มองโลกในแง่ดีได้ประสานสัมพันธ์กัน มีความสุข มีคุณธรรมจริยธรรมช่วยเหลือตนเองได้ตามวัย อยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยกลุ่มอายุ 3-5 ปี เด็กต้องได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา มีคุณธรรม จริยธรรม โดยการจัดให้ผู้เรียนมีความรู้ด้านคุณธรรม และมีความพร้อมในการเข้าเรียนต่อในระดับประถมศึกษา

การจัดสิ่งแวดล้อมให้กับผู้เรียนจึงจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สัมผัสและคุ้นเคยกับสิ่งแวดล้อมด้วยตัวเอง จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่ถาวรอันจะเป็นรากฐานที่จะทำให้ผู้เรียนเจริญเติบโตขึ้นเป็นผู้ที่มีความมั่นคงทางจิตใจ ถ้าหากผู้เรียนได้รับการเตรียมความพร้อมทางทักษะทางสังคมตั้งแต่เริ่มเรียนแล้วก็สามารถนำความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาของตนเองและสังคมได้ในอนาคตต่อไป

แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ระบุไว้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา เหมาะสมกับอายุและวุฒิภาวะของเด็ก เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้คือ เด็กได้ลงมือปฏิบัติ เคลื่อนไหว สำรวจ สังเกต สืบค้น ทดลอง คิดวางแผน ตัดสินใจและนำเสนอความคิด โดยครูเป็นผู้สนับสนุน การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสังคมสำหรับเด็กปฐมวัย ควรจัดในรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในชีวิตประจำวันผ่านกิจกรรม 6 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรีหรือเล่นตามมุม กิจกรรมกลางแจ้ง และกิจกรรมเกมการศึกษา

ทักษะทางสังคมและอารมณ์มีความสำคัญมากสำหรับเด็กวัย 3-6 ปี เพราะการจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีจะต้องได้รับการปลูกฝังตั้งแต่ช่วงวัย 3-6 ปี เด็กที่มีทักษะทางอารมณ์และสังคมที่มั่นคงจะเป็นคนที่ประสบความสำเร็จในชีวิตได้พ่อแม่และคนในครอบครัวจึงช่วยกันพัฒนาให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้จักควบคุมตนเองและรู้จักวิธีการสร้างเพื่อน และการอยู่ในสังคมได้อย่างดีมีมารยาทรู้จักระเบียบวินัยและที่สำคัญต้องรู้จักแบ่งปัน(สุชา จันท์ธรม, 2540, น.50)

แบนดูรา (Bandura, 1977 อ้างถึงใน สุรางค์ โค้วตระกูล, 2548: 238) ได้กล่าวว่าการพฤติกรรมส่วนใหญ่ของคนในสังคมเกิดจากการเรียนรู้ โดยสังเกตจากตัวแบบทั้งตัวแบบในชีวิตจริง หรือตัวแบบที่เน้นสัญลักษณ์ ทั้งนี้ตัวแบบจะทำหน้าที่ทั้งสร้างหรือพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรม และทำหน้าที่ในการระงับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เด็กปฐมวัยจึงเรียนรู้พฤติกรรมจริยธรรมจากตัวแบบผู้ใหญ่และสังคมการสอนจริยธรรมในแนวคิดนี้คือการสร้างและเลือกตัวแบบที่ดีให้เด็กได้สังเกต

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยตามหลักการจึงเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีแบนดูราในการส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย เพื่อนำไปพัฒนาให้เด็กปฐมวัยมีความรู้ ความสามารถและทักษะทางสังคมซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

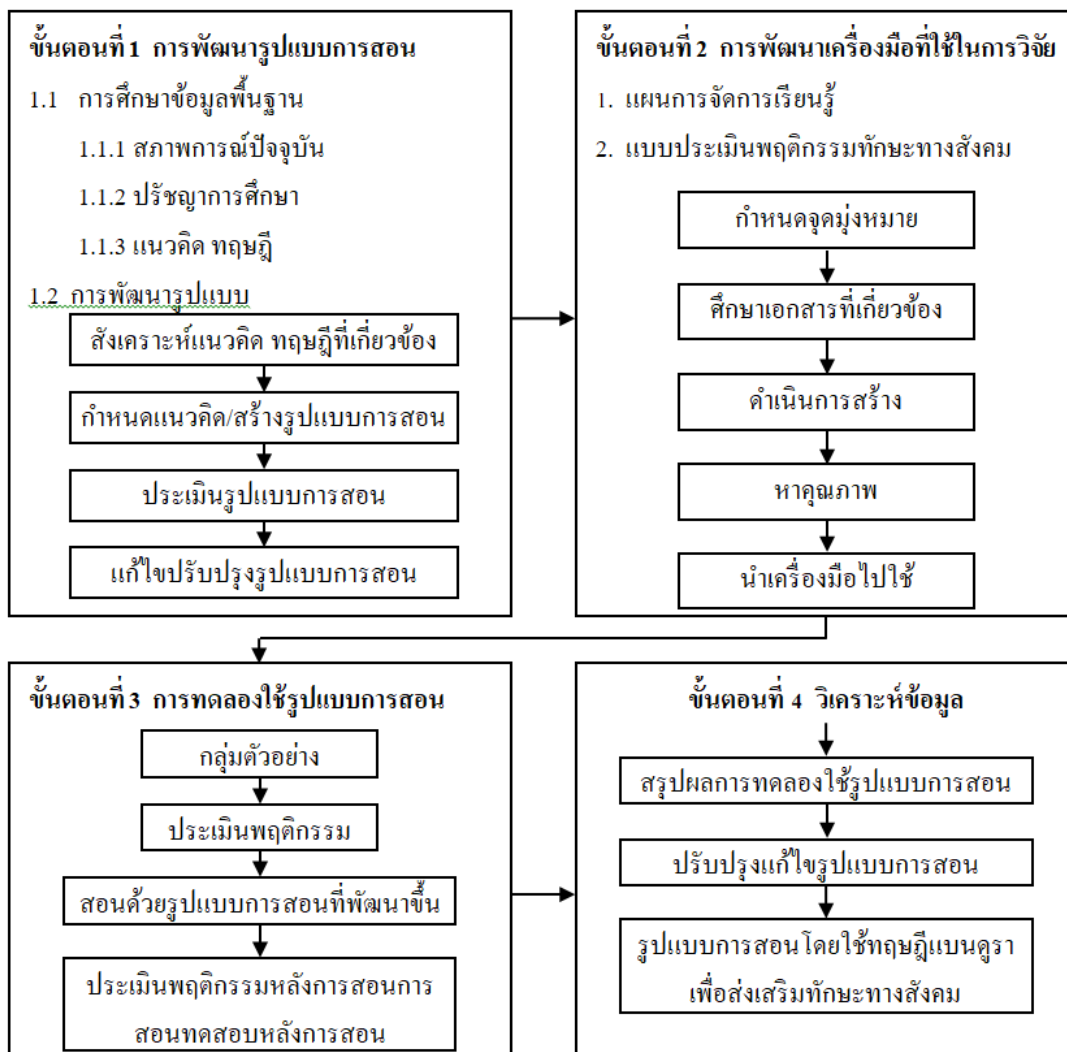
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน โดยใช้ทฤษฎีเบนคูราเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการใช้รูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีเบนคูรา

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน โดยใช้ทฤษฎีเบนคูราเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนโดยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการสอน
- ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการสอน
- ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการสอน

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

1.1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน การดำเนินการจัดการศึกษา ปัญหาด้านการศึกษา แล้วระบุเป็นประเด็นที่ต้องพัฒนา

1.2 ศึกษาปรัชญาการศึกษา

1.3 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้อง

- 1) ทฤษฎี แบบคูรา
- 2) ทักษะทางสังคม
- 3) การจัดการเรียนการสอน
- 4) หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

2. พัฒนารูปแบบกระบวนการสอนโดยใช้ทฤษฎีแบบคูรา เพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านสังคมของเด็กปฐมวัยตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 การสังเคราะห์ปรัชญาการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้อง ทำให้ได้กรอบแนวคิดที่นำไปสู่การพัฒนารูปแบบการสอน ได้แก่

- 1) กรอบแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการส่งเสริมทักษะทางสังคม
- 2) กรอบแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีแบบคูรา เพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย

2.2 กำหนดแนวคิดและสร้างรูปแบบการสอน ผู้วิจัยได้นำมาพัฒนาเป็นรูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคม

รูปแบบการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นได้ประยุกต์แนวความคิดตามรูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีแบบคูรา เพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย ได้ออกแบบขั้นตอนกระบวนการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ หมายถึง เป็นขั้นที่ครูผู้สอนนำเทคนิควิธีการมากระตุ้นและดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เป็นการช่วยให้ผู้เรียนสามารถรับสิ่งที่จะเรียนรู้ได้ดี โดยนำเอาสื่อธรรมชาติมาประกอบการจัดกิจกรรม เช่น ปริศนาคำทาย คำคล้องจอง นิทาน เกมปิดตาดมกลิ่น เพลงผลไม้ไทย ฟังจากเสียง ดมกลิ่น เป็นต้น

ขั้นที่ 2 เรียนรู้สู่การปฏิบัติ หมายถึง เป็นขั้นที่ครูผู้สอนนำเสนอเนื้อหาสาระที่จะเรียนรู้ให้ผู้เรียนเห็นลักษณะสำคัญของสิ่งที่เรียนรู้ได้อย่างชัดเจนผ่านสื่อธรรมชาติ และเกมการศึกษา โดยผู้เรียนจะใช้ความรู้จากประสบการณ์เดิมเป็นฐานในการอธิบายความรู้หรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นใหม่ เช่น การสังเกตความเหมือน ความต่างใบไม้จากของจริง ซึ่งผู้เรียนจะได้ใช้ประสาทสัมผัส

ทั้ง 5 ในการเรียนรู้จากสื่อธรรมชาติ โดยสามารถจดจำรายละเอียดต่างๆ แล้วเล่นแผ่นเกม การศึกษาด้านการสังเกตความเหมือน ความต่าง การจำแนก การเปรียบเทียบ เพื่อให้บรรลุตาม จุดประสงค์ที่กำหนดไว้

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติอย่างต่อเนื่องหมายถึงเป็นขั้นที่ครูผู้สอนพบว่าผู้เรียนสามารถปฏิบัติตาม ได้ถูกต้องแล้ว ควรปล่อยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และทำอย่างอิสระเพื่อให้เกิดความชำนาญ

ขั้นที่ 4 ยืนยันความรู้ หมายถึงเป็นขั้นที่ผู้เรียนแสดงความสามารถตอบสนองต่อสิ่งที่เรียนรู้ เพื่อให้ทราบว่าตนเองสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้มากน้อยเพียงใด สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากเพื่อนในกลุ่ม จากเพื่อนกลุ่มอื่น แล้วยังทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และเป็นแนวทางใน การนำผลที่ได้จากการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ได้เหมาะสมตามวัย

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ทฤษฎีแบบคูราเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของ เด็กปฐมวัย ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

1. การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้เป็นเครื่องมือแนวทางที่ช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการกิจกรรมการเรียน การสอนไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้และจุดหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ แผนการจัดการ เรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยมีองค์ประกอบในแผนการสอน ดังนี้

1. เรื่องเวลาชั่วโมง
2. สาระสำคัญ
3. จุดประสงค์การเรียนรู้
4. สาระการเรียนรู้
5. กิจกรรมการเรียนรู้ได้แก่ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ ขั้นที่ 2 เรียนรู้สู่การปฏิบัติ ขั้นที่ 3 การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ขั้นที่ 4 ยืนยันความรู้
- 6.คุณธรรม จริยธรรม ที่ต้องการเน้น
- 7.สื่อและแหล่งการเรียนรู้
- 8.การวัดและการประเมินผล

ในการสร้างแผนการสอนผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลและสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การวัดและ ประเมินการพัฒนาการทักษะเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจน เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านทักษะทางสังคม ทฤษฎีของนักการศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีเบนคูรา และทฤษฎีการเรียนรู้ การเรียนการสอน วิธีการส่งเสริมทักษะทางสังคมจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. กำหนดเนื้อหาและลักษณะของทักษะทางสังคมให้เหมาะสมกับนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 โดยผู้วิจัยสร้างใบกิจกรรม ใบความรู้ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

4. นำเนื้อหาทั้งหมดมาเขียนแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 10 แผน ซึ่งมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนที่ได้พัฒนาขึ้น 4 ขั้นตอน ในแต่ละแผนจะมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่แตกต่างกันตามลักษณะเนื้อหาของทักษะทางสังคมดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การสังเกตรายละเอียด และการจำแนกเมล็ดถั่วชนิดต่างๆ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การสังเกตรายละเอียด และการจัดกลุ่มเมล็ดพืชชนิดต่างๆ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การสังเกตความเหมือน - ความต่าง และการเรียงลำดับขนาดเปลือกหอย เล็ก - ใหญ่

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การเรียงลำดับสั้น- ยาว ของพวงมาลัยใบดอกแก้ว และการเปรียบเทียบขนาดแท่งไม้สั้นยาว

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การสังเกตความเหมือน - ความต่างของใบไม้ และการสังเกตใบไม้ส่วนที่หายไป

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 การเรียงลำดับขนาดของใบไม้ และการเรียงลำดับการบานของดอกไม้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 การจัดกลุ่มก้อนหิน และการเปรียบเทียบน้ำหนักก้อนหิน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 การสังเกตภาพแผ่นหลักและภาพแผ่นย่อย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 การจัดหมวดหมู่เมล็ดพืชกับสัญลักษณ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 การต่อชิ้นส่วนให้สมบูรณ์

5. นำแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมดไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความเหมาะสม

6. นำข้อมูลที่ตรวจสอบพิจารณาโดยผู้เชี่ยวชาญมาแก้ไขปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้

2. การสร้างแบบประเมินพฤติกรรมทักษะทางสังคม

แบบประเมินพฤติกรรมทักษะทางสังคมสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นแบบ มาตรฐานค่าโดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบประเมินพฤติกรรมทักษะทางสังคมสำหรับเด็กปฐมวัย

2. ศึกษาหลักเกณฑ์ในการสร้างแบบประเมินพฤติกรรม เทคนิคการเขียนแบบประเมินจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
3. กำหนดเนื้อหาและจุดประสงค์ในการประเมินพฤติกรรม และพิจารณากำหนดน้ำหนักของแบบประเมินเพื่อกำหนดอัตราส่วนของแบบประเมิน
4. สร้างแบบประเมินทักษะทางสังคมโดยมีจุดมุ่งหมายในการวัดความสามารถด้านทักษะทางสังคม การแสดงออกทางอารมณ์ ความไวในการรับรู้อารมณ์บุคคลอื่น การควบคุมทางอารมณ์ของตนเอง การแสดงออกทางสังคม ความไวในการรับรู้ทางสังคม การควบคุมทางสังคมเป็นชนิด มาตราประมาณค่า 3 ระดับ ดีพอใช้ และ ควรปรับปรุง
5. นำแบบประเมินพฤติกรรมที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความสอดคล้องกับความสามารถด้านทักษะทางสังคม ด้านการสังเกต การเลียนแบบ การแสดงความคิดเห็น การทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
6. นำแบบประเมินพฤติกรรมที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องทางภาษา ลักษณะการใช้คำถาม ความสอดคล้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ต้องการวัด และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบประเมินแต่ละข้อวัดตรงตามที่กำหนดหรือไม่เพื่อแก้ไขปรับปรุง
7. จัดพิมพ์แบบประเมินพฤติกรรมวัดความสามารถทักษะทางสังคมที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วเป็นแบบประเมินมาตราประมาณค่า 3 ระดับ เพื่อใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างสำหรับการทำวิจัยต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการสอน

การนำรูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคม สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 ไปทดลองการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีรายละเอียดในการดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
 - ประชากร นักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนราชวินิตประถมบางแค เขตบางแค กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 4 ห้องเรียน 152 คน
 - กลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนราชวินิตประถมบางแค เขตบางแคกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1 ห้องเรียน 38 คน โดยการสุ่มแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคม

จำนวน 10 แผนเวลา 10 ชั่วโมง

2. แบบประเมินทักษะทางสังคม

3. การดำเนินการทดลอง

3.1 แบบแผนที่ใช้ในการทดลอง

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนเรียนและสอบหลังเรียน (One - Group Pretest - Posttest Design) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543, น.216) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
E	T ₁	X	T ₂

E แทน กลุ่มทดลองที่ได้รับการสอน โดยการใช้ทฤษฎีเบนคูรา

T₁ แทน การประเมินพฤติกรรมก่อนเรียน

T₂ แทน การประเมินหลังเรียน

X แทน การสอนโดยใช้ทฤษฎีเบนคูรา

3.2 การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการทดลองการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอน เพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมดังนี้

1. ประเมินพฤติกรรมความสามารถด้านทักษะสังคมของนักเรียนก่อนได้รับการสอนตามรูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านทักษะทางสังคม (Pretest)

2. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมที่พัฒนาขึ้น

3. ประเมินทักษะทางสังคมของนักเรียนหลังได้รับการสอนตามรูปแบบการสอน เพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคม(Posttest)

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)

2. การเปรียบเทียบความสามารถทักษะทางสังคมของผู้เรียนก่อนและ

หลังทดลองโดยใช้สถิติที (t-test for dependent sample)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีแบนคูราเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาใช้รูปแบบการสอน

ตอนที่ 2 ผลการทดลองใช้รูปแบบการสอน

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาใช้รูปแบบการสอน

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและบริบทของการจัดการศึกษา

ปัจจุบันความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีพัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยองค์รวมคือพัฒนาผู้เรียนให้ครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาที่เหมาะสมตามวัย เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมที่จะเรียนรู้และสร้างพื้นฐานชีวิตให้พัฒนาไปสู่การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, น.26) และนอกจากผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาครบทั้ง 4 ด้านแล้วผู้เรียนควรได้รับการส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม และมีความพร้อมในการเข้าเรียนต่อในระดับชั้นประถมศึกษา (แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 9, 2545-2549) พัฒนาการด้านสังคมเด็กก่อนวัยเรียนเป็นรากฐานที่สำคัญ การจัดสิ่งแวดล้อมให้กับผู้เรียนจึงจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สัมผัสและคุ้นเคยกับสิ่งแวดล้อมด้วยตนเองถ้าผู้เรียนได้รับการฝึกเตรียมความพร้อมทางทักษะทางสังคมตั้งแต่เริ่มเรียนแล้ว ก็สามารถนำความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาของตนเองและสังคมได้และทักษะทางสังคมมีความสำคัญมากควรจะต้องได้รับการปลูกฝังตั้งแต่ช่วงวัย 3-6 ปี เด็กที่มีทักษะทางอารมณ์และสังคมที่มั่นคงจะเป็นคนที่ประสบความสำเร็จในชีวิตได้ พ่อแม่และคนในครอบครัว จึงช่วยกันพัฒนาให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้จักควบคุมตนเองและรู้จักวิธีสร้างเพื่อน และการอยู่ในสังคมได้อย่างดีมีมารยาทรู้จักระเบียบวินัย และที่สำคัญต้องรู้จักแบ่งปัน(สุชา จันท์ธรม, 2540, น.50) จากการทดสอบวัดความสามารถทักษะทางสังคมระดับชั้นปฐมวัย โรงเรียนราชวินิตประถมบางแคภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 38 คนพบว่าผู้เรียนมีทักษะทางสังคมการแสดงออกทางอารมณ์ความไวในการรับรู้อารมณ์บุคคลอื่น การควบคุมทางอารมณ์ของตนเอง การแสดงออกทางสังคมความไวในการรับรู้ทางสังคม การควบคุมทางสังคม มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 62.33 และจากการตรวจสอบคะแนนเป็นรายบุคคล นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ผ่านเกณฑ์คะแนนตามที่กำหนด (วิชาการ โรงเรียนราชวินิตประถมบางแค, 2556, น.19)ดังนั้นประเด็นปัญหาที่ต้องการพัฒนาคือ

การพัฒนา รูปแบบการสอนที่จะช่วยส่งเสริมทักษะทางสังคมเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถคิด ลงมือปฏิบัติ และแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง

2. ผลการศึกษาปรัชญาการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา รูปแบบการสอน

ปรัชญาการศึกษา แนวคิด และทฤษฎีเป็นแนวทางสำคัญในการจัดการศึกษา ในที่นี้ผู้วิจัยได้เลือกแนวคิดตามปรัชญาพัฒนานิยม ปรัชญาปฏิรูปนิยม แนวคิดทฤษฎี พัฒนาการทางทักษะทางสังคมของแบนคูรา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนแบบบูรณาการทางตรง และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการส่งเสริมทักษะทางสังคมคือการแสดงออกทางอารมณ์ ความไวในการรับรู้อารมณ์บุคคลอื่น การควบคุมทางอารมณ์ของตนเอง การแสดงออกทางสังคม ความไวในการรับรู้ทางสังคม การควบคุมทางสังคมสืบเนื่องจากเป็นแนวคิดพื้นฐานมีแนวทางการจัดการศึกษาสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและประเด็นที่ต้องการพัฒนา

3. การสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดเป็นรูปแบบการสอน โดยใช้ทฤษฎีแบบคูราเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย

ข้อมูลพื้นฐานแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ปรัชญาพัฒนานิยม (Progressivism) มีสาระสำคัญดังนี้

การจัดการศึกษามุ่งพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนสามารถลงมือปฏิบัติจริง โดยมีครูเป็นผู้แนะแนวทางและสร้างบรรยากาศที่เป็นประชาธิปไตยให้กับผู้เรียน

ปรัชญาปฏิรูปนิยม (Reconstructionism) มีสาระสำคัญดังนี้

การจัดการศึกษามุ่งพัฒนาสังคมประชาธิปไตยอย่างแท้จริง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผู้เรียนเรียนรู้ด้วยการลงมือกระทำด้วยตนเอง ครูมีหน้าที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์ด้วยเทคนิคต่าง ๆ เพื่อนำความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาของสังคม

ทฤษฎีตามแนวคิดของแบนคูรา มีสาระสำคัญดังนี้

การให้การศึกษาแบบองค์รวมเพื่อพัฒนาเด็กตามวัย ความสามารถของตนเองในการประกอบกิจกรรมที่กำหนดภายใต้สถานการณ์ที่จำเพาะได้ผสมผสานการเรียนรู้ทางสังคมเข้ากับพฤติกรรมที่เกิดจากความรู้ความเข้าใจกับการปรับตัวเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภายใน โดยไม่จำเป็นต้องมีการแสดงออกแต่การได้มาซึ่งความรู้ใหม่ ๆ ก็ถือว่าการเรียนรู้ได้เกิดขึ้นแล้วและการแสดงออกของพฤติกรรมจะสะท้อนให้เห็นการเรียนรู้และการรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทางความคิดและเป็นตัวเชื่อมระหว่างความรู้ และการกระทำมีบทบาทสำคัญในการเป็นศูนย์กลางทางจิตใจและก่อให้เกิดความรู้สึกว่า "ฉันทำได้" เพื่อให้ผู้เรียนเกิด

ความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างอิสระ สนุกสนานต่อการเรียนรู้ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีความสนใจกับกิจกรรมการเรียนรู้มากยิ่งขึ้นจนบรรลุผลการเรียนที่คาดหวังได้เป็นอย่างดี

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนการบูรณาการทางตรงมีสาระสำคัญ ดังนี้

การเรียนการสอนเป็นลำดับขั้นตอนตรงไปตรงมา ผู้เรียนเรียนรู้ได้เร็วในเวลาจำกัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงเนื้อหาสาระการเรียนรู้ด้วยกัน ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้วยการปฏิบัติจริง ผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะแนวทางให้กับผู้เรียน ซึ่งประสบการณ์ต่างๆทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างสมดุลทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ เจตคติ และทักษะสามารถแก้ปัญหาที่ประสบในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ทฤษฎีเบนคูราเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย สอนตามกระบวนการทักษะทางสังคม มีสาระสำคัญดังนี้

ผู้เรียนต้องเรียนรู้ตามลำดับขั้นตอนของกระบวนการพัฒนาทักษะทางสังคม ที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง จึงจะทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้นำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันต่อไป

ผลการพัฒนารูปแบบการสอน

การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีเบนคูราเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีองค์ประกอบของรูปแบบและรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้ ทฤษฎี/หลักการ/แนวคิดของรูปแบบ

รูปแบบการสอนนี้พัฒนาขึ้นมาจาก แนวความคิดและรูปแบบการสอนตามทฤษฎีเบนคูรากับรูปแบบการสอนแบบบูรณาการ ซึ่ง ทิสนา แจมมณี (2548 : 255) ได้อธิบายหลักการของทฤษฎีแบบบูรณาการไว้ว่า เป็นการสอนโดยมุ่งเน้นการให้ความรู้ที่ลึกซึ่งช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกว่ามีบทบาทในการเรียน ทำให้ผู้เรียนมีความตั้งใจในการเรียนรู้และช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน การเรียนการสอนจัดสาระและวิธีการให้ผู้เรียนอย่างดีทั้งด้านเนื้อหา ความรู้ และการให้ผู้เรียนใช้เวลาเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนด้านการแสดงออกทางอารมณ์ ความไวในการรับรู้อารมณ์บุคคลอื่น การควบคุมทางอารมณ์ของตนเอง การแสดงออกทางสังคม ความไวในการรับรู้ทางสังคม การควบคุมทางสังคม ผู้เรียนมีใจจดจ่อกับสิ่งที่เรียนและช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน

วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะทางสังคม

กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ออกแบบขั้นตอนกระบวนการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอน โดยใช้ทฤษฎีเบนคูรา 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ หมายถึง ขั้นที่ครูผู้สอนนำเทคนิควิธีการมากระตุ้นและดึงดูดความสนใจของผู้เรียนเป็นการช่วยให้ผู้เรียนสามารถตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมที่จะเรียนรู้ได้ดี โดยนำเอาสื่อตัวแบบมาประกอบการจัดกิจกรรม เช่น การแสดงละครบทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง เกมกลางแจ้ง เป็นต้น

ขั้นที่ 2 เรียนรู้สู่การปฏิบัติ หมายถึง ขั้นที่ครูผู้สอนนำเสนอเนื้อหาสาระที่จะเรียนรู้ให้ผู้เรียนเห็นลักษณะสำคัญของตัวแบบจากสภาพแวดล้อมผ่านสื่อการแสดงบทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง เกมกลางแจ้งที่จะเรียนรู้ได้ชัดเจน โดยผู้เรียนจะใช้ความรู้จากประสบการณ์เดิมเป็นฐานในการแสดงพฤติกรรมหรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นใหม่ เช่น การเลียนแบบพฤติกรรม การเสริมแรง ปฏิบัติการตอบสนอง ซึ่งผู้เรียนการสังเกตสภาพแวดล้อมทางสังคม โดยสามารถปรับพฤติกรรมให้เหมาะสมในการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง หมายถึง ขั้นที่ครูผู้สอนพบว่าผู้เรียนสามารถปฏิบัติอย่างต่อเนื่องตามความเหมาะสมและปล่อยให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้และปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความชำนาญ

ขั้นที่ 4 ยืนยันความรู้ หมายถึง ขั้นที่ผู้เรียนแสดงความสามารถตอบสนองต่อสิ่งที่เรียนรู้ เพื่อให้ทราบว่าตนเองสามารถแสดงพฤติกรรมอย่างเหมาะสมต่อสภาพแวดล้อมจากเพื่อนในกลุ่ม จากเพื่อนกลุ่มอื่น แล้วยังทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

ตอนที่ 2 ผลการทดลองใช้รูปแบบการสอน

การทดลองใช้รูปแบบการสอน โดยใช้ทฤษฎีเบนคูราเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนเด็กปฐมวัยดำเนินการ โดยนำการจัดกระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบการสอนที่สร้างขึ้นไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 เพื่อประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีเบนคูราได้รับการเรียนรู้จากรูปแบบการสอนปรากฏผลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบทักษะทางสังคมก่อนและหลังทดลองใช้รูปแบบการสอน

การทดสอบ	<i>N</i>	\bar{X}	<i>S.D.</i>	ΣD	<i>t</i>
ก่อนทดลอง	38	1.18	0.69	99	32.43 **
หลังทดลอง	38	3.79	0.41		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

จากตารางที่ 3 พบว่าทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 1.18 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) เท่ากับ 0.69 หลังเรียนมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.79 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) เท่ากับ 0.41

จะเห็นได้ว่าการพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีเบนจามินเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ **พฤติกรรมการเรียนรู้**

จากการดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีเบนจามินเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้สังเกตและบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยแยกเป็นขั้นตอนตามกระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบการสอน ตามแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 10 แผน ดังตัวอย่างแผนการจัดประสบการณ์ที่ 1 เรื่องสังเกตรายละเอียดของเมล็ดถั่ว และการจำแนกเมล็ดถั่ว ชนิดต่าง ๆ

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ

ขั้นตอนนี้ นักเรียนแสดงท่าทางประกอบการร้องเพลง โดยแยกถั่วชนิดต่าง ๆ ด้วยเทคนิควิธีการที่จะกระตุ้นและดึงดูดความสนใจของผู้เรียนด้วยคำคล้องจอง ปริศนาคำทาย นิทาน เพลง ฟังจากเสียง คมกลั่น เกมปิดตาคมกลั่น เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถรับรู้สิ่งที่จะเรียนรู้ได้ดี

ผลการจัดกิจกรรม พบว่าก่อนการจัดกิจกรรมนักเรียนบางส่วนที่ไม่มีความสนใจ ไม่ให้ความร่วมมือในการร่วมทำกิจกรรม ไม่อยากเรียนรู้ในช่วงเริ่มแรก เมื่อผู้วิจัยได้ เล่านิทานประกอบหุ่นมือเรื่องผลไม้แสนอร่อย ร้องเพลงพรวนดิน เพลงกิ้ง ก้าน ไบ ฟังจากเสียงการเขย่าจำนวนเมล็ดพืช ฯลฯ และแก้ไขด้วยเทคนิควิธีการดังกล่าวผลปรากฏว่านักเรียนทุกคนมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม มีความกระตือรือร้น อยากมีส่วนร่วม ตื่นเต้น ให้ความสนใจ ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นอย่างดี

ขั้นที่ 2 เรียนรู้สู่การปฏิบัติ

ขั้นตอนนี้ นักเรียนต้องจำแนก สี ขนาด และรูปร่างของเมล็ดถั่ว ทำให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของสิ่งที่จะเรียนรู้โดยเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ผ่านสื่อธรรมชาติคือ ใบไม้ ดอกไม้ เมล็ดพืช เปลือกหอย ผัก ผลไม้ ก้อนหิน เศษไม้ และเกมการศึกษา การใช้ความคิดอย่างมีเหตุผล รู้จักการวางแผน และเข้าใจความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ อย่างชัดเจนเข้าใจการสังเกต การจำแนก การเปรียบเทียบ รู้จักคิดเชื่อมโยง คิดเป็นเหตุเป็นผลและมีการคาดการณ์ ครูจะต้องนำกิจกรรมที่นักเรียนต้องร่วมใช้ความคิดที่เกี่ยวข้องกับตนเอง และมีความน่าสนใจในการทำกิจกรรม

ผลการจัดกิจกรรม พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ ขาดความมั่นใจในการจำแนก เมล็ดถั่ว เมื่อผู้วิจัยเสริมแรง ให้กำลังใจ อธิบายเพิ่มเติมนักเรียนจึงมีความมั่นใจและร่วมกิจกรรมมากยิ่งขึ้น ทำให้ นักเรียนสนใจเรียนมาก ซึ่งสามารถพัฒนาได้ดียิ่งขึ้นถ้าได้รับการฝึกปฏิบัติซ้ำบ่อยๆ ในบางเรื่องได้

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนนี้ นักเรียนที่ได้เรียนรู้แล้ว มีความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ ได้ลงมือทำด้วยตนเอง หลายครั้งอย่างอิสระ เพื่อเกิดความเข้าใจในการจำแนกเมล็ดถั่วมากยิ่งขึ้น

ผลการจัดกิจกรรม พบว่าก่อนการจัดกิจกรรมนักเรียนส่วนมากขาดความมั่นใจในการทำ กิจกรรม ไม่อยากเล่นเกมการศึกษา เล่นไม่ถูกต้อง ไม่กล้าพูด เมื่อผู้วิจัยได้พัฒนานักเรียนด้วยการ อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับความแตกต่างของเมล็ดถั่ว และฝึกปฏิบัติอย่างอิสระหลายๆ ครั้งทำให้ นักเรียนเกิดความมั่นใจในตนเองมากขึ้น กล้าคิด กล้าพูด กล้าตัดสินใจได้ด้วยตนเอง ทำให้เกิด ความคิดสร้างสรรค์และเกิดองค์ความรู้ใหม่เพิ่มขึ้นและจำแนกเมล็ดถั่วได้ถูกต้องแม่นยำมากขึ้น

ขั้นที่ 4 ยืนยันความรู้

ขั้นตอนนี้ นักเรียนแต่ละกลุ่ม นำเสนอชื่อ เมล็ดถั่ว และบอกสิ่งที่ได้เรียนรู้ได้ถูกต้องตาม วัตถุประสงค์ ร่วมแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนทุกคน ได้อย่างเข้าใจ

ผลการจัดกิจกรรม พบว่าหลังจากนักเรียนฟังครูอธิบายสามารถสังเกตรายละเอียดของเมล็ด ถั่ว และการจำแนกเมล็ดถั่วตามสี จำนวน ชนิดเดียวกันได้อย่างถูกต้อง และรู้จักการรอคอย ตามลำดับก่อน หลังขณะร่วมเล่นเกมการศึกษา ยอมรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น มีน้ำใจรู้จักการ แบ่งปัน เมื่อได้ยื่นสัญญาณบอกหมดเวลานักเรียนร่วมกันเก็บของได้เรียบร้อย นักเรียนทุกคนกล้า แสดงออก มีความมั่นใจในตนเอง ภาคภูมิใจในผลงานของตนเองและผู้อื่น

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การนำกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดรูปแบบการสอนเพื่อ ส่งเสริมทักษะทางสังคมโดยใช้ทฤษฎีเบนคูรามาใช้ในการทดลองครั้งนี้ เกิดผลที่น่าสนใจหลาย ประการคือ เกิดผลสำเร็จในการเรียนและการทำกิจกรรม จากประเมินผลหลังการเรียน พบว่า นักเรียนเข้าใจสิ่งที่เรียนและมีทักษะทางสังคมการแสดงออกทางอารมณ์ ความไวในการรับรู้ อารมณ์บุคคลอื่น การควบคุมทางอารมณ์ของตนเอง การแสดงออกทางสังคม ความไวในการรับรู้ ทางสังคม การควบคุมทางสังคมมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีเบนคูราเพื่อส่งเสริมทักษะทาง สังคมของเด็กปฐมวัยมีประเด็นอภิปราย 2 ด้านคือ 1) ผลการพัฒนาการเรียนการสอน 2) ผลการ ทดลองใช้รูปแบบการสอน

1. ผลการพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีเบนคูราเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยเป็นแนวทางสำหรับการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย เมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามขั้นตอนกระบวนการของรูปแบบจนครบทุกขั้นตอนแล้ว ผู้เรียนจะสามารถพัฒนาทักษะทางสังคมในด้านด้านการแสดงออกทางอารมณ์ ความไวในการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น การควบคุมทางอารมณ์ของตนเอง การแสดงออกทางสังคม ความไวในการรับรู้ทางสังคม การควบคุมทางสังคมซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเบนคูรา ที่กล่าวว่า พฤติกรรมส่วนใหญ่ของคนในสังคมเกิดจากการเรียนรู้ โดยสังเกตจากตัวแบบทั้งตัวแบบในชีวิตจริงหรือตัวแบบที่เน้นสัญลักษณ์ ทั้งนี้ตัวแบบตัวแบบจะทำหน้าที่ทั้งสร้างหรือพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรม และทำหน้าที่ในการระงับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เด็กปฐมวัยจึงเรียนรู้พฤติกรรมจริยธรรมจากตัวแบบผู้ใหญ่และสังคมจึงเป็นตัวแบบที่เด็กดูสังเกตและลอกแบบ การสอนจริยธรรมในแนวคิดนี้คือการสร้างและเลือกตัวแบบที่มีให้เด็กได้สังเกต และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและการอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข และเป็นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะทางสังคมได้อย่างเหมาะสมตามวัย

2. ผลการทดลองใช้รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น พบว่า ทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนเรียนและหลังเรียนเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้คือ หลังการทดลองทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย สูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สืบเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งมีขั้นตอนการสอน 4 ขั้นตอน โดยเริ่มจาก

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ หมายถึง เป็นขั้นที่ครูผู้สอนนำเทคนิควิธีการมากระตุ้นและดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เป็นการช่วยให้ผู้เรียนสามารถรับสิ่งที่จะเรียนรู้ได้ดี โดยนำเอาสื่อธรรมชาติมาประกอบการจัดกิจกรรม เช่น ปริศนาคำทาย คำคล้องจอง นิทาน เกมปิดตามดกกลิ้ง เพลงผลไม้ไทย ฟังจากเสียง ดมกลิ้ง เป็นต้น

ขั้นที่ 2 เรียนรู้สู่การปฏิบัติ หมายถึงเป็นขั้นที่ครูผู้สอนนำเสนอเนื้อหาสาระที่จะเรียนรู้ให้ผู้เรียนเห็นลักษณะสำคัญของสิ่งที่เรียนรู้ได้อย่างชัดเจนผ่านสื่อธรรมชาติ และเกมการศึกษา โดยผู้เรียนจะใช้ความรู้จากประสบการณ์เดิมเป็นฐานในการอธิบายความรู้หรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นใหม่ เช่น การสังเกตความเหมือน ความต่างใบไม้จากของจริง ซึ่งผู้เรียนจะได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ในการเรียนรู้จากสื่อธรรมชาติ โดยสามารถจดจำรายละเอียดต่างๆ แล้วเล่นแผ่นเกมการศึกษาด้านการสังเกตความเหมือน ความต่าง การจำแนก การเปรียบเทียบ เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง หมายถึงเป็นขั้นที่ครูผู้สอนพบว่าผู้เรียนสามารถปฏิบัติตามได้ถูกต้องแล้ว ควรปล่อยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และทำอย่างอิสระเพื่อให้เกิดความชำนาญ

ขั้นที่ 4 ยืนยันความรู้ หมายถึงเป็นขั้นที่ผู้เรียนแสดงความสามารถตอบสนองต่อสิ่งที่เรียนรู้ เพื่อให้ทราบว่าตนเองสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้มากน้อยเพียงใด สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากเพื่อนในกลุ่ม จากเพื่อนกลุ่มอื่น แล้วยังทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และเป็นแนวทางในการนำผลที่ได้จากการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ได้เหมาะสมตามวัย

1. จากขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้ง 4 ขั้นตอน เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะทางด้านสังคมในการแสดงออกทางอารมณ์ ความไวในการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น การควบคุมทางอารมณ์ของตนเอง การแสดงออกทางสังคม ความไวในการรับรู้ทางสังคม การควบคุมทางสังคม และมีปฏิสัมพันธ์อันดี นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการสร้างสรรค์ผลงาน และแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง กิจกรรมที่จัดขึ้นอย่างหลากหลายทำให้นักเรียนมีความสนใจ กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมอยู่ตลอดเวลา นักเรียนมีความชื่นชมและเต็มใจในการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนทุกขั้นตอน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะทางสังคมของนักเรียนสูงขึ้น

สรุปผลการวิจัย

1. ได้รูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 1) ทฤษฎี/หลักการ/แนวคิดของรูปแบบ รูปแบบการสอนนี้พัฒนาขึ้นมาจาก แนวความคิดและรูปแบบการสอนตามทฤษฎีเบนคูราที่รูปแบบการสอนแบบบูรณาการ หลักการของทฤษฎีแบบบูรณาการ เป็นการสอนโดยมุ่งเน้นการให้ความรู้ที่ลึกซึ่งช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกว่ามีบทบาทในการเรียน ทำให้ผู้เรียนมีความตั้งใจในการเรียนรู้และช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน การเรียนการสอนจัดสาระและวิธีการให้ผู้เรียนอย่างดีทั้งด้านเนื้อหา ความรู้ และการให้ผู้เรียนใช้เวลาเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนด้านการแสดงออกทางอารมณ์ ความไวในการรับรู้อารมณ์บุคคลอื่น การควบคุมทางอารมณ์ของตนเอง การแสดงออกทางสังคม ความไวในการรับรู้ทางสังคม การควบคุมทางสังคม ผู้เรียนมีใจจดจ่อกับสิ่งที่เรียนและช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ซึ่งมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะในด้าน การแสดงออกทางอารมณ์ ความไวในการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น การควบคุมทางอารมณ์ของตนเอง การแสดงออกทางสังคม ความไวในการรับรู้ทางสังคม การควบคุมทางสังคมซึ่งมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะในด้าน การแสดงออกทางอารมณ์ ความไวในการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น การควบคุมทางอารมณ์ของตนเอง การแสดงออกทางสังคม ความไวในการรับรู้ทางสังคม การควบคุมทางสังคม 3) กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ ซึ่งมี 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจขั้นที่ 2 เรียนรู้สู่การปฏิบัติ ขั้นที่ 3 การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ขั้นที่ 4 ยืนยันความรู้ 4) ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนรู้ตามรูปแบบ ผู้เรียนมีได้พัฒนาทักษะในด้าน การแสดงออก

ทางอารมณ์ ความไวในการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น การควบคุมทางอารมณ์ของตนเอง การแสดงออกทางสังคม ความไวในการรับรู้ทางสังคม การควบคุมทางสังคม ซึ่งมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะในด้าน การแสดงออกทางอารมณ์ ความไวในการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น การควบคุมทางอารมณ์ของตนเอง การแสดงออกทางสังคม ความไวในการรับรู้ทางสังคม การควบคุมทางสังคม

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการใช้รูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีเบนคูรา พบว่า ทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยหลังการเรียนรู้สูงกว่า ก่อนการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ 2 ด้าน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะด้านการนำรูปแบบการสอนไปใช้

1.1 ก่อนที่จะนำรูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคม สำหรับเด็กปฐมวัย ไปใช้ครูผู้สอนควรศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบให้เข้าใจอย่างถ่องแท้

1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคม สำหรับเด็กปฐมวัย ครูผู้สอนต้องชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของตนเองและให้ความร่วมมือในกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูผู้สอนต้องเตรียมความพร้อมของการจัดกิจกรรมทุกขั้นตอน เพราะในแต่ละขั้นประกอบด้วยกิจกรรมที่หลากหลายต้องใช้เวลาานานกว่าที่กำหนดไว้ ดังนั้น ครูผู้สอนควรยืดหยุ่นเวลาได้ตามความเหมาะสม

1.3 ครูผู้สอนต้องเป็นกัลยาณมิตรที่ดีกับนักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนคนที่อ่อนควรให้คำปรึกษา คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกแก่นักเรียนตลอดเวลา

1.4 ครูผู้สอนควรเปิด โอกาสแก่นักเรียนทุกคนแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ ไม่ควรปิดกั้นความคิดเห็นของนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออก เพื่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีทางสังคม สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน

1.5 ขนาดของนักเรียนในกลุ่มควรอยู่ระหว่าง 4-6 คน โดยต้องทำการละนักเรียนที่มีความสามารถที่แตกต่างกันเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน และมีการหมุนเวียนสมาชิกในกลุ่มเพราะจะทำให้ทุกคนได้เรียนรู้ร่วมกัน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาถึงการนำรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับเด็กปฐมวัย กับประชากรในระดับชั้นอื่น ๆ

2.2 ควรมีการนำรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม สำหรับเด็กปฐมวัยไปศึกษาถึงผลในด้านความพึงพอใจของผู้เรียนต่อรูปแบบการสอน และเจตคติของผู้เรียนต่อการเรียน

2.3 ควรมีการศึกษาถึงการนำรูปแบบการสอนนี้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

บรรณานุกรม

Bandura A. (1997). **Self-efficacy : The exercise of Control**. New York: W.H. Freeman and Company.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546**. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

ทิตินา แคมมณี. (2548). **ศาสตร์การสอน**. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : ด้านสุทธนาการพิมพ์จำกัด.
แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 9, 2545- 2549

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543) **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่3).
กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

สุชา จันทร์เอม. (2540). **จิตวิทยาพัฒนาการ**. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

สุรางค์ โคว์ตระกูล. (2548). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ/สกุล	นางสิวิมล นางาม
วัน/เดือน/ปี เกิด	วันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2515
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 62 ซอยเพชรเกษม 62/4 ถนนเพชรเกษม แขวงบางแคเหนือ เขตบางแค กรุงเทพมหานคร 10600
ประวัติการศึกษา	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี (ค.บ.) สถาบันราชภัฏธนบุรี วิชาเอก การประถมศึกษา
ประวัติการทำงาน	<p>พ.ศ. 2544 - ปัจจุบัน</p> <ul style="list-style-type: none"> - รัชมการครู โรงเรียนราชวินิตประถมบางแค แขวงบางแคเหนือ เขตบางแค กรุงเทพมหานคร - รัชมการครูหนึ่งแสนครูดีและรางวัลเหรียญทอง "Best of the Best Practices" ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากรุงเทพมหานคร - โล่พระราชทาน กรรมการฯ ผู้ปฏิบัติงานดีเด่น จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ปรมินทร มหาภูมิพลอดุลยเดช - โล่พระราชทาน ครูผู้ปฏิบัติงานดีเด่น จากสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รัชกาลที่ 10 บดินทรเทพยวรางกูร